

196

XXVII

**duhovno
življeni**

Na VI. kongresu mednarodne zveze katoliške mladine (od 6.—13. decembra 1959) v Buenos Airesu so bile častno zastopane tudi slovenske barve. Naša mladina, ki je lepo sodelovala pri izvedbi tega važnega dogodka v raznih komisijah je tudi pred javnostjo poskrbela za lep odmev. Objavljamo tri fotografije veličastnega spreveda narodnostnih skupin

1960

duhovno

življenje

la vida espiritual

LETO XXVII.

ŠT. 2

FEBRUAR

VAM PRINAŠA:

	<i>Revitalización por el recuerdo</i>	66
	<i>Po sedmini</i>	67
	<i>Beseda ob slovesu</i>	68
Slovenski	<i>Glas iz Rima</i>	71
verski	<i>Skrivnost božjega usmiljenja</i>	73
mesečnik	<i>Hlapci</i>	77
	<i>Katoličani v sodobni politiki</i>	78
	<i>Z morfijem v večnost</i>	81
Izdaja	<i>Mračnjaki</i>	83
konzorcij	<i>Odrezana roka</i>	86
(Anton	<i>Okno v svet</i>	87
Orehar)	<i>Odločila se je za prvo ljubezen</i>	89
	<i>Dve vprašanji</i>	92
	<i>Papeži v anekdotah</i>	93
	<i>Ali nas bo res kmalu preveč</i>	94
Urejujejo	<i>Kaj berejo naši otroci</i>	96
	<i>Domovina, mili kraj</i>	98
Rant	<i>Od doma</i>	102
Jože	<i>Zakon sta sklenila</i>	104
dr. Rozman	<i>Ste videli deset zapovedi</i>	106
Branko	<i>Ali veš?</i>	107
	<i>Žalost med izseljenci</i>	108
dr. Starc	<i>Kaj je novega v Argentini</i>	111
Alojzij	<i>Ni vse zlato</i>	116
Šušteršič	<i>Novi knjigi</i>	121
Marijan	<i>Brez družine, pa nikdar sam</i>	123

REVITALIZACION POR EL RECUERDO

Resuenan aún en nuestros corazones los ecos jubilosos del VIº Congreso Eucarístico Nacional, celebrado en Córdoba en Octubre del año pasado. Y se eleva también de nuestras almas la plegaria por un éxito real y duradero de esa magna asamblea del catolicismo argentino. Un éxito que adquiriera —en amplitud, profundidad y duración— las dimensiones de aquel otro Congreso Eucarístico, el XXXIVº Internacional, celebrado en Buenos Aires en el año 1934, en cuyo recuerdo, precisamente, se ha relizado el último, trascurridos los cinco primeros lustros.

Fué esta reunión en la unidad de la caridad en torno al Cristo Eucarístico la digna preparación de todo un pueblo al año que se abre y al que toca la suerte de ser ensalzado con otro Congreso Eucarístico Internacional, a celebrarse esta vez en la Munich bávara.

Los representantes del pueblo esloveno asistieron a los dos congresos mencionados en la Argentina, y, sin duda alguna, han de ser muchos los que aclamarán personalmente al Dios Hostia en Munich.

Debe el próximo año tener un rasgo eminentemente eucarístico entre los eslovenos, ya residan ellos en el terruño natal ya en el exilio. Es que también el pueblo esloveno conmemora los veinticinco años de días gloriosos, cuando en su ciudad capital, la blanca Liubliana, se estaba viviendo la apoteosis de Cristo Eucarística, en ocasión del Congreso Nacional (Yugoslavo). Presidía las fiestas de fe, en su calidad de legado papal, el que fuera figura excelsa de la Polonia de pre-guerra, S. E. Revma. Augusto Cardenal Hlond, conocido también en nuestro país por su visita en el año 1934. Fué, sin embargo, la figura central de este Congreso, el obispo de Liubliana, Mons. Dr. Gregorio Rožman.

Como presidente del Comité Permanente de los Congresos Internacionales de Cristo Rey, Mons. Rožman llevó en 1939 a los eslovenos a otra grandiosa manifestación de su fé, en ocasión del Congreso Internacional de Cristo Rey, celebrado en Liubliana. El fruto de estos congresos ha sido una profundización del catolicismo práctico del pueblo esloveno, profundización de la que tanta necesidad ha tenido en los días amargos de guerra, ocupación y revolución, como también en los años de sojuzgamiento del país por el comunismo.

Sea la memoria de lo pretérito la fuerza que nos impela a vivir más profunda y exitosamente las celebraciones del presente.

—jr—

P O S E D M I N I

Dokler je oče živ, za domačijo ni nevarnosti. On jo pozna do zadnjega kotička, kakor zrastel je z njo. Ve, ob katerem času je treba sejati in kdaj obrezati mlado drevje, kaj zasejati na to njivo, kaj na ono, kaj najlepše uspeva na tej zemlji, kaj na drugi.

Njegova skrb za domačijo je vsa prepletena z ljubeznijo do nje. V dlan jemlje prst in jo opazuje, pogovarja se z belcem in sivko, pobožati zna mlado hruško, pobožno jemlje v roke kruh. Računa, kako bi prikupil novega polja in gozda in raje bi dal od lastne krvi, kot da bi prodal eno samo ped zemlje.

Družina gleda v očetu kneza, gospoda. Čeprav misli eden po svoje in se drugemu zdi drugače bolje, vsi tiho sklonijo glave pred očetovo besedo. Ko se dva spreta, ju očetova beseda pobota, ko kdo hodi svoja pota, ga očetov pogled spet spravi na pravo pot.

Ko oče umre, se grunt zamaje v svojih temeljih. Ni več tistega, ki bi držal skupaj domačijo in ljudi. Velika mora biti ljubezen do domačije, velika zrelost ljudi, da ne bodo začeli vleči vsakdo na svoje. Prav ta skrb pred razkosanostjo je verjetno tisto, kar dela gospodarju smrt najbolj težko.

Naš slovenski grunt v tujini se je zamajal v temeljih: umrl nam je oče. Pokopali smo ga, opravili sedmino in sedaj se sprašujemo, kako bo brez njega.

Tudi on je poznal svoje ljudi, svojo domačijo, jo imel rad, kot more le plemenit človek rad imeti svoje ljudi, razumel nas je in nas vezal v enoto, razsejane po več delih sveta. Dajal je korajžo, svaril pred stranpotmi, kazal pravo smer.

In sedaj?

Temelj našega skupnega doma je edinost, povezanost med seboj. To je gotovo. Gotovo je tudi, da je ta brez skupnega očeta težka. Pa še to je res, da bo brez edinosti razpadla naša domačija.

Pokojni gospod škof nam je kot v oporoko zapisal v svojem Pismu v leto 1960: „Držite skupaj, povežite se prijateljsko in v krščanski ljubezni ne gleda na število. Tudi če so samo trije v enem kraju, bodite drug drugemu v oporo in spodbudo. Glejmo na to, kar nas druži, v čemer smo edini, močnejši bomo in bolj odporni.“

Kako bomo ta očetov testament izpolnili, še ne vemo. A v njega izpolnjevanju bomo pokazali, koliko imamo ljubezni do skupne domačije, koliko zrelosti in koliko spoštovanja do pokojnega gospoda škofa.

DR. ROZMAN BRANKO

Beseda ob slovesu

Predno smo se slovenski begunci iz različnih evropskih taborišč napotili v novi svet, nam je prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman pisal očetovsko pismo, ki je vredno, da ga tu prvič v naši reviji objavimo. Glasi se tako-le:

Predragi verniki!

Ko smo že tretje leto v negotovem begunstvu, ste se začeli najprej iz Italije seliti čez morje v daljne dežele Južne Amerike. V čisto nove razmere, v nove dele zemlje, med doslej še nepoznane narode odhajate. Vem, da vam je pri srcu težko, vzdržuje vas pa upanje, da boste vsaj na varnem in brez strahu za življenje. Odslej boste pod drugimi nadpastirji tistih škofij, v katerih se boste naselili. Zadnjič vam torej kot vaš nadpastir pišem v slovo in za na pot te besede, ki mi prihajajo iz ljubečega in trpečega srca, ki ga razjeda skrb za zveličanje vaših duš.

Zakaj križ begunstva?

Zakaj je Bog dopustil, da moramo nositi križ begunstva? Pravični Bog je vsled naših grehov prisiljen, da od časa do časa pošilja kazni na grešni svet. Te kazni zadenejo grešnike, ki so pred Bogom krivi, pa tudi nedolžne, grešnikom v kazen, nedolžnim v zasluženje. In to zasluženje nedolžnih nagne božje usmiljenje, da podeli grešnikom še več milosti v spreobrnjenje. Ko živimo v dobi splošne božje kazni, glejmo, da ne bomo z grehi še bolj izzivali božje pravičnosti in ne bomo še huje kaznovani, trudimo se, da si bomo z nedolžnostjo in zvestobo v službi božji pridobivali čim več zasluženja, ki ga Bogu darujemo v namen, da se grešnega sveta usmili.

Luč med narodi

Bog vas pošilja med druge narode, ki doslej Slovencev še niso poznali, da bi z zgledom pravega krščanskega življenja tem narodom svetili. Za vas velja, kar je Tobija v asirski sužnjosti rekel svojim rojakom: „Slavite Gospoda vpričo narodov, zakaj on sam nas je razpršil med nje. Pokažite jim njegovo veličino, hvalite ga vpričo živečih. On je namreč naš Gospod in Bog, on je naš oče na veke.“

Ali vas bo Gospod Bog še kdaj pripeljal nazaj v domovino? Ali bo nova dežela postala za vas tudi nova domovina, v kateri boste živeli vi in vaši potomci? Na to vprašanje, ki vas spremlja v novi svet, ne vemo odgovora. A to je gotovo: božje usmiljenje nad nami bo tem čudovitejše, čim zvestejše uresničimo v svojem življenju božje načrte. Tako je zopet Tobija zagotavljal

svoje sorojake: „Tepe nas Bog zavoljo naših hudobij, pa zopet se nas bo usmilil in nas skupaj zbral iz vseh ljudstev, med katere nas je raztresel. Če se boste spreobrnilo k njemu iz vsega srca in vse duše, da boste ravnali iskreno pred njim, tedaj se bo obrnil k vam in vam ne bo skrnil svojega obličja. Premislite to, kar vam bo storil, in ga že zdaj slavite na vsa usta, hvalite pravičnega Gospoda in zahvaljujte kralja vekov.

Da bi tudi vas, dragi verniki, Bog v kratkem skupaj zbral iz vseh delov sveta in vas srečne vrnil svobodni domovini, ostanite Bogu in njegovim zapovedim zvesti, živite s sveto Cerkvijo povsod, kjer boste. Vtisnite si v spomin sledeča navodila, ki vam jih iz očetovskega srca dajem na pot:

Očetovska navodila

1. „Vse dni svojega življenja imejte Boga pred očmi“ (Tob 4, 6). Ohranite si živo vero in utrdite se v njej, da se vam ne bo omajala, čeprav bi živeli v versko brezbrizni okolici. Dokler si živo vero ohranite, ne boste povsem zapadli grešnemu življenju.
2. Imejte ljubezen in usmiljenje med seboj. Trdo življenje vas čaka

Pokojni škof dr. Gregorij Rožman v družbi papeškega legata kardinala Hlonda pri sprejemu v Ljubljani ob priliki II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo leta 1935

in težaven začetek, pomagajte si med seboj. Z združenimi močmi boste vsi najuspešnejše napredovali. „Bodi usmiljen, kolikor le moreš, tako da si zbiráš krasno plačilo za dneve stiske“ (Tog 4, 19).

3. Molitev pridno gojite! Vsak zase redno molite vsak dan. V družinah ne opuščajte skupne molitve. Božjo službo redno obiskujte ob nedeljah in zapovedanih praznikih, četudi bi jezika pridige ne razumeli. Daritev svete maše je ista povsod, milosti in blagoslovi iz nje isti kakor doma. Vaša največja tolažba bodi sveta maša, obisk Najsvetejšega v cerkvi — pa naj so cerkve še tako drugačne, kakor ste jih bili vajeni doma. Kdor v tujini cerkve več ne obiskuje, je v resnici brezdomec in zgubljen.

4. Marijo častite! Njenemu brezmadežnemu Srcu ste posvečeni. Z rožnim vencem se ji priporočajte, njenemu varstru se izročajte. Spomin na Marijo Pomagaj naj v vaših dušah nikdar ne obledi. Ob njeni materini roki ste doslej hodili, držite se je tudi na poti čez morje, ne izpuscite te roke, dokler vas ne pripelje v večno domovino.

5. Angelom varuhom se priporočajte; pa ne samo za potovanje, ampak vsak dan v tuji zemlji med neznanimi ljudmi, tam boste njihovega varstva in vodstva še mnogo bolj potrebovali.

6. Zakramente redno prejemajte, kakor ste od doma navajeni, da si obnavljate in ohranjate nadnaravno življenje milosti. Marsikdo bo pri tem naletel na težkoče, ki jih doslej ni imel. Morda bodo nekateri od cerkve in duhovnika oddaljeni, da ne bodo mogli tolikokrat priti v cerkev, kakor bi radi. V novi deželi, kamor greste, so daljave velikanske v primeri z našimi domačimi razmerami. Drugod zopet ne bodo imeli slovenskega spovednika pri roki. Naučite se kmalu toliko jezika, da se boste mogli vsaj za silo spovedati. Nikar ne opuščajte spovedi, če slovenskega spovednika ne bo na razpolago, da se ne odvadite rednega in pogostega prejetanja svetih zakramentov. Ne pozabite Srca Jezusovega in Marijinega! Če prvih petkov in sobot ne boste mogli opravljati, ne pozabite vsaj prvih nedelj v mesecu. Črpajte si dušnih moči, tolažbe in milosti iz svetih zakramentov. Bodite živi zgledi ljubezni do Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu.

Dragi verniki! Ni se mi izpolnila prisrčna želja, da bi vas mogel kdaj obiskati ali se pred vašim odhodom od vas posloviti. Naj bo ta zame bridka odpoved, darovana Bogu za spreobrnjenje grešnikov. Od daleč vam pošiljam svoj blagoslov in vam kličem: „Potujte srečno, Bog bodi z vami na vašem potovanju in njegov angel naj vas spremlja“ (Tob 5, 21). Dokler bom živ, bom molil za vas in vas blagoslavljal, kjerkoli boste. Na svetu se morda ne bomo več videli, toda na svidenje pri Bogu!

Z Bogom!

Na rožnovenski praznik, 7. oktobra 1947.

+ Gregorij, škof ljubljanski

• G L A S I N I R I M A

Vzgoja dobrih duhovnikov je prvo sredstvo za širjenje božjega kraljestva na zemlji. Dne 11. oktobra 1959 je sv. oče Janez XXIII. obiskal severnoameriški papeki zavod za vzgojo duhovnikov v Rimu, ki je v tem letu obhajal stoletnico svojega obstoja. Papež je izrazil veliko veselje ob proslavi te obletnice. Koliko duhovnikov je dal že ta zavod Združenim državam! S svojo vzgojo in izobrazbo v Rimu so ti duhovniki veliko pripomogli, da katolika Cerkev tako lepo napreduje v tej deželi, se ustanavljajo nove škofije, katoliške univerze, dobredelne ustanove in toliko prizadeva na socialnem področju. Vzgoja dobrih duhovnikov pa je sad dobre in trajne molitve. In te molitve ne sme nikoli manjkati.

Krščansko ljudstvo more spremljati misijonarje na njihovih potih, v borbah in težavah. Isti dan kot je papež Janez XXIII. obiskal severno ameriški zavod za vzgojo duhovnikov v Rimu, je izročil tudi misijonski križ novim misijonarjem, ki so se napotili v dalnje poganke dežele. Papež jim je govoril zelo prisrčno,

prikazal jim je je v duhu, kako željno jih pričakujejo poganška ljudstva. Misijonar ne ponese poganom samo znamenje sv. Križa in luč vere. S Kristusom jim prinaša tudi resnični mir, kulturni in tvarni napredek. Misijonarjevo delo je zelo trdo, naporno. Ponekod ga ovirajo in omalovažujejo, ne priznajo sadov dela in truda. Misijonarji so celo preganjani in morajo prenašati največja ponižanja. Toda preganjanje ne uniči misijonarjevega dela. Preganjanja so povečanje Cerkve! Da pa bodo misijonarji zmogli svoje težko poslanstvo, jih morajo verniki spremljati z molitvami, jim biti v pomoč v njihovih potrebah, težavah in borbah.

Poslanstvo in dolžnosti krščanske družine. V sodobni moderni družbi je družina izpostavljena najrazličnejšim nevarnostim. Izgleda, da si sodobna družba zelo dosti prizadeva za pravice posameznika, prav malo pa za pravice družine. Ker se sodobna družina tako malo zanima za družino, njeno moralno zdravje in zaščito, je dolžnost katoličanov, da dosedanje delo na tem področju podvojijo. Družba ni sestavljena iz izoliranih posameznikov ampak iz družin. Tudi pravice družine so pred pravicami države in višje kot jih ima država. To je nauk katoliške Cerkve o družini in ga nenehno ponavlja. V našem času ima to posebno veliko vlogo na področju vzgoje in zakona. Tako je po naročilu sv. očeta zapisal kardinal Tardini v pismu, ki ga je poslal kardinalu Legerju ob priliki 27. socialnega tedna kanadskih katoličanov.

Spoštovanje in ljubezen ločenim bratom. Sprejeti moramo krščansko razodetje in nauk v celoti brez pridržkov. Po tem se morajo poznati in odlikovati vsi sinovi katoliške Cerkve. Do ljudi pa, ki niso našega mnjenja in naše vere, pa moramo biti spoštljivi in krščansko ljubeznivi. S temi metodami je Cerkev vedno delala in se trudila, da bi pritegnila h Kristusovi čredi vse ovce, tudi tiste, ki so se od nje oddaljile. To je tudi eno izmed glavnih prizadevanj našega papeževanja, je dejal papež Janez XXIII. v nagovoru članom mednarodnega odbora

za beatifikacijo danskega škofa Nikolaja Stenone.

Vera je največji zaklad človeka. Ob tretji obletnici ustanovitve katoliške hierarhije v Kanadi je papež Janez XXIII. poslal svojemu legatu kardinalu Ottavianiju pismo, v katerem se spominja velikih sadov katoliške Cerkve v Kanadi v zadnjih 300 letih. Kanadski verniki morajo skrbno varovati in braniti svojo vero kot zaklad neprecenljive vrednosti. Cerkvena hierarhija pa mora skrbeti, da ostane nauk vedno čist in brez zmot. V naši dobi, ko veliko ljudi zapada materializmu in ošabnosti, je ta skrb še posebej velike važnosti.

Izredna moč molitve nedolžnih. Vse je važno v katoliški Cerkvi, vse ima svoj pomen. Na vrhu vsega je sv. maša, obnova sv. daritve na križu. Velike važnosti pa je dobra in ponižna molitev. Kako veliko zaslug imajo krščanski starši, če naučijo dobro moliti svoje otroke. Molitev nedolžnih otrok očiščuje svet in mu prinaša božje usmiljenje. Bog ne gleda samo na to, kdo ga prosi, ampak tudi na srce tistega, ki prosi. Moliti pa moramo vsi skozi vse življenje, da bomo tako enkrat vredni večnega plačila. Tako je priporočal papež Janez XXIII. v splošni avidijenci 24. septembra 1959 zbranim vernikom iz vseh krajev sveta.

Dobrine zemlje morajo biti bolj pravično razdeljene. Vprašanje človekovega obstoja je še v velikih predelih zemeljske oble velik problem. Kljub temu, da je rešitev tega problema nujna, se nihče ne sme posluževati napačnih, zmotnih idej niti škodljivih ter prepovedanih sredstev, kot je omejevanje rojstev. Dobre zemlje morajo biti na razpolago vsemu človeštvu tako, kot to zahteva Bog in pravica. Zato morajo biti bolj pravično razdeljene. Odpraviti se morajo različne zapreke, egoizmi in interesi posameznikov. Studirati se mora možnost napredka za ostalih dežel. Neprecenljivi zakladi, ki jih zemlja še skriva, morajo biti izkoriščani za dobrobit vsega človeštva. To so glavne misli iz govora papeža Janeza XXIII. na tajnem konzistoriju dne 14. decembra 1959 ob imenovanju novih kardinalov.

Vesolni cerkveni zbor leta 1963

V petek, 30. oktobra, je državni tajnik kardinal Tardini imel tiskovno konferenco o pripravah na vesoljni cerkveni zbor. Kardinal je častnikarjem povedal, da bo priprava na koncil trajala vsaj tri leta. Na koncil bodo povabljeni vsi kardinali in škofje ter razni strokovnjaki. Ker je koncil notranja zadeva Cerkve, morejo na koncilu aktivno sodelovati samo katoličani; ni pa izključeno, da bodo prisotni kot opazovalci tudi zastopniki drugih cerkva. Koncil se bo imenoval „Vatikanski drugi“ in se bo vršil v cerkvi sv. Petra.

TIHOTA

V tihoti najde človek mir, da more prisluhni božji govoric, najde svobodo, da se more odločiti za nekaj velikega, najde moč, da veliko nalogo tudi dovrši. Tihota blaži viharje skušnjav, tihota kreпча po težkem boju in zdravi pekoče rane.

V tihoti dobi človek smisel za pravo vrednotenje vsega ustvarjenega, tu se nauči obvladati svoje strasti in tu se pripravlja na darovanje samega sebe.

V tihoti postane človek tenkočuten za božje navdihe, pozoren za božje lepote, hvaležen za božjo dobroto. Tihota ga nauči, da razume neme prošnje trpečih bratov in sestra, da vidi skrito bol in občuti prikrito skrb.

Tihota ni vezana na kraj. Tihota ni samota. Samota ne pripelje vedno v tihoto. Kdor jo išče in ljubi, jo bo našel. Prišča bo k njemu in pri njem prebivala, čeprav divjajo okrog njega silni viharji in ga preganjajo besni sovražniki. Šla bo z njim, kamor ga kliče dolžnost. Vedno bo z njim. Govorila bo njegovi duši in mu bo vedno pomagala, da bo živel in umiral v čast in slavo troedinega Boga.

SKRIVNOST v BOŽJEGA USMILJENJA

Bog je ena sama velika, neopredeljiva, nedoumljiva, prečudna skrivnost. Vse v njem je neskončno, brezmejno, nedostopno ustvarjenemu umu. Če se ustavimo pri njegovih čudovitih skrivnostih, ki nam jih našteva katekizem, ne moremo storiti drugega kot strmeti: Bog je neskončno popoln duh, večin in nesprenmenljiv, povsod pričujoč in vseveden, neskončno moder in vsemogočen, neskončno svet in pravičen, neskončno resničen in zvest. Ni čudno, da si nebeški angeli pred njim zakrivajo svoja obličja in mu v občudovanju in vdanem čiščenju neprenehoma pojejo: Svet, svet, svet si ti, Gospod, Bog nebeških trum; nebo in zemlja sta polna tvoje slave! Ustvarjeno bitje se pred neskončnim Bogom nikoli zadosti ne poniža. Vendar sta še dve božji lastnosti, ki nam večnega Boga, skrivnostno nedoumljivega in nedostopnega, približata in storita domačega in ljubeznivega, da se nam srce odpre v zaupanju in ljubezni do njega, kakor se otrokom odpira napram blagemu, vse razumevajočemu, ljubečemu očetu, in to sta: neskončna božja dobrotljivost in nezizmerno božje usmiljenje. Sicer so v Bogu vse njegove lastnosti združene; vsaka je v vseh in vse so v vsaki izmed njih. Le naš omejeni razum, ki ni sposoben premišljevati obenem o celotnem neskončnem božjem bistvu, jih loči in jih premišljuje posamič. Pa tudi Bog sam, v svoji nepopisni dobrohotnosti, to naše

stališče odobrava in v Svetem pismu v nekaterih lastnostih pogosteje govori kot o drugih. In ti, ki ga prav posebej vodijo v njegovih odnosih do človeških otrok, sta poleg božje pravičnosti še njegova dobrota in usmiljenje. Sam Bog izjavlja, da je njegovo usmiljenje v sedanjem redu nad pravičnostjo, zakaj takole govori na sinajski gori izraelskemu ljudstvu: „Jaz, Gospod, tvoj Bog, sem ljubosumen Bog, ki pokorim krivdo očetov na sinovih do tretjega in četrtega rodu tistih, ki me sovražijo, izkazujem pa milost do tisočerega rodu onih, ki me ljubijo in moje zapovedi spolnjujejo“ (2 Mojz 20, 5-6).

Za nas vse, vzdihujoče in objokane Evine otroke v tej solzni dolini svetá, pač ne more biti kaj lepšega in tolažljivejšega, kot je premišljevanje o nedopovedljivi božji ljubezni in dobroti in o neskončnem božjem usmiljenju do ubogega, grešnega človeškega rodu. Čim bolj so naši časi težki, zmedeni in negotovi, čim manjše je upanje na človeško rešitev svetovnih problemov in osebnih težav, tem bolj naj se naša srca naslanjajo na neskončno dobrotljivega, vsemogočnega in usmiljenega Boga, čigar usmiljenje traja od roda do roda in nikdar ne zavrne njih, ki ga zanj prosijo.

V začetku človeške zgodovine

Ko je Bog ustvaril naše prve starše, je imel glede njih in vsega njihovega potomstva najlepše in najljubeznivejše namene in načrte. Adam in Eva sta njih uresničitev s svojim grehom preprečila. Kako je moral biti dobri Bog, po človeško rečeno, razočaran, ko sta njegova ljubljena, določena po njem za roditelja vsega človeštva in za gospodarja zemlje in vseh stvari na njej, poslušala glas peklenške kače in lahkomišljeno, predrzno, prelomila zapoved, ki jima jo je bil dal njun Stvarnik in Gospod. Pričakovali bi bilo, da bo Bog v silni jezi zavrnel oba

in vse njuno potomstvo, kakor je zavrzel uporne angele in jih za večno pahnil v peklo. Pa Bog tega ni storil, ampak že isto usodno uro človeške zgodovine pokazal napram človeku posebno usmiljenje in blagohotnost.

Sicer pa Adamu in Evi v svoji pravičnosti napove in naloži zasluženno težko kazen, a v peklo ju ne zavrže, čeprav sta to zase in za vse svoje potomce zaslužila. V svoji usmiljeni dobroti Bog že na samem pragu izgubljenega raja obljublja Odrešenika, ki bo strl oblast pekla in bo prinesel človeškemu rodu milost odrešenja in sprave. Človeški rod na to obljubo ni pozabil. Skozi dolga tisočletja Stare zaveze je misel na to božje usmiljenje in na obljubljenega Odrešenika tolažila, krepila in varovala obupa ne samo izvoljeni narod, ampak tudi ostali človeški rod, ki je iz globine svoje izgubljenosti in nesreče le vedno sanjal o zlati prvotni dobi in hrepenel po odrešenju iz svoje telesne in še bolj iz svoje duševne bede. V dnu svojih duš so ljudje v časih pred Kristusom, četudi mnogi le podzavestno, čutili to, kar je pel prerok Jeremija v svojih žalostinkah: „Usmiljenju Gospodovemu se moramo zahvaliti, da nismo pokončani“ (3, 2).

Jezus Kristus — usmiljeni Odrešenik

Misel o božjem usmiljenju, ki se nad ljudmi ne utruji in se nikoli ne izčrpa, gre skozi Sveto pismo Stare zaveze kot prelepa, tolažbe in upanja polna pesem. Ko se dopolnijo časi, določeni po večnih božjih načrtih, pošlje Bog svojega edinorojenega Sina na svet. Sam Jezus takole govori o tem Nikodemu: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, marveč, da bi se svet po njem zveličal“ (Jan 3, 16-17). Sveti Pavel pa piše o tem svojemu učen-

cu Titu: „Razodela se je dobrotljivost in ljudomilost Boga, našega Odrešenika, ki nas je odrešil ne zaradi naših pravičnih del, ki smo jih mi storili, marveč po svojem usmiljenju, da bi bili opravičeni z njegovo milostjo in bi po upanju postali dediči večnega življenja“ (3, 4-7). Te prelepe besede apostolove se berejo pri sveti maši v božičnih dneh, ko v vsej čudoviti milini vsako leto doživljamo sladko skrivnost Jezusovega rojstva.

Ko nastopi Gospod Jezus s tridesetim letom svoje javno delovanje, se predstavi v nazareški shodnici svojim rojakom z besedami Izaijeve prerokbe: „Duh Gospodov je nad menoj; zato me je mazilil, da oznamim blagovest ubogim; poslal me je naznanit jetnikom oproščenje in slepim pogled, da izpustim zatirane v prostost in oznamim leto božjega usmiljenja“ (Lk 4, 18-19). Vse Jezusovo življenje je en sam čudovit izraz neskončnega božjega usmiljenja do ubogih, zapuščenih, žalostnih in nesrečnih ljudi. Z ljubečo besedo jih vabi k sebi: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil“ (Mt 11, 28). Grešnike išče in jih ljubeče kliče na pot pokore in spreobrnjenja, ne glede na očitke, ki mu jih zato delajo farizeji: „Zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni“ — jim odgovarja (Mt 9, 12). „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega“ (Lk 19, 10). V prelepih prilikah o izgubljeni ovci, o izgubljeni drahmi in posebej še o izgubljenem sinu spodbuja grešnike, naj se Bogu približajo z vsem zaupanjem, zakaj v njem je vir usmiljenja in pri njem je obilno odrešenje (prim. ps. 129). In ne le v besedi, tudi v dejanju izkazuje usmiljenje in deli odpuščanje najbolj izgubljenim grešnikom, kot Magdalen, Samaritanki, prešestnici; k cestinarju Zaheju se povabi v hišo; drugega cestinarja Matevža izbere in pokliče za svojega učenca in apostola; Petru odpusti njegovo zatajenje in

še na križu umirajoč moli za svoje sovražnike ter odveže od vseh grehov in kazni spokorjenega desnega razbojnika. Sama ljubezen, samo usmiljenje, sama ljudomilost in potrpljenje z grešniki ga prešinjajo. V svoji neskončni blagosti ne zavrne nikogar, pri komur najde le troho dobre volje, po besedi prerokovi, ki je o njem napovedal, „da tlečega stenja ne bo ugasnil in nalomljenega trsa ne bo zlomil“ (Mt 12, 18). Vse njegovo življenje in delo je res prelepo izraženo in pozveto v njegovem imenu Jezus, ki pomeni Odrešenik, kakor je bilo po angelu svetemu Jožefu naročeno: „Daj mu ime Jezus, zakaj on bo rešil svoje ljudstvo njegovih grehov“ (Mt 1, 21).

Usmiljenje do ubogih in grešnih ljudi — vodilno načelo svete Cerkve

Sveta Cerkev, ki je Kristusova ustanova, ki naj nadaljuje njegovo odrešilno delo na zemlji do konca sveta, živi iz Kristusove resnice, iz njegove ljubezni, iz njegovega duha. V apostolskih pismih najdemo iste izraze in dokaze usmiljene ljubezni do ubogih in grešnikov kakor v evangeliju. Na neštetihih mestih se omenja Kristusova odrešilna smrt, dokaz neskončne božje ljubezni do ubovega človeštva. Na to tolažilno resnico navezujejo apostoli spodbudo k neomejenemu, popolnemu zaupanju v božje usmiljenje. Posebno ganljive so v tem pogledu besede, ki jih je zapisal sveti Janez, učenec ljubezni, v svojem prvem pismu: „Otročiči moji, to vam pišem, da bi ne grešili. Ako se pa kdo pregreši, imamo zagovornika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega. On je sprava za naše grehe; pa ne samo za naše, marveč tudi za ves svet“ (2, 1-2).

Duh krščanstva je in mora vedno biti duh ljubezni, dobrote in usmiljenja. To je Jezusovo naročilo za vse čase: „Ljubite se med seboj! Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj“ (Jan 13, 34-35).

„Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli“ (Mt 5, 7). Cerkev Kristusova se vedno drži teh Gospodovih naročil. Njena pot v zgodovini človeštva je zaznamovana z dokazi usmiljenja in ljubezni do vseh ubogih in trpečih. Tudi za skesane grešnike je v Cerkvi vedno odprta pot sprave in odpuščanja. Lahko se zgodi in se je tudi že pogosto zgodilo, da se posamezni udje Cerkve oddaljijo od teh temeljnih načel, začrtanih po božjem Odrešeniku; Cerkev v celoti tega nikoli ni zagrešila in trdno verujemo, da tudi nikoli ne bo. Zatajiti ta načela usmiljene ljubezni, bi se reklo, zatajiti Kristusa. To se pa Kristusovi Cerkvi ne more pripetiti.

Za uspešno izvrševanje svojega poslanstva med trpečim in grešnim človeštvom ima sveta Cerkev od svojega božjega Ustanovitelja sedem svetih zakramentov, ki so kakor dragocene posode, v katerih so shranjene Kristusove zveličavne milosti, kakor skrivnostni vrelci, iz katerih se razliva Kristusovo zaslužnje

na ves človeški rod. Eden od teh, sveta pokora, je namenjen prav temu, da posreduje usmiljenje in odpuščanje grešnikom, ki so se od Boga odtrgali, pa se skesani spet k njemu vračajo.

Potrjuje tega ljubečega, usmiljenega, razumevaločega stališča napram trpečim in grešnikom je tudi prelepa pobožnost do presvetega Jezusovega Srca, ki jo je sam božji Zveličar razodel v tolažbo, zaupanje in rešitev človeškemu rodu za naše čase, ki jih On sam naziva poslednje.

+

Naj nas te preproste misli o božji dobroti in usmiljenju napolnijo z veliko tolažbo, zaupanjem in notranjim mirom. Nič se ne dajmo begati starim prerokbam, ki napovedujejo strašne kazni za naše čase, pa jih Cerkev nikoli ni potrdila. Pokojni veliki papež Pij XII. je kljub nevarnostim in negotovosti sedanjih časov poln zaupanja gledal v bodočnost. Tudi sedanji sveti oče, blagi Janez XXIII., ne pozna nobenega strahu, mar-

več je poln zaupnega optimizma. In tudi če bi Bog res pripravljaval kako šibo, da kaznuje grehe sveta, ki ga ne neha žaliti, verujmo, da se bo tudi tedaj spolnilo to, kar je zapisano po preroku: „Tudaj, ko se boš razsrdil, o Gospod, sredi svoje jeze, se boš spomnil svojega usmiljenja“ (Heb 3, 2).

Zaključimo to naše razmišljanje s prelepimi besedami 144. psalma, kjer psalmist opeva božje veličastvo in moč, prav posebno pa božjo dobroto in usmiljenje: „Velik je Gospod in vse hvale vreden in njegove veličine ni mogoče izmeriti. Blag in usmiljen je Gospod, počasen za jezo in obilne milosti. Gospod je dober do vseh stvari in usmiljen napram vsem svojim delom. Blizu je Gospod vsem, ki ga kličejo, če ga kličejo z iskrenostjo. Njim, ki se ga boje, bo splnil njih želje, njihov klic bo čul in jih bo rešil. Gospod varuje tiste, ki ga ljubijo, hudobneže pa razpršuje. Naj zato vse človeštvo na veke slavi Gospodovo sveto ime.“

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

KAKO VELIKI DUHOVI PRIZNAVAJO BOGA?

Veliki nemški slikar Albrecht Dürer: Ni mogoče, da se tisti, ki lepo žive, ne bi od tega sveta lepo ločili kajti Bog je poln usmiljenja. Zaradi tega usmiljenja naj nam Bog da za tem bednim življenjem veselje večnega blaženstva po Očetu, Sinu in Svetemu Duhu.“

+

Ludwig van Beethoven je napisal te vrstice iz neke tolažilne knjige v svojih najtežjih dnevih: „V slavo tvoji dobroti moram priznati, da si preizkusil vsa sredstva, da me pritegneš k sebi. Bila je kdaj tvoja Volja, da si mi dal občutiti težko roko svoje jeze in da si z raznimi nadlogami poniževal moje srce.

Bolezen in druge nesreče si poslal nadme, da bi mi vzbudil premišljevanje o mojih zablodah... Samo za eno te prosim, moj Bog, ne nehaj z delom na mojem popolšanju! Daj mi samo, da na katerikoli način obrodim mnogo dobrih del.“

+

Kopernik: „Ne želim si milosti, ki jo je prejel Pavel, niti prizanesljivosti, s katero si odpustil Petru. Prosim te samo za milost, ki si jo izkazal razbojniku na križu.“

+

Grof Zeppelin: „Res, Bog je umetnik, in jaz sem njegovo orodje.“

PREBERI...

PREMISLI...

ŽIVI PO SPOZNANEM...

HĽAPCI

1. Cankar pravi nekje nekako takole: „Človek imej glavo na vodljivem konopcu, da se s pridom priklanja na vse štiri strani neba. Koleno imej iz mehkega testa, da poklene sredi ceste v blato, ako tako zahteva potreba ali nanese slučaj.“ V dramatski obliki je naslikal npravstveno podobo svojega naroda, kakor jo je tedaj videl, in mu ogorčeno vrgel v obraz oznako: Hlapci. — Cankar je že precej let pod zemljo. A najdem njegovo misel izpod drugega peresa zapisano med nami takole: „Smo idealni delavci; židje že vedo, zakaj nas iščejo. Garamo, ne tožimo; kadar se naposled le pritožimo, nas malo potrepljajo po ramenih, pa smo spet dobri za nekaj let. Drugi pa nam jezdijo na hrbtu in si gradijo week-end hišice ob morju.“

2. Nastane vprašanje: od kod to v nas? Korenina te poteze je verjetno dobra. Ali ni to naša velika sposobnost za trpljenje? Ta lastnost je lepa, velika. A ta se je ponekod skvarila, zašla v slabost, prav to samoponiževanje, hlapčevstvo. Prav je, da delavec brani gospodarjeve pravice, a svojim naj se ne odreče. Prav je, da spoštuje svojega gospodarja, a hlapčevati mu ne sme. Prav je, da ga ima za gospoda, a tudi sam naj ostane gospod.

3. Veliki duhovnik je vprašal Jezusa o njegovih učencih in nauku, pa mu je Jezus odgovoril, naj po vsem tem vpraša učence. Služabnik ga je za to besedo udaril: „Tako odgovarjaš velikemu duhovniku?“ In mu je Jezus odgovoril: „Če sem napak govoril, spričaj, da napak; če pa prav, kaj me biješ?“ Ko so Jezusa pripeljali pred Heroda, se je ta razveselil njegovega prihoda, češ da ga bo videl storiti kak čudež. A Jezus mu je na mnoga vprašanja odgovoril z molkom. Naš Gospod je vedno ostal gospod. Tudi v trenutkih, ki so se najbolj ponujali za hlapčevanje. Pa je bil obenem najponižnejši. B. A.

KATOLIČANI V SODOBNI POLITIKI

Francoska revolucija iz leta 1789 je v Evropi spremenila temelje političnega življenja. Ko je bila v Franciji odpravljena monarhija in je bila oklicana prva republika, se je začelo politično vodstvo države prenašati v druge roke: cesarji in kralji so se umikali drugim osebnostim, ki so prevzemale oblikovanje narodnega in političnega življenja. Zgodovinarji nazivajo 19. stoletje kot stoletje liberalizma: ljudske množice so postale nositeljice političnega življenja in najmočnejši izraz tega gibanja se je izoblikoval v snovanju političnih strank. Politična stranka je postajala počasi najvidnejši izraz demokracije v posameznih predelih sveta. Kjer ni bilo normalno delujočih strank, tam ni bilo prave demokracije. Med strankami raznih smeri se je začela tekma; razni programi in idejne smeri so se v zdravi politični borbi merile med seboj in prevzemale odgovornost za vodstvo državnih poslov. Med strankami se je zlasti zagovarjala ideja svobode in politična svoboda je bila najmočnejše geslo liberalizma 19. stoletja. In prav ta svoboda je narekovala, da je morala demokracija dopuščati nastajanje gibanj, ki so demokracijo rušila: vzklikala so totalitarna gibanja social-

Hočeš vedeti:

Kakšna je sodobna politika?

Kako je s krščansko demokratičnimi strankami?

nega in nacionalističnega značaja. In kakor je liberalizem rušil monarhistični princip vladanja, tako so totalitarni režimi in stranke s totalitaristično usmerjenostjo začele rušiti demokracijo, ki je slonela na pravilnem razvoju in uveljavljanju posameznih političnih strank.

Kakšna je sodobna politika?

Sodobna politika je vsa v znamenju borbe med demokracijo in totalitarnimi sistemi. Na zunaj je ta borba kaj enostavno zastavljena: na eni strani demokracija, na drugi strani totalitarni sistemi (komunistični in nacionalistični). Ker je totalitarno gibanje najbolj homogeno in se naslanja na diktatorsko obliko vladanja, je demokracija proti njemu navidezno šibkejša. Demokracija ni homogena, ne terja okorele istosmerjenosti vseh samo za eno samo idejo ali program in zato marsikdo misli, da je demokracija dospela na konec svoje poti. Ta vtis še povečujejo vzgledi iz življenja posameznih glavnih strank v Evropi in v svetu: v Angliji že desetletja in desetletja vladata stranki, ki se izmenjavata na vladi, programatično pa na znotraj ne živita v skladu z idejami časa. V Združenih državah je podobno: dve stranki se borita za oblast, ideološki ali delovni program ene ali druge stranke pa je le malokomu znan in se za njegovo vsebino niti v vodstvu

strank mnogo ne menijo. Tik pred drugo svetovno vojno so v raznih evropskih državah (Nemčija, Italija, Španija, Avstrija) stranke sploh odpovedale in prenesle vodstvo države in množic v druge roke. Ob nastopu nove dobe — po drugi svetovni vojni — so bile zlasti v Evropi razne politične stranke ob svoje dobro ime.

Prišel je čas za novo orientacijo in za nove oblike političnega življenja. V Franciji, Nemčiji, Italiji so vzkli nova gibanja; v Srednji Evropi so prevzemali oblast komunistični režimi in so morali v katakombe tisti, ki so hoteli reševati demokracijo za nove čase in oblike.

Liberalizem je zlasti v Evropi odstranil z vodstva državnega življenja ljudi, ki so bili zagovorniki katoliških idej. Demokracijo so mnogi razume-

vali tako, da mora biti proti tistim, ki so bili opore monarhij in med nje so šli zlasti katoličane, v protestantskih deželah pa krščansko usmerjene tokove. Priti so morale katastrofe prve in druge svetovne vojne, da se je izkazalo, kako trhlo je bilo tisto, kar je rodila evropska demokracija, ki je napačno tolmačila ideje liberalizma. Še pred drugo svetovno vojno je fašizem v Italiji in nacizem v Nemčiji pometel z nosilci demokracije; po drugi svetovni vojni je komunistični totalitarizem strl demokracijo v Srednji in Vzhodni Evropi. V Franciji, domovini liberalne demokracije, je po drugi svetovni vojni morala vznikniti četrta republika, izvedla nekaj poskusov in se zadržila v lastni igri strankarskih spletk ter je deset let za tem, morala priti peta republika.

Katakombe v Rimu. Levo kip prvaka apostolov sv. Petra

Krščansko demokratske stranke najdeš: v Nemčiji, Franciji, Italiji, Švici, Belgiji, Avstriji, na Nizozemskem, v raznih državah Južne Amerike

Krščansko-demokratske stranke

Politične stranke gredo skozi veliko krizo, demokracija se izčiščuje in dobiva nove temelje. Najbolj vidni izraz tega gibanja pa so ravno nove stranke, ki so nastale zlasti v Evropi in v Južni Ameriki po letu 1945. Evropa, kolikor je še svobodna, se razvija pod vodstvom strank, ki so v veliki meri katoliške. Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska, Avstrija in Švica imajo režime, kjer so na oblasti katoliške ali krščanske stranke. Izrecno katoliška je stranka katoličanov na Nizozemskem, delno bi se lahko nazivala tako tudi ljudska stranka v Avstriji in krščanska demokracija v Italiji, vsa krščansko demokratska gibanja v Južni Ameriki štejejo v svojih vrstah samo katolike; v drugih državah (Nemčija, Francija, Belgija) se katoličani ne zbirajo v izrazito katoliških strankah, pač pa so nosilci programov, ki so odločno krščanski in demokratski. Petnajst let razvoja evropske politike je v znaku te premoči modernih katoliških in krščanskodemokratskih strank.

Nevarnosti

Poleg raznih prednosti, ki jih more katoličanom pomeniti tako stanje, pa se je treba zavedati velikih nevarnosti, ki se prožijo ob vsaki priliki. Stranke ne smejo ostati statične, ampak morajo stremeti v iskanje odgovorov za vsak obrat, za vsak trenutek. Ker so

na vladi, so vedno podvržene kritiki in to kritiki predvsem iz lastnih vrst. Krščanska demokracija ima v Evropi, zlasti pa v Južni Ameriki največ protivnikov med katoliškimi krogi, ki menijo, da so njena pota zmotna. Ker je nacionalizem najmočnejši zlasti v romanskih državah, je ravno v Franciji, Španiji in deželah, ki so pod njunim vplivom, prejel največ opore in najstrašnejše zagovornike. V mnogih državah (tudi v Argentini) se ti nacionalisti imenujejo celo integralisti, da bi dokazali, kako globoko skušajo zasediti svoje temelje. Cerkev sama je zlasti v našem stoletju ta ekstremna gibanja med sicer celo dobro mislečimi katoličani pogosto obsodila in zavrnila. Krščanska demokracija mora računati z delom teh nasprotnikov, ves katoliški svet pa se mora zavedati, kako ravno taka nacionalistična gibanja v krščanskem svetu izvajajo, ali pa pripravljajo teren za totalitarizem, ki končno ne služi katoličanom, ampak odpira le vrata tistim, ki so za njim še bolj radikalni in brezobzirni — marksističnim režimom raznih smeri.

Južnoameriški kontinent vstopa mlad v politiko in je zato odprt vsem najmodernejšim tokovom sodobnosti. Nacionalizem integralistov je zlasti med katoličani najnevarnejša oblika sodobne politike.

RUDA JURČEC

Veselje je za življenje to, kar je olje za svetilko. Če olja zmanjka, začne sten goriti. Tako je tudi življenje. Brez veselja začne postajati življenje trudno in zagrenjeno; toda to veselje ni v tem, da se kdo hrupno smeje, ne v duhovitih dvtipih in besedni igri, temveč v neki jasni duševni milini.

Z morfijem v večnost

Zdravnik odhaja iz bolnikove sobe, ves zaskrbljen za življenje svojega pacienta, čigar pljuča so že čisto na kraju. Mladi časnik Edmund Gardenay bo v kakih štiriindvajsetih urah odpotoval v večnost...

Bolnik vpraša: „Kaj mislite, gospod doktor, kako je z mojo boleznijo?“

„Malo boljše vam je, mladi mož.“

„Jaz pa se počutim zelo slabo...“

Ko pride zdravnik ven, pravi zelo resno:

„Ako želite, da pride duhovnik k bolniku, ne čakajte niti trenutek več!“

„Ah, saj se tako ne mudi,“ pravi mati, „to bi bolnika silno potrlo, mogoče celo ubilo.“

„Delajte, kakor veste, moja dolžnost je bila, da vas opozorim.“

„Mi se vam zahvaljujemo, gospod doktor.“

„Sedaj pa se vam priporočam, klanjam se.“

„Kdaj pa zopet pridete?“

„Kakor hitro me pokličete.“

„Ali je res tako slabo z njim?“

„Ponovno -vam pravim, da je nevarno.“

Ko odhaja, si zdravnik prižge cigaro in skomigne z rameni v znamenje, da ima zelo malo upanja v ozdravljenje svojega pacienta.

Malo nato pride mati v sobo: „Dober dan, Edmond.“

„Dober dan,“ zastoka sin.

„Kako je s tvojim tekom?“

Edmond napravi z glavo znamenja, da ni dobro.

„Pa kaj želiš, sinko? Morda mleka, mehko kuhana jajca, samo ukaži, srček moj.“

V četrto ure pride tudi njegova soproga: „Kako je Edmond? Vidim, da si danes zelo slab. Saj ni čuda, zunaj je deževno in hladno in tudi zidovi so vlažni. Še jaz čutim, da mi danes ni najboljše.“

Malo za tem pride v sobo k bolniku stric in pravi:

„No, moj dragi, povej mi, kako ti je! Vidim, da te ta nesrečni katar zelo muči. Pa nikar se ne boj, barometer se že dviga in upam, da ti bo kmalu odleglo.“

Nato prideta dve teti, očetova in materina sestra.

„Hvala Bogu, mrzlica je že malo popustila. Samo toliko potrpi, da ti popravimo blazino.“

Bolnik s težavo spravi iz sebe: „Kaj pravite, ali sem res nevarno bolan?“

Tete obupno vijejo roke po zraku in zagotavljajo:

„Kaj nevarno! Samo nikar vsega mogočega ne tuhtaj! Pravkar je zdravnik rekel, da se danes mnogo boljše počutiš, kakor včeraj. Izbij si črne misli iz glave! Zdi se nam, da si malo preveč bojazljiv.“

„Prav nič! Nobenega strahu nimam,“ pravi mladi mož, čigar oči so se nenavadno svetile od vročice.

„Da, da, ti imaš ta nesrečni katar. Končno pa, kdo ga še nikoli v življenju ni imel? Čudno pa je, kako moški in celo oficirji ne znate prenašati bolečin. Lahko je s sabljico žvenketati po terasi, kakor hitro jih pa kaj malega zaboli, že stokajo. Rajšji pripravi prtljago, da bomo lahko kmalu odpotovali v Cannes.“

Mala sestra Beatrice pride na večer v sobo svojega bolnega brata Edmonda. Edmondu je zelo ljubo, da sta sama, ker

ta nedolžni otrok se še ne zna pretvarjati in lagati.

Mala ga sočutno gleda in je grozdje.

Edmond ji pravi: „Boš dala meni kako jagodo?“

Mala mu daje v usta jagodo za jagodo. Edmond jo potegne malo k sebi in ji reče:

„Povej mi, Beatrice, ali sem res nevarno bolan? Saj vendar veš, da sem dober kristjan in da ne bi hotel umreti kakor pes.“

Mala zajeclja: „Res je nevarno. Ti si zelo bolan.“

Edmond poblede, zenice se mu razširijo, s pestjo udari po postelji. V glavi se mu je vse preobrnilo.

„Edmond bo umrl,“ zakričji mala.

Vsi pridrve v sobo. Ko se bolnik malo osvesti, mu dajo dvojno dozo morfija.

„Ne poznaš več svojega strica?“ ga sprašuje stric.

Nesrečnik z zadnjim naporom še pove:

„Za božjo voljo, pošljite mi po duhovnika!“

„Ali ne bi šli po duhovnika?“ pravi mala jokaje.

„Boš tiho!“ jo nahruli oče. „Ne znaš bolj tiho govoriti? Kdo je še videl, da bi klicali duhovnika s tisto štolo in lučjo! Ali hočeš res ubiti svojega brata? Če bi v resnici želel duhovnika, bi bil to že prej povedal.“

PIERRE L'ERMITE

BOLEČINA IN VESELJE

Bolečina je plug, ki rahlja zemljo, da je sprejemljiva za seme. Veselje pa je seme, ki klije v naročju zemlje.

Bolečina je blagodejen dež, ki napaja zemljo. Veselje pa je sonce, ki daje rast drobni bilki. Bolečina je vihar, ki čisti ozračje in uničuje škodljive klice. Veselje je mirna toplota, ki daje zdravje.

Bolečina je lestev, ki vodi v nebesa. Veselje je sončni žarek, ki prihaja iz nebes na zemljo. Bolečina in veselje — božja poslanca do človeka. Oba imata isto naročilo. Pripovedujeta nam, da Bog ljubeče misli na nas in da nas hoče nekoč večno osrečiti.

Sprejmi bolečino kot božjega poslanca. Ne bo odšla brez blagoslova. Ko nas zadene trpljenje, se nas dotakne božja roka. Trda je ta roka, a vendar vsa lju-

beča. Seka rane, a obenem zdravi prejšnje, ki so bile še hujše.

Bolečina postavi človeka v burjo in vihar. Tam se zbudijo in zdramijo vse plemenite sposobnosti in sile, ki so doslej spale.

Trpljenje šele odkrije globine človekove duše. Je kakor preizkusni kamen človekovega bistva. Slabotne duše mnogokrat podležejo. Močne duše pa se osvobodijo in odtrgajo same od sebe in od slučajnosti življenja. Usposobijo se za reševanje velikih nalog in tako pomagajo človeštvu.

Če trpljenje prav razumemo, ima v našem življenju tak pomen kot višaj v glasbi. Trpljenje zviša vrednost življenja. Slava, ki jo prinašamo Bogu, je čistejša in prijetnejša.

V „MRAČNJAKI“

Neki univerzitetni profesor je posebno rad udaril po duhovnikih.

„Duhovniki so krvosesi človeške izobrazbe, škodljivci znanosti in umetnosti, oviralci vsakega napredka, mračnjaki in nazadnjaki.“

Tako in podobno je frazaril v svojih predavanjih. Med njegovimi slušatelji je bil tudi mlad, zelo nadarjen fant, kateremu je bilo končno dovolj profesorjevih izbruhov. Ob neki priliki ga je obiskal in se spustil z njim v razgovor.

„Gospod profesor, mučijo me težki znanstveni dvomi. Prosil bi vas razjasnitve.“

„Drage volje, mladi prijatelj! Izvolite sesti.“

Kdo je ohranil stare klasike?

„Predvsem bi rad vedel, kdo nam je ohranil stare klasike, da se niso izgubili v nevarnih časih zgodnjega srednjega veka, ko so barbari uničili skoro vso kulturo?“

„To je vendar splošno znano dejstvo! Redovniki po samostanih so jih prepisovali in jih na ta način rešili pozabe.“

„Glejte si — redovniki!“

„Pa da! V prvi vrsti benediktinci.“

„Torej menihi? Duhovniki? Ti so ohranili spise? To je pač moralo biti strašno naporno delo. Koliko bi jih lahko zbolelo na pljučih, ko so morali dan za dnem in leto za letom vdihavati debeli prah po mračnih knjižnicah! Kajne gospod profesor, to je bilo v dobi, ko često niti vladarji niso znali podpisati svojega imena? In v teh čudnih časih so svojevrstni samostanski bratje našli veselje

v tem, da so črko za črko prepisovali Livija, Cezarja, Cicerona, Vergilija, celo Proporcija, Tibula, Ovidija in Horacija. Mar so res vsi ti skrbno prepisani rokopisi delo pobožnih menihov? Saj je vendar vsaka posamezna črka kakor naslikana, inicialke pa so prava mojstrska dela! O, ti duhovniki!

Toda dovolite gospod profesor, da nadaljujem! Ali drži, da bi brez duhovnikov ne bilo niti Kolumba, niti Vasco de Gama? Pripovedujejo namreč, da je samostanski brat fra Mauri že l. 450 izrisal ono slovito zemljepisno karto, ki je v Kolumbu vzbudila misel na veliko potovanje v Ameriko?“

„Je tako, mladenič,“ odgovori nekako tesnobno profesor, „četudi pri tem ne smemo pozabiti, da bi tisto karto mogel prav tako dobro izrisati kdo drugi.“

Kdo je vpeljal arabske številke?

„O gotovo, gotovo! Čudno, da se je ta genialna misel rodila ravno v glavi samostanskega brata? — No, gremo dalje! Bral sem, da je bil papež tisti, ki je mesto neenotnih rimskih, vpeljal v aritmetiko arabske številke.“

„Da, Silvester II. To bi gotovo storil kdo drugi, vendar samosvoja vsiljivost duhovnikov...“

Kdo je iznašel prvi dalnoglede, prvi mikroskop

„Nekaj sem čul, da je duhovnik iznašel prvi dalnoglede in prvi mikroskop. To pa gotovo ne bo držalo? Ali naj vse dobro pride od duhovnikov?“

„Dejstvo se ne da zanikati. Oba in-

strumenta je izumil frančiškan Roger Bacon. Opomnim le, da je bil Bacon moderen duhovnik, ne pa omejeni, nazadnjak v srednjeveški kuti.“

Kdo je prvi učil, da se zemlja premika?

„Pa je vendar umrl že l. 1292. Torej so že takrat živeli moderno misleči duhovniki? — še nekaj! Kajne, prvi, ki je učil, da se zemlja giblje okoli sonca in ne obratno, ni bil Galilei?“

„Naravno da ne, temveč Kopernik.“

„Torej spet duhovnik. A zatrjujejo celo, da je že sto let pred njim regensburški nadškof Regiomontanus učil isti sistem.“

„Možno,“ je hladno pritrtil profesor. Akademik pa je vljudno nadaljeval:

Zakaj „zlati vek Leona X.“?

„Prosim še malo potrpljenja, gospod profesor! Zakaj se ona doba, ko je bila znanost in umetnost ter literatura v polnem razcvetu, imenuje zlati vek Leona X.?“

„Zakaj? Ker je Leon X. izredno podpiral učenjake, umetnike in pisatelje.“

„Kako je to mogoče? V kolikor je meni znano je bil Leon X. poglavar katoliške Cerkve!“

„Gospod moj, zdi se mi... vi ste prišli...“

„...da bi se rešil svojih dvomov, svojih morečih dvomov, gospod profesor! Jaz duhovnikov ne morem obsoditi za mračnjake in nazadnjake, dokler tu ne pridem do jasnosti.“

Kdo je ustanovil prve ljudske šole, prve šole za gluhaneme

Ali naj nadaljujem z vprašanji, gospod profesor? Bo držalo, da je prve ljudske šole ustanovil Janez de la Salle?“

„Kajpada, Francoz Janez de la Salle!“

„Duhovnik de la Salle, svetnik?“

„Mhm, duhovnik, ...svetnik.“

„...in da so redovniki prvi učili ljudstvo smotrno in umno obdelovati zemljo?“

„Seveda redovniki... v glavnem...“

„...in da se je Španec Pedro de Ponce prvi zavzel za gluhaneme in za njim de l'Epée?“

„Točno! Španec de Ponce, potem de l'Epée.“

In kdo še to... in še to...

„Menih de Ponce in duhovnik de l'Epée! Čudno! Ali ni bilo dovolj, da je samostanski brat Berthold Schwarz iznašel smodnik, redovnik Guido d'Arezzo odkril tonsko lestvico, neko bavarski brat v Tegernsu slikanje na steklo, jezuitski pater Cavalieri zakone mnogobarvnosti in jezuit Secchi spektralno analizo?“

„Moj dragi prijatelj, če ste samo zato prišli, da me jezite... grom in strela!“

Kdo prvi strelovod?

„Nikakor ne, gospod profesor! Toda ob vaših besedah sem se spomnil — tudi strelovoda ni izumil Franklin, kajti že v letu 1754 ga je izdelal Diviš. Tako pravi tudi Kürschnerjev leksikon.“

„Vaša jezičnost je res občudovanja vredna!“

Kdo je bil prvi poliglot?

„K besedi jezičnost. Največji mnogojezičnik našega stoletja je bil kardinal Mezzofanti. Obvladal je 72 jezikov, ne oziraje se na različna narečja.“

„Pa je kljub temu ostal nazadnjak!“

„Sličan nazadnjak je bil tudi kardinal Mai, ki je učenemu svetu razkril skrivnost palimpsestov.“

„Dobro, dobro, mladenič! Toda kam merite z vsem tem?“

Kdo je izdelal prvi kompas?

„Kam v katero smer? To bi morali vprašati Flavia Gioia, ki je okoli leta 1300 izdelal prvi kompas. Tudi Giola je bil duhovnik.“

Kdo je uvedel parne brizgalne?

„Jej, jej, kako ste se razvneli, kakor ogenj.“

„Ogenj? Ogenj gasimo z brizgalnami. Samo da so tudi brizgalne iznajdba duhovnikov, namreč cistercijancev. In duhovniki kapucini so do sedemnajstega stoletja tvorili požarno brambo mesta Pariza.“

Profesor je videl, da je debata zanj izgubljena. Vendar še ni izgubil potrpežljivosti, ampak je pikro opomnil:

„Če ne bi stresali takih zanimivih, bi vas že davno postavil na zrak!“

Kdo je izumil prvi zrakoplov, prve naočnike, prvo uro?

Akademik ga je spet prijel za izraz in nadaljeval:

„Kam, gospod profesor? Morda v zračne višine? Tu mi prihaja na misel zrakoplov. Če sem prav poučen, je zrakoplov približno že 60 let pred Mongolfijem izumil menih Bertold Gusmae, ki se je leta 1720 dvignil v zrak v pričo vsega portugalskega dvora.“

„Življenje duhovnika je vedno neka skrivnost. Uganka je sebi in uganka drugim. Zato, ker nosi v sebi nekaj večjega in višjega od sebe. Nosi poslanstvo, ki je za človeške rame, pa naj bodo še tako plečate, vedno pretežko in preveliko. Človek je in ostane človek, a mora vršiti nadčloveška dela, ker mora nadaljevati Kristusovo poslanstvo in njegovo božje delo.“

DŽ, september 1959

Ko si,, gospod profesor, ravno čistite naočnike — tudi te je izumil dominikanec Aleksander Spina. Na uro gledate, gospod profesor? Tudi za to praktično pripravo se imamo zahvaliti duhovniku. Prvo jo je naredil Casiodorius; Gerbert, poznejši papež Silvester II., pa jo je izpolnil.“

Kdo je uvedel plinsko razsvetljavo?

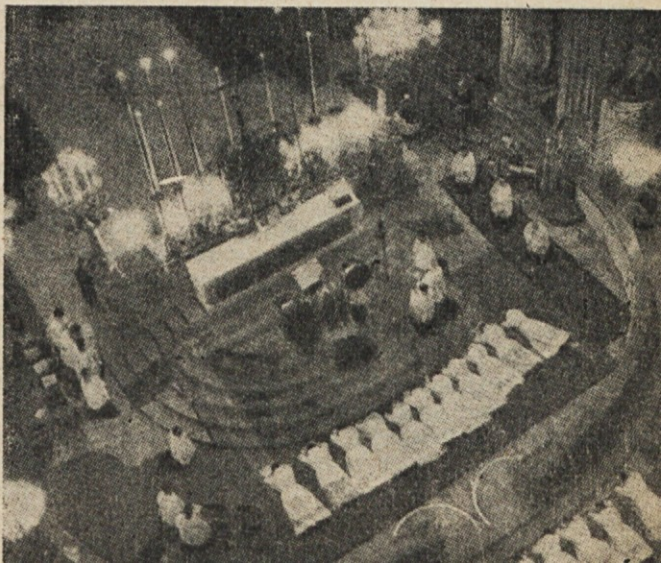
„Gotovo sem vam že v nadlego, gospod profesor! Takoj grem. Po ulicah so pravkar prižgalj plinske svetilke. Gotovo van ni neznano, da so plin odkrili mračnjaški jezuiti. V Stonyhorstu na Angleškem je v letu 1794 zagorela prva plinska svetilka. Jezuitski pater Duan pa je leta 1815 v Prestonu ustanovil prvo plinsko tovarno.“

Kdo je sestavil prvo dvokolo?

Priporočam se, gospod profesor, pa oprostite! O, tudi dvokolo imate! Ta mehanizem je prvi sestavil duhovnik Pianton in se že leta 1845 vozil z njim.

Lahko noč, gospod profesor!“

Mladi akademik je bil rešen „znan-

ODREZANA

ROKA

— Švicarski pisatelj Camenzinde s svojega potovanja po Mandžuriji pripoveduje to-le:

Obiskal sem dekleško srednjo šolo, ki jo vodijo misijonske sestre. V učilnici za ročna dela sem postal pozoren na prijazno in lepo dekle osemnastih let — brez leve roke. Z desnico pa spretno izdeluje umetno vezenje.

„To je junaško dekle iz Laochengki,“ pripomni spremljajoča sestra. Izvedel sem vso junaško zgodbo tega dekleta.

---

stvenih dvomov“, profesor pa odslej ni nikdar več zabavljajl čez „mračnjake“ duhovnike.

Čeprav ni smoter Cerkev, da bi pospeševala in širila materialno kulturo, se vendar ne da utajiti, da je moderna civilizacija otrok krščanstva. Dokler se je razvijala v okviru Cerkev in si utirala pota oziraje se na duhovne in moralne vrednote, ki jih je pridigovalo krščanstvo, je res služila človeštvu v dobro in blagoslov. Ko pa se je osamosvojila, se je čimdalje bolj razvijala v orodje človekovih nagonov, nasilja in pohlepa ter postala bič, ki prav v naših dneh strašno tepe človeški rod.

M. B.

V času roparskih napadov so roparji radi tudi žene in dekleta odpeljevali in najlepše so preoblekli v svoje uniforme, da so jih spremljale na njihovih pohodih. Uboga dekleta se niso upala ustavljati.

Nekega dne proti večeru so roparji prišli tudi v kočo tega dekleta. Mladenka je bila sama doma, izročena jim je bila na milost in nemilost. Prilizovaje so vabili dekle, naj gre z njimi. „Nič rada ne grem z vami,“ je previdno odgovorila. — Smejali so se in prisilili so dekle, da je oblekla njihovo uniformo, natakneli so ji na prst tudi prstan ter zahtevali, naj jim dobro postreže. Dekle kuha in streže, oni pa se smejejo in pijejo, kolnejo in jedo in norčije uganjajo.

Mladenka pa izrazi željo, da bi se rada pripravila pred odhodom še malo čaja. Pustijo jo v kuhinjo. In sami si strežejo.

Dekle najprej misli na beg. Toda na dvorišču je straža. Na beg ni misliti. Tedaj pa dekle vzame naostrejši kuhinjski nož ter si začne rezati levo roko ob kolcu. Štirikrat je močno zarezala v roko, da je spodnji del odpadel. Nato pa tudi nezavestna obleži. Ko se zave, tedaj že ni več nobenega neprijetnega obiskovalca. Pred njo pa stoji starejša sosedica s posodo olja ter ji ukaže, naj roko položi v olje, da ne bo izkravela. Uboga. Brez vsake obveze in zdravniške pomoči dalje časa ostane doma. Toda zaradi ureza v kost se ji rana ni hotela zaceliti.

Nekega dne slučajno izve za misijonsko lekarno, ambulanto. Sestre so jo prijazno sprejele in ji roko negovale. Medtem pa je začela spoznavati tudi krščanstvo in zaprosila je za sprejem v srednjo šolo ter za sv. krst.

Tako je pogansko dekle sredi nemirnega 20. stoletja z odrezanjem roke junaško obvarovalo najlepši kras mladenke: čistost, devišstvo.

Ali ne osramoti ta junakinja marsikatero kristjanko?

Konferenca škofov latinske in Severne Amerike

Od 2. do 5. novembra so zborovali v Ameriki škofje predstavniki vseh dežel Severne in Južne Amerike. Skupno so obravnavali pereče probleme katoliškega življenja v svojih deželah in skušali najti skupno pot za pravi procvit verskega življenja.

Angleški katoliški tisk

Angleški katoličanji imajo štiri velike časopise za vso Anglijo. Najstarejši list je „The Tablet“, ki ima že nad sto let življenja, dočim dva lista letos obhajata 100-letnico obstoja; to sta „The Catholic Times“ in „The Universe“. To stoletnico bodo verjetno slovesno praznovali prihodnjo spomlad in bo slovesnost zavzela veči obseg. Četrty katoliški list v Angliji „The Catholic Herald“ pa je že tudi 75 let pri življenju. Če pomislimo, da bo vatikansko glasilo „L'osservatore Romano“ šele čez dve leti praznovalo 100-letnico izhajanja, moremo trditi, da je v Angliji aktivnost katoličanov s pisano besedo najstarejša.

Značilnost angleškega katoliškega tiska je, da ni navezano samo na določene pokrajine ali škofije, marveč da se razteza preko vse države. To pospešuje enotnost formiranja in informiranja angleških katoličanov, ki so v manjšini med večino anglikancev.

Priprave na svetovni evharistični kongres

V dneh mednarodnega evharističnega kongresa, ki se bo vršil letos v začetku avgusta v Münchenu na Bavarskem, se bo darovalo 30.000 svetih maš. Sto in sto tisoč vernikov bo prejelo sv. obhajilo. Moko za hostije bo poskrbela mladina badenske pokrajine. München šteje danes milijon prebivalcev, od teh 800.000 praktičnih katoličanov. Najstarejša župniša sv. Petra je iz leta 1170. Vseh cerkva v mestu je 87, od katerih jih je bilo v zadnji vojni nad polovico porušenih.

Za enotnost družine

Poljski škofje so pred kratkim naslovili na svoje vernike skupno pastirsko pismo, s katerim se obračajo posebej do staršev in do mladine. Škofje spominjajo na odgovornost družin in priporočajo staršem, naj skrbno čuvajo enotnost družine in naj vcepijo svojim otrokom čut za odgovornost. Mladini pa posebej priporočajo povezanost in navezanost na tradicijo krščanskega življenja.

Katoliški sindikati na Holandskem

Na Holandskem praznujejo katoliški sindikati letos 50-letnico svojega obstoja. Pred 50 leti je bilo v njih včlanjenih 27.000 delavcev, danes je članstvo naraslo na 400.000 članov. Predsednika teh sindikatov dr. Middelhouza je kraljica Julijana odlikovala z visokim odlikovanjem.

Nemška pomoč Japoncem

100.000 nemških mark so dali nemški škofje tokijskemu nadškofu iz fonda nabirka v lanskem poštu, kot prvo pomoč nemških katoličanov ob zadnjih velikih vremenskih nesrečah, ki so zadele Japonsko.

Ponovna aretacija ukrajinskega nadškofa

Ukrajinski dnevnik „America“ je poročal, da je bil nadškof Josyf Slipyi (63 let star), ukrajinske nadškofije Lvov, ponovno aretiran in obsojen na sedem let v sibirsko taborišče. Vzrok je pastirsko pismo, ki ga je napisal svojim vernikom pred enim letom. Nadškof Josyf Slipyi je bil že 14 let v ječi. Prvikrat je bil sojen aprila 1945 v Kievu. Sovjetska vlada je uničila njegovo cerkev in škofijo skupno s 4.500 cerkvami, ki so bile spremljene v pravoslavne cerkve.

Bel križ nad Washingtonom

Ob prihodu Hruščeva v ameriško prestolico, 15. septembra 1959, je neko letalo naredilo velik bel križ nad celim

Washingtonom. To se je izvršilo na pobudo neke protikomunistične Lige, ki je na ta način hotela manifestirati vero ameriškega ljudstva. Mnogo ljudi in organizacij je izobesilo ameriško zastavo narobe, v znamenje protesta proti obisku Hruščeva.

Za kardinala Stepinca

Angleški katoliški tednik „The Universe“ je objavil poziv na maršala Tita, da bi vrnil svobodo zagrebškemu nadškofu kardinalu Stepincu, ki je interniran v svoji rojstni vasi Krašiću. Tudi angleški radio BBC je ponovil ta poziv v svojih oddajah za Jugoslavijo. „Pustite ga, da se vrne v Zagreb ne leta 1962, ampak zdaj za božične praznike,“ pravi med drugim ta poziv.

Zagrebški nadškof je bil obsojen leta 1946 na 16 let ječe. Leta 1951 so mu ječo zamenjali z internacijo.

Kongres katoliških univerz

V Limi v Peruju se je zaključil tretji kongres katoliških univerz Južne Amerike. V Južni Ameriki je 20. katoliških univerz, ki jih obiskuje okrog 130.000 akademikov. Organizacija katoliških univerz je bila ustanovljena pred štirimi leti.

Katoličani v vzhodni Nemčiji

Po zadnjih statistikah je v Vzhodni Nemčiji in v vzhodnem delu Berlina okrog 20 milijonov prebivalcev. Med njimi je 11 odstotkov katoličanov, za katere skrbi 1000 škofijskih duhovnikov in skoro 200 redovnikov.

Število duhovniških poklicev je precej visoko, a nezadostno za potrebe. Katoličani v vzhodni coni imajo dva katoliška lista. Dvakrat mesečno izhaja list „Gospodov dan“, ki se tiska v 100.000 izvodih; tedensko pa izhaja list „Sveta Hedviga“, ki se tiska v 25.000 izvodih.

Spoved v pravoslavni cerkvi

Vrhovni svet bolgarske pravoslavne cerkve je obnovil dolžnost spovedovanja. Uradno obvestilo o tem je dal bolgarski „Cerkevni list“. Odločba je vzbudila živo zanimanje med duhovniki in verniki. Cerkevni list daje tudi navodila, kako se je

treba pripraviti na prejem tega zakramenta.

Komunistično priznanje

Glasilosrednjega odbora komunistične stranke v Pragi „Nova mysl“ priznava odkrito, da se protiverska propaganda med mladino ni obnesla in uspehi niso bili taki, kakor so jih pričakovali voditelji protiverske propagande. Istčasno list priznava, da edino krščanstvo odgovarja idealom in pričakovanju mladine.

Znameniti slikar Fujita je postal katoličan

Znameniti japonski slikar Fujita je dne 14. oktobra skupaj s svojo ženo Kimijo prestopil v katedrali v Reimsu v katoliško vero. Oba sta prejela sv. krst, sv. birmo in prvo sv. obhajilo. Fujita se je odrekel svojemu prvemu imenu, ki pomeni „naslednik miru“, in si je privzel ime Leonard, ker je to ime slikarja, ki mu je najbolj pri srcu. Njegova žena pa je dobila ime Marija, Angela, Klara.

Marijina cerkev v Nazaretu

V kratkem bodo začeli z gradnjo novega velikega svetišča na kraju Marijinega oznanjenja v Nazaretu. Svetišče bo stalo na istem prostoru, kjer so v teku stoletij kristjani zgradili pet svetišč, katere so pozneje podrli. Poleg cerkve bodo zgradili samostan frančiškanov, ki so čuvarji krščanskih spomenikov v Nazaretu.

Ukrajinsko malo semenišče v Rimu

V Rimu so otvorili novo stavbo malega semenišča za sinove Ukrajincev, razpršenih po svetu, ki gojijo v srcu željo, da bi postali duhovniki. Moderno stavbo je dala zgraditi sv. Vzhodna kongregacija, ki ji je močno pri srcu duhovniški naraščaj slovanskih narodov. Novo semenišče je posvečeno sv. Jozafatu, mučencu za cerkveno edinost, in je že sprejelo 80 gojencev iz ukrajinskih družin, raztrešenih po svetu. Prostora pa je v njem za 120 gojencev.

Cerkev gleda v bodočnost in pripravlja misijonarje za Cerkev molka, ko bo napočila ura.

ODLOČILA SE JE ZA PRVO LJUBEZEN

Vroče sredozemsko sonce je neusmiljeno žgalo na strehe cesarskega Rima. Sužnji so morali biti pripravljene, da vsak trenutek skočijo po vodo, jo zajeamejo v vodnjaku in še hladno ponesejo v hišo, da se z njo osvežijo njih gospodarji. Vedno tega niso mogli dovolj hitro storiti. Vsaj njih lastniki jih niso hoteli zadosti dolgo čakati. Tedaj je zapel bič nadzornika sužnjev in krvave maroge na golih hrbtih so pričale, kje je usnje pustilo svojo sled.

Pesem biča je bila posebno močna v bližini cesarske palače. Tam je bilo dvorišče, kjer so stali izpostavljeni sončnim žarkom jetniki vseh vrst in kjer je stotnik Kinerijan s svojo četo dan za dnevom brezčutno izvrševal svoj kruti posel.

„Čuj, Lorij,“ je zaklical stotnik enemu svojih podrejenih.

Poklicani se je obrnil k Kinerijanu. Pravkar je bil z bičem iz kože povodnega konja po človeku, ki je ječal pri vezan na steber.

„Želiš, stotnik?“

„Zakaj tolčeš s tako malo navdušenjem po onem izroduku?“

Lorij je za hip postal, nato pa omahujoče izdavi: „Bil mi je moj prijatelj!“

Stotnik se je sarkastično nasmehnil. „Cesar hoče vojakov, ki se jim osladna čustva nepoznana reč! Poglej človeka ob onem kolu, ki me neprestano gleda! Moj polbrat je. Tepec je postal kristjan. S tem je nehal biti moj brat. Niti sonca ne zasluži več, da posije nanj. Rad sem ga imel, pa kaj mi to sedaj pomaga, če je kristjan? Lorij, daj mi svoj bič!“

Vojak mu ga je izročil. Bil je že ves

lepljiv od same krvi. Kinerijan se je približal polbratu.

„Pozdravljen brat!“ ga je nagovoril. „Kaj neda, kristjan si postal?“

„Tako je, brat moj!“

„Ali veš, da boš zato moral umreti?“

„Da! In se čudim, da še čakaš. Začni s svojim poslom!“

„In še takoj,“ je zaklical stotnik.

Ko je končal z udarci, je bil vidno utrujen. Zagnal je bič v Lorija, ki ga je opazil po licu. Ostali vojaki so se škodoželjno zasmeljali, medtem ko je stotnik mrmral bolj zase kot za druge: „Tako se dela s cesarjevimi sovražniki.“

Dva vojaka sta hotela spet čvrsto privezati Kinerijevega brata ob kol. Pa sta takoj videla, da ni bilo več potrebno.

„Stotnik!“ sta istočasno vzkliknila.

Toda stotnik se ni zganil. Vedel je že, kaj mu hočeta povedati.

„Stotnik, ta človek je mrtev!“

Sedaj je stotnik vzdijval. Besen se je obrnil k ostalim in zavpil: „In kaj? Ali ste mislili, da ga bom samo božal? Kristjan je bil in s tem je užalil sončni Rim. Sedaj pa začni ti, Lorij! Če dela ne boš zadovoljivo opravil, bomo preizkusili tvojo kožo, koliko časa bo vzdržala.“

Pa ni bilo potrebno. Slišali so se srce trgajoči klici in nato je nastal molk. Lorij je temeljito izvršil svojo nalogo.

„Kaj bi, kristjan je bil,“ se je Lorij v mislih opravičil pred samim seboj. Glasno pa tega ni povedal.

„Stotnik, sedaj so na vrsti ženske,“

se je oglasil vojak, ki so mu bili odrezali en uhelj.

„Koliko jih je danes?“

„Zelo malo. Zasedili so jih sinoči, ko so onstran Tibere opravljale svoje molitve.“

„Prav! Pripeljite jih! Najprej samo z biči. Morda se katera premisli in spet podvrže rimskim bogovom!“

Prestrašene so ženske gledale mučilne naprave in surove obraze vojakov. Le ena, deklica dvanajstih let, je zrla pogumno in se ničesar bala. Stotnik je nehote postal nanjo pozoren. Približal se ji je in jo vprašal po imenu.

„Agnes mi pravijo.“

„A tako! In se ti ne zdi, da si tu

po kakem zmotnem naključju. Gotovo so te prisilili, da si sodelovala pri molitvah kristjanov.

„Ne, stotnik, nihče me ni prisilil.“

„Toda ti nisi kristjana!“

„Sem!“

Stotnik bi ji bil rad pomagal. Bil je že utrujen in bi se rad vlegel k počitku. Toda njena odločnost ga je silno razdražila.

„Privežite jo k stebru! Naj bo prva! Užalila je bogove in cesarja!“

Surovo so jo zgrabili in zvezali, da si se ni nič upirala. Že ob stebru je mirno zaklicala stotniku: „Nisem te hotela užaliti. Ti si mi hotel pomagati, razumem te. Toda jaz tvoje pomoči ne potrebujem, ker mi pomaga moj Bog, ki je mnogo močnejši kot ti!“

On ni ničesar odgovoril. Samo gledal jo je. Kaj takega se še živ dan ni zgodilo, da bi obsojenec tako pogumno govoril v trenutku, ko naj bi bič začel s svojo pesmijo.

„Dajte mi bič!“ je zavpil Kinerijan. Že je zažvižgalo v zraku, ko se je z drugega konca dvorišča začul glas: „Stotnik, ne udari!“

„Kaj hočeš?“ se je stotnik nevoljno ozrl na vojaka visoke postave, ki se mu je bližal z naglimi koraki. Bil je slaven po svojih junaških dejanjih in že večkrat od cesarja odlikovan.

„Daj mi jo za ženo!“

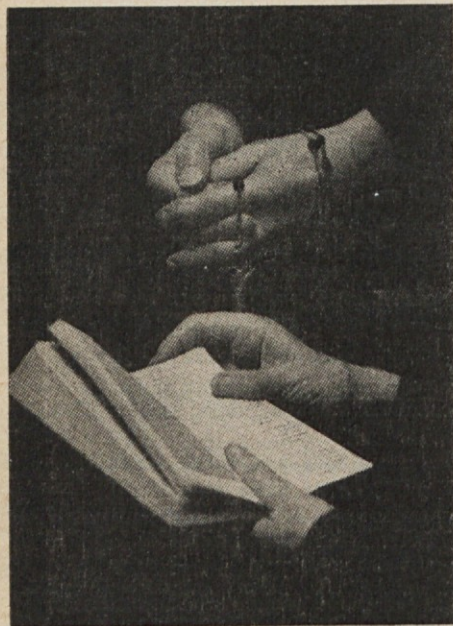
Bila je navada, da so spustili obsojenko, če se je odpovedala krščanstvu in se je kak vojak hotel poročiti z njo.

„Hm, baš ti, Navt?“

„Da, stotnik! Pogumna je. Zato mi je všeč.“

„Pa to ni pogum, Navt! To je trma, to je upornost, to je zaslepljenost, to je obsedenost. Pa dobro! Zakone je treba spoštovati. Naj se odreče svoje-
mu krivoverstvu, in bo tvoja.“

Kinerijan se je znova obrnil k deklici, krepko stiskajoč bič v svoji roki.

S pomočjo rožnega venca in milosti sv. maše je množica sledila zgledu številnih svetnikov

„Eden mojih najboljših vojakov te želi za svojo ženo. Če prekličeš svoje zmote, si takoj prosta!“

Agnes ga je mirno pogledala. „Stotnik, Navt ima dobre namene. Le žal, da ni kristjan.“

„Vprašal sem te, če se odpoveš krščanstvu, ne, kakšne namene ima Navt. Odgovori na vprašanje!“

Oči vseh vojakov so počivale na Agnes. Prvič je Kinerijan občutil, da ne obvlada položaja. Še bolj se je zmedel, ko sta se oglasila še dva in dejala: „Stotnik, če noče Navta, jo vzame eden od naju!“

„Ali ste res vsi ponoreli... ali pa postali kristjani?“ je stotnik že kar divjal od jeze. Pa ni nič opravil. Naenkrat je videl, da je obdan od vseh strani z vojaki, ki so ga grozeče gledali.

„Tudi mi jo imamo radi. Naj izbere ona!“

„Izberi torej že enkrat,“ je bruhnala iz stotnika vsa nevolja poraženega človeka. Izbire imaš dovolj. Prvič se dogaja med temi zidovi, da ženska izbira svojega moža.“

„Ostanem last tistega, ki me je izbral prvi!“

„Torej Navtova!“

„Ne!“

„Čigava potem?“ je stotnik že komaj krotil svojo togoto.

„Bog je bil prvi!“

Sedaj pač stotnikova jeza ni več poznala meja. „Ta ženska mora biti obglavljena, in to takoj!“ je tulil tako zelo močno, da so začele teči skupaj tudi straže iz drugih poslopij.

Toda nobeden od vojakov se ni ganil.

„Kaj, nočete, prekleti psi?“ Stotnik je bil že ves zaripel v obraz. Zalučal je bič, ki ga je še imel v rokah, od sebe in se obrnil k Navtu: „Ti, Navt, si bil prvi, ki si jo zaprosil za ženo.“

Zato jo boš obglavil. In ti, Lorij, boš pri tem pomagal. Drugi pa, na delo z ostalimi ženskami!“

Vojak mora ubogati. Tudi Navt in Lorij in ostali so se tega zavedali. Izvršili so ukaz. Toda, kar se še nikdar ni primerilo, odkar je stal cesarski Rim: v njih očeh so bile solze.

Iz knjige „Velikani Cerkve“
Prevedel Jože Jurak

* Na žalost vemo iz zgodovine le malo o sv. Neži (lat. Agnes). Tradicija je zlasti vedno poudarjala njeno mladost in njen pogum ob priliki mučeniške smrti. Večina zgodovinarjev misli, da je umrla okoli leta 254. So pa spet drugi, ki menijo, da je trpela l. 304 pod cesarjem Dioklecijanom. Njen pogum je ohrabil omahljivce, njej pa pospešil zmagovito smrt. Ta smrt je bila v prvih časih krščanstva, mnogim njenim sodobnikom kot mogočen nagib, da so se odločili za pravo Cerkev.

LEPE ROKE

V veseli družbi so si žene ogledovale svoje roke. Rade bi vedele, katera ima najlepše. Ker same niso mogle razsoditi, so prosile bližnjega moškega, naj razsodi to kočljivo stvar. In res je to storil. Žene so mu pokazale svoje roke, on pa je dejal: „Žal ne morem najlepših rok prej pokazati, dokler ne vprašam revežev in siromakov, katerim izmed njih so te roke največkrat delile miloščino in pomoč. Najlepše roke so namreč tiste, ki dajejo miloščino in bližnjega ljubijo z dejanjem, ne samo z besedo.“

V SKLAD Z
VESTJO

2

V
VPRASAÑJI

Koliko odstotkov?

Obresti namreč, bi po Vašem smel jemati.

Samo na sebi prav nič! Če posodite liter mleka, ne boste zahtevali od sosede, da Vam drug dan vrne liter in pol. Denar je kot vse take stvari: poraben. Njegova vrednost je le v rabi in nima nobene še posebne vrednosti. Zato je Cerkev vedno prepovedovala jemati obresti.

Lahko pa so drugi razlogi: nevarnost, da Vam ne vrne; škoda, ki jo lahko imate; dobiček, ki ga ne morete imeti; kazen za prekršitev dogovora itd.

Seveda mora biti primeren. Če boste posodili nekemu, ki bo iz denarja delal dobiček, ker si bo uredil trgovino, postavil tovarno in podobno, bodo obresti nedvomno precej višje kakor pa ob navadnem posojilu morda za zidavo potrebne hišice, nakup domačih potrebščin ali morda za zdravila in hrano.

Pred leti je sodišče v Argentini odločilo, da je dovoljeno jemati do 12% letno. Morda bi danes tudi sodišče precej dvignilo mero. Vprašanje pa je, če je zmerom dovoljeno jemati po 3% mesečno

ali 36% letno, kar je danes precej splošno. Kar je več, je gotovo že redno oderuštvo.

Res je danes tudi denar nekako rodoviten: naložim ga kam in dobivam obresti, ker drugi z njim služi še več. Da smem vzeti visoke obresti, na primer 36%, moram torej: 1. vedeti, da so iz dovoljenega, ne čezmernega dobička dolžnika; in 2. da dolžnik na to radovoljno pristane.

Glede pósode potrebnim pa velja opozorilo svetega pisma, da je zatiranje vdov in sirot vnebovpijoč greh. Nisem vedno dolžan posoditi potrebnemu. Če mu, mu pa ne smem tako, da mu stanje samo na videz izboljšam, v resnici pa poslabšam.

Koliko minut?

bi smel zamuditi v tovarni ne da bi bil v vesti dolžen na povračevanje?

Minut? Danes govore o dnevih in tednih ali vsaj urah. Vendar tudi minuta more pomeniti in dejansko pomeni dolžnost vračanja škode, ki jo ima delodajalec s katerim sem se pogodil za 6, 7, 8 ur ali kolikor že in ne za 5.55 ali 6.53 ali 7.43. Tako je soditi tudi o tistem pogostem obiskovanju stranišča med delovnimi urami, „obiski“, klepetanjem, umivanjem pred potekom dela itd.

Ne gre za veliko stvar ne za velik greh. Če pa imam namen, da vsak dan skrajšam za pol ure ali manj, se lahko sčasoma nabere za težko krivdo.

Seveda mnogo razlogov govori za to, da je človek opravičen in tako oproščen vračanja pod smrtnim grehom v težki stvari in pod malim v majhni stvari. Tem hitreje, kadar gre res za majhno, za minute.

Ali pa je to vestnost pri delu, ali je v smislu „slovenske“ točnosti in poštenosti, ali je to krščansko pojmovanje delovne pogodbe?

J. R.

V PAPEŽI V ANEKDOTAH

Sikst V. (1585—1590), v mladih letih pastir, je izhajal iz skromne družine. V nagovoru na rimske plemiče je nekoč lahko upravičeno dejal: „Tudi jaz pripadam presvetli hiši, kajti moji starši so živeli brez strehe in otroci smo se tako ves dan nemoteno kopali v sončnem blesku.“

Za časa vladanja Urbana VIII. (1623 do 1644) je umrlo 76 kardinalov. Urban sam jih je imenoval 78. Ob koncu svojega življenja se je spomnil besed sv. Janeza: Niste me vi izbrali, ampak sem jaz vas izbral (Janez XV, 16), pa jih kljub vsemu ni mogel pregovoriti, kajti osem kardinalov, ki jih je imenoval njegov prednik, je živelo dalj časa kakor Urban VIII.

Francija je bila v XVIII. stoletju v času notranjega vretja, skorajda kaosa. Njeno stanje je Benediktu XIV. služilo za vprašanje, ki ga je zastavil nekemu poslaniku. „Kaj mislite, ekscelenca, v kateri deželi imajo sedaj najboljšo vladno?“ — Diplomata se je umevno znašel v zadregi in ni mogel odgovoriti. Tedaj je Benedikt XIV. dejal: „Brez dvoma v Franciji, kajti ljudje so nesposobni, da bi ji vladali, pa so božji Previdnosti naložili breme vlade.“

Aleksander VIII. (1669—1691) je postal papež, ko je bil star 79 let. Februarja 1690 se je odločil imenovati nove kardinale in je zato svojemu tajniku msgr. Albaniju začel narekovati besedilo

nagovora. Ko je bilo nagovora konec, so prišla na vrsto imena novih kardinalov. Pred zadnjim je papež prenehal za hip z narekovanjem, zatem pa počasi dejal tajniku: „Zdaj pa napišite še zadnje ime!“ Msgr. Albani ga je vprašal, katero ime naj zapiše. „Kako,“ se je začudil Aleksander VIII., „nitj lastnega priimka in imena ne znate napisati?“

In zadnji v vrsti kardinalov, msgr. Albani, je kasneje postal papež Klemen XI. (1700—1721).

Klemen XII. (1730—1740) je nekoč sporočil kardinalu Lambertiniju, bolonjskemu nadškofu, neke pritožbe, ki jih je prejel zoper njegovega vikarja. Kardinal je papežu vse pritožbe z dokazi zavrnil, obenem pa pripisal: „Žrtvoval bi svojega generalnega vikarja, ako bi bil kriv; a preveč dobro ga namreč poznam. Prosim pa vsak dan našega Odrešenika, naj bi bil vedno tako dober in usmiljen s svojim Vikarjem na zemlji, kakor sem jaz z mojim.“

In papež Klemen XII. je kardinalov nasvet vzel na znanje.

Po smrti Klemena XII. (1740) se je sešel konklave. Več ko šest mesecev so kardinali izbirali naslednika, pa se niso mogli zediniti. Ko so bili že vsi izčrpani, je kardinal Lambertini predlagal: „Volitve moramo zaključiti... Če hočete svetnika za papeža, izvolite Gottija, če hočete politika, izberite Aldrovandija, če pa hočete dobrega človeka, izvolite mene.“

In dobri človek Lambertini je bil izvoljen. Vladal je kot papež Benedikt XIV. (1740—1758).

Benedikta XIV. (1740—1758) so nekoč vprašali, zakaj Cerkev 40-dnevnega posta ne razdeli na štiri obdobja po deset dni vsako. In Benedikt je čisto mirno povedal razloge, zakaj Cerkev tega ni storila: „Pravzaprav bi Cerkev to lahko naredila, a zdelo se ji je nespametno, kajti bržkone bi verniki obhajali štirkrat tudi pust, nikoli pa se ne bi postili.“

ALI NAS BO RES KMALU V PREVEČ

Ni še dolgo, kar smo v časopisju brali, da je angleški zgodovinar Toynbee na konferenci Organizacije za prehrano in poljedelstvo pri ZN (FAO) izjavil, da je svet treba prepričati o potrebi izboljšanja prehrane in vzdrževanja takega tempa porasta prebivalstva, da ne bo prehiteval možnosti za prehana. Ko na eni strani izraža upanje, da bi boljša prehrana znižala zlasti otroško umrljivost, pa se sprašuje, če je pravi namen človeka čim bolj obljuditi zemljo, toliko kolikor največ bi jih zemlja mogla prerediti, ali pa omogočiti, da ljudje pridejo do čim boljšega življenja, kolikor pač dopuščajo meje človekove duhovne narave.

KAJ PRAVI PATER PIERRE?

(In pater Pierre ve, kaj je revščina!)

Pravi, da je pred osmimi leti obiskal Einsteina. In ko sta govorila o atomski bombi, mu je Einstein rekel: „Pater, zdaj so mnogi v skrbeh zaradi atomske nevarnosti. Mnogo jih je, ki vedo, da je nevarnost zelo velika, ne vedo pa za dvoje drugih, mnogo večjih, bližjih nevarnosti. Na ti dve je treba najprej misliti.“

Pravil mi je potem o nevarnosti lakote. Pokazal mi je zemljevid sveta, navajal številke in dodal: „Preden premine en rod, čez deset ali morda petnajst let bo človeštvo kot celota stalo pred hujšo lakoto, kot jo je kdaj koli poznala zgodovina z vsemi neizogibnimi udarci; ropi neredi, revolucijami — in to ne stvari teljskimi revolucijami, ampak z revolucijami, ki bodo porojene iz človeške jeze pred pretečo usodo pustošile. Vendar, je dodal, ni rešitev v tem, da bi odrekli življenje in rojstva otrok.“

Ne vem, če je bil Einstein veren, vendar je pritrdil mojemu prepričanju, ki ga moja vera potrjuje, da je namreč življenje sveto.

KJE JE REŠITEV

Rešitev je v tem, da uporabimo nove sile, kot je atomska, za pridelovanje živil. Cenijo, da danes tretjina človeštva trpi lakoto. Vsak tretji človek! In ne slučajno! Gre za odgovornost, za krivdo zaradi malomarnosti ali neumnosti.

USTAVIMO ROJSTVA!

Tako zaključujejo mnogi, predvidevajoč težave, češ da je to edina rešitev. In tako se škodljiva propaganda razliva po Indiji, Japonski, švedski, po Filipinih. Mi pa pravimo z Einsteinom: „To ni rešitev.“

IN ŠE DRUGA REŠITEV?

Znanost nam pove, da je samo polovica rodovitne kopne zemlje obdelane. Torej manjka ljudi! Zakaj naj torej kapituliramo?!

Kaj pravi zgodovina? Vse civilizacije, ki so znižale število rojstev, so po kratki dobi propadle pred navalom sosednjih narodov.

Danes Rusija in Kitajska stremita za zvišanjem prebivalstva. Če se kapitalistični zahod ne reši kmalu svoje sebičnosti, se bo znašel v enakem položaju

kot Francija ob začetku druge svetovne vojne, ko ni imela moč, ki bi branili njene meje.

POSLEDICA LAKOTE

Prav je nazadnje, da vemo, da je ta veliki porastek rojstev direktna posledica bede. Revščina in nezadostna hranjenost, prinašata dokazan porast rodovitnosti, kakor da bi narava predvidevala trši boj za življenjski obstanek.

LOGIČEN ZAKLJUČEK

Treba je odpreti prehode za izseljevanje. Naj se napolnijo in obdelajo puštinje. Naj se doseže, da bo zemlja rodila dvakrat ali trikrat na leto, naj se uporabi atomska energija v poljedelstvu in živinoreji. Najbolj drzni se že pripravljajo, da poselijo prazne svetove, ki nas čakajo v modrini nébesa. Bog nam daje danes satelite in planete, prazne svetove, da jih posedemo, in se že najdejo bitja, ki štejejo zemlji centimetre!

ALI PA...

Ali pa sprejmimo dejstvo, da bodo samo najboljši posedli zemljo. Katolicizem je jasen v teh stvareh in je tako dosegel večino na Holandskem in jo bo v nekaj desetletjih v Združenih državah. Rastite in množite se! Le tisti, ki bodo premagali svojo sebičnost in skušnjavo lagodnosti, ki zaslužnji človeka, bodo našli pot v prihodnost.

ZA ZAKLJUČEK

Ne bojte se življenja! Niti tistega ne, ki smo ga sami tolikokrat izkvarili.

Priznajmo, da je mogoče priti do sil, ki naj svet spremenijo, ne v paradiž, ampak da bo nehal biti nesmisel. Omogočiti je treba človeku svobodo, ne z nečim nedoločnim, ampak s silnim zaupanjem v neskončno Ljubezen, ki je večna, in v katero z vso dušo verujem. J. R.

Moderni apostol revežev p. Pierre govori časnikarjem

Na svetu je 15 milijard hektarjev kopne zemlje. Od te je obdelane okrog 50% (L'Inde, économie et population).

+

Izvedenci FAO trdijo, da je samo v Indiji mogoče zvišati pridelek pšenice na hektar za 30% v desetih letih. 20% z gnojenjem, 5% z uporabo boljšega semena in 5% z okrepitevijo boja proti mrčesu in žitnim boleznim (L'Inde, économie et population).

+

„Plodovit narod je navadno telesno zdrav, ima zdravo družinsko življenje, krepek umski razvoj, dovolj delavnih rok in s tem tudi zadosti sredstev za vzdrževanje in preživljanje. Več rok zmore več dela, ker je v dobi tehnične modernizacije in industrializacije važna gospodarska postavka. Rastoče proizvodjalne možnosti zahtevajo tudi vedno več delovnih moči“ (Ahčin: Sociologija II-1, 341).

KAJ BEREJO NAŠI

Ko je lansko leto gospa N. S. podarila svojemu devetletnemu sinčku povest „Gorjančev Pavlek“, jo je presenetilo, da se je njen Tomažek čez dvajset minut vrnil in zmagoslavno jabil: „Sem jo že prebral.“

Mati mu tega seveda ni verjela, a Tomaž je bil prepričan, da je knjigo prebral. Saj on vendar dosti bere, skoro vsak dan „prebere“ slikanico (Revista de historietas), ki mu jo posodi „Carlitos“, njegov prijatelj. Na to je pa gospa N. S. pozabila. Tomažek je seveda povest prelistal, pregledal slike, tako kot ima navado, ko prebira svoj „Paturucito“. Kdo bo bral dolge pisane strani! To je za odrasle.

In tako je dobila nova knjiga svoje osamljeno mesto med vrsto romanov in nekaj koledarjev, ki tvorijo družinsko knjižnico. Tomažek pa si je nadalje sposojeval „Superhombre“, „Puño fuerte“, „Rayo rojo“...

Da Tomažek bere le slikanice, tega ni kriv on. Vabljuje barve, fantastični poleti v vseмирje, razbojniške pustolovščine, cow-boyske, policijske dogodivščine, kako naj to ne bi bila privlačna hrana za njegovo domišljijo?

Pač pa bi morala gospa N. S. presoditi, kako bo vplivalo nanj take vrste čtivo.

Magičen vpliv

Priznati je treba, da je branje primernih knjig v prid razumskemu razvoju otroka, kajti da snov razume, si mora predstavljati in domisliti različne prizore, kar zahteva nekoliko razumskega napora, katerega sad pa bo bistritev uma in ustvarjalne domišljije.

Tudi bo lahko branje v prid njegovemu besednemu zakladu, ker si bo na

najlažji način prisvojil novih, neznanih besed.

Popolnoma nasprotni je učinek čitanja vulgarnih slikanic. Otroku ni treba ustvarjati in slikati prizore, risar je to njegovo delo že nadomestil.

Novih besed? Skoraj ni besed v takem čitvu, le pogosti vzkliki, kratko in vsakdanje besedilo, počutno ali celo prostaško besedičenje, z nerednimi slovničnimi napakami, vse ostalo pa se razbere iz pretiranih izrazov na obrazih in značilnih filmskih prizorov.

Če bi poleg teh slabih psiholoških in jezikovnih učinkov vsaj te slikanice imele moralno dobro vsebino, bi bilo včasih njih branje celo primerno, seveda zmerno, poleg drugega čtiva.

A žal navajajo večinoma le k prepoudarjeni čutnosti, so strastno dražljive, njih vaba ni le skrivnost in čustveno ganotje, temveč vzbujajo otrokom neprimerno grozo ali nakazujejo nemogoča doživetja.

Zelo prijemljivo potrdilo slabega vpliva teh otroških revij nam nudi statistika mladinskega zločinstva, predvsem v Združenih državah, kjer pa se mesečno proda tisoč milijonov sličnih revij, tako da povprečno vsak otrok prebere mesečno 25 številok. To pomeni vsaj tri ure čitanja na dan.

Je precej razumljiva ta posledica, če pomislimo, da se ti otroci torej tri ure dnevno pečajo v svoji domišljiji z morilci, ki hladnokrvno ubijajo, z grabežljivimi učenjaki, tatovi, roparji, cow-boysi, ki z nasmehom na ustih in brez kakršnega koli očitka in vesti pobijajo svoje naravne sovražnike: Indijance, s kruteži, ki brezčutno pretepajo ženske; s poželjivci po denarju in strastnih užitek.

OTROCI?

Otrok je še vse bolj kot odrasel nezmožen zoperstaviti se takim vplivom ter ohraniti svoje duševno zdravje.

Prav kmalu bo otrok popolnoma napačno in neumestno cenil različne vrednote: oboževal bo telesno moč namesto resnice in pravice, podcenjeval telesno šibkejšo, upošteval pamet le kot prebrisanost in učenost kot sredstvo za priboritev materialne nadmoči.

Seveda, ko je otrok že podlegel strastnemu branju omenjenih revij, bo mnogo težje, ali celo nemogoče navdušiti ga za primernejše čtivo, predvsem pa bo popolnoma nesposoben za učenje in sploh za resnejše delo.

Ni vse za vsakogar

Zato naj bi gospa N. S. postopoma nabavljala otroku tiste knjige in revije, katere so poleg moralne in umetniške višine tudi primerne za njegova leta. Pri tem naj upošteva, da bo šestletnega ali sedemletnega otroka zadovoljila z bajkami o živalih in pravljicami kot Rdeča kapa, Sneguljčica in drugimi sličnimi. Od sedmega do devetega leta bo otrok z večjim zanimanjem čital pripovedke, v katerih prevladujejo skrivnostne sile, čarovnice, čarodeji.

Povesti naj bodo večinoma kratkega obsega s primernimi ilustracijami.

Proti devetemu, desetemu letu, se mu bodo take povesti zdele nesmiselne, ker jim več ne verjame. Od tedaj ga bodo zanimale tajnosti narave in človeški izumi. Najbolj primeren čas, da mu podarimo Robinsona, Karla Maja, knjige Julija Verna, kajti zanimajo ga potovanja in pustolovščine. Naravno; tedaj otrok ne išče v čitanju le razvedrila, temveč ga vodi k temu tudi zanimanje za vsoko-

vrstne novosti. Tudi je treba upoštevati, da se zanimanje deklic že razlikuje od svojih tovarišev, zanimajo ja bolj dogodki iz družinskega življenja in pripovedke nekoliko romantične vsebine.

Izmed argentinskih revij so primerne za šolsko mladino „Billiken“, „Selecciones escolares“, salezijanski mesečnik „Mies Divina“, prvi dve predvsem poučnega značaja; pa seveda „Božje stezice“.

Kar se tiče nabožnih knjig, so primerna življenja svetnikov prilagodena za otroško mentaliteto, kakor tudi nekatere zgodbe iz svetega pisma, ali popis življenja otrok, ki vsebujejo dosegljiv moralni lik. Zelo važen je privlačen način popisovanja.

Pripraviti je torej treba otroka, da bo znal v življenju najti najboljšega in najzvestejšega prijatelja v dobri knjigi.

Priredila A. V.

(Nekaj vtisov iz obiska po slovenski zemlji)

SPET PROTI LJUBLJANI

Čas je hitel. Bila je sobota in moral sem gledati da odpotujem tako, da pridem v Ljubljano do pete ure popoldne.

Ob pol dveh je bil avtobus za Ljubljano. Prišel je točno in tudi prostor je imel zame.

Spet smo brzeli mimo Bajte, proti sempoasu, skozi Črniče proti Ajdovščini. Skozi megleno kopreno je gledal na nas sivi Čaven. Vročina je puhtela čez vipavsko dolino, ki je dremala v žarečem pol-danskem soncu.

Za nekaj minut smo postali v Ajdovščini. Zadržal sem se pred veliko planinsko stensko karto, ki kaže vse gore in doline, steze, pota in ceste, potoke in drage, gostilne in planinske postojanke v okolišu med Trnovskim, Idrijskim in Vipavskim gričevjem ter po Hrušici. Vse bolj je sem se mogel orientirati sedaj, ko sem zajel pred dnevi velik del te pokrajine s pogledom iz Svete gore.

Spet smo pognali naprej, skozi častiljivo Vipavo, šent Vid (sedaj Podnanos), više in više ob Nanosu do Razdrtega in naprej v Postojni.

Napenjal sem oči, da bi opazil, kje stojte televizijski objekti in cerkvice sv. Hieronima na Nanosu. Cerkvica je že stara in menda še stoji, a opaziti je nisem mogel. Televizija je tedaj imela na Nanosu relejno postajo, da so prenašali italijanske programe, ker slovenske do tedaj še ni bilo. Sedaj menda že dela na Kumu nova slovenska televizija.

V Postojni vidiš povsod puščico, ki kaže proti slavni Postojnski jami, ki še vedno uživa sloves najznamenitejše podzemske jame in ima vsako leto večje število obiskovalcev.

Mi smo kar jadrno pognali naprej proti Planini. Iz Logatca sem poslal pozdrav petkovski cerkvi, katero je videti iz logaškega polja.

Ob petih sem bil v Ljubljani.

LEPO MI POJE TA TRNOVSKI ZVON...

Obljubil sem trnovskemu župniku g. Fricu, svojemu prijatelju iz nekdanih dni, da se bom oglasil, da kaj povem, saj je iz Trnovega in Krakovega precej rojakov v Argentini.

Na potu v Trnovo ne vidiš nič posebnega. Vsaj zame ni bilo nič, ker sem to pot v tednih svojega obiska večkrat premeril. Stopil sem v knjigarno na nekdanji Dunajski cesti. Menda nosi naslov „mladinska“. Nič ne bo iz tega. Sobota je. Danes je zaprta.

Pozneje sem ponovil obisk. Marsikaj zanimivega in tudi lepega! Seveda je vse v skladu s programom „zgraditve“. Božje ime, angel varuh, Jezušček... teh svetih imen ni najti!

Upal sem zadeti na kako odprto hišo s planinskimi slikami. Pa tudi tega ni bilo. V soboto popoldne so vse trgovine zaprte. Le pri šestici teče življenje normalno, da lahko poješ golaž za 120 dinarjev s kozarcem cvička. Da ne bo kdo mislil napak, popravim: s kozarčkom.

Ko sem se tako malo podprl, sem krenil dalje čez kongresni trg. Pozdravil gospoda Jezusa v uršulinski cerkvi, nato mimo Križank, kjer vrši svoje programe „ljubljski letni festival“; dalje med hišami, ki stoje menda še iz časa stare Emone, čez Gradaščico, nad katero sanjata trnovska zvonika in „lepo mi poje ta trnovski zvon, svet Janez je njegov patron“...

Znamenita je trnovska cerkev, ker ji je dal poseben sloves Prešeren, a tudi ime pisatelja Finžgarja, dolgoletnega župnika te fare, je postavilo trnovsko ime na vidno mesto slovenske kulturne in verske javnosti.

Finžgar je danes upokojen, gluhi starček, katerega je strla najprej bomba, ki je posula njegovo hišo, potem pa razočaranje, ko je doživel realnost ofarske poezije, kateri je preje pel slavospeve. Sedaj pride v Trnovo še darovat sveto mašo (pravim: tedaj je še hodil, ali še danes, ne vem).

Prijazno me je sprejel gospod župnik, katerega sem komaj našel. Vse spodnje

nadstropje je naseljeno z „zaslužnimi“ in nezaslužnimi „tovariši“ in „tovarišicami“. Le v gornjem nadstropju je župnik komaj rešil tri sobe: eno za pisarno, eno zase in eno za kaplana.

Naslednji dan, nedelja, naj bi spregovoril božjo besedo trnovskim župljanom. To se je tudi zgodilo.

Po končani maši se je prijaviло več ljudi z vprašanji o svojcih v Argentini.

Onstran župniškega vrta je dom rajnega arhitekta Plečnika, ki je sedaj spremenjen v muzej, ne javen, temveč družinski. Finžgar in Plečnik sta bila velika prijatelja, da sta odstranila celo mejni plot. Ogledal sem si nekatere osnutke in načrte, deloma še neizvršene, fotografije zgradb, katere je njegov genij zamislil. Soba, v kateri je snoval načrte, se hrani prav taka, kot jo je on sam opremil.

Še in še sem občudoval Plečnikove znamenitosti, ko je prišel glas iz župnišča, da je kosilo na mizi.

Čakal me je pa tudi stric Jakob, brat mojega rajnega očeta, ki mi je prinesel veselo novico.

Pogled na Ljubljano ponoči (Kongresni trg in ljubljanski grad)

Gorica, središče naše Primorske — ponoči

Hitro smo pojedli in treba je bilo stopiti, da ujamem omnibus za domov.

VESELI DRUŽINSKI DOGODKI

Veselih novic je bilo kar več na vrsti. Tista, ki mi jo je prinesel stric, je bila ta, da imam na domu novega nečaka.

Povedali so mi, že ko sem domov prišel, da bo krst, predno odidem. Jaz pa sem prihajal domov, pa spet odšel na pota, o katerih sem že pisal, toda dogodka pa kar ni bilo.

Tisto jutro, ko sem odhajal v Gorico, sem opravil na Petkovcu sveto mašo za srečen porod. Opoldne sem odpotoval. Še isto noč je prijokalo in je bil fantek.

Jasno je bilo torej, ko sem zvedel to novice, da mora biti krst še danes, to se pravi, to nedeljo, to je že pet dni po ojestvu. Saj so krstili nas že drugi dan!

Ob dveh je odhajal omnibus iz Ljubljane. Ob treh sem bil pri Sivcu. Ko sem rišel domov, je pa že tudi pripeketal onjiček z otrokom, botro in botrom. So se od krsta! Niso me čakali, ker pač iso-vedeli, kdaj in od kod pridem in er je bil naslednji dan na vrsti drug esel družinski dogodek: Reški Tonček, nečak, sin najstarejše sestre, se poroči sicer z vso slovesnostjo in navadami arih kmečkih „ohceti“...

Tako je krstil Janezka domači žup-

nik, kot je po pravici; stric iz Amerike, gospod Janez, pa je imel besedo pri mizi, kjer smo jedli in pili in dobre volje bili, kot je navada za tak dan...

Naslednji dan je bila pripravljena še bolj velika žlica.

Nečak, reški Tone, si je izbral nevesto pri Sedeju v Doleh. Bojda je on sam imel opravka, da je ločil prav svojo izvoljenko od njene dvojčice. Poroko naj opravi ženinov brat, litijski župnik, g. Ivan Merlak. Poroka z mašo ob desetih, ali pa, kakor je bilo potem popravljeno, kadar prideta novoporočenca, v Zavratcu, kamor spadajo Dole, to se pravi tisti del Dolov, kjer je Sedejevina.

Gospod župnik Ivan Merlak je privrhal iz Reke, iz ženinovega doma z motociklom, da se midva oba odpeljeva v Zavratec. To je bil načrt in to je bilo tudi dejstvo. Ob desetih sva že bila na mestu.

Cerkev seveda lepo na red, vsa v cvetju in svečah. Čez dobro uro je prihrumel najprej kamijon, ki je pripeljal svate, za njim pa osebni avto z ženinom in nevesto.

Stopila sta ženina pred oltar. Ganljivo je govoril bratu ženinu in nevesti župnik Ivan Merlak ob poročnem obredu. Petje, molitev, ofer, vse po starem običaju, potem pa še v gostilno na prvo na-

pitnico in tudi zato, da bodo imeli doma čes, da vse pripravijo, predno se pripelejo svatje.

Z gospodom Ivanom sva pa hotela izrabiti čas, da še kak obisk napraviva. Želel sem obiskati č. g. Likarja, župnika na Gorah nad Idrijo.

Pognala sva navzgor, proti Veharšam, kamor pelje iz Zavrataca cesta, ki je kar dostojna. Za hip sva na vrhu vstavela, da pogledava na okrog.

Veharše so znana zemljepisna točka razvodja med Savo in Sočo, med Jadranskim in Črnim morjem. Od tam se ti odpre čudovit pogled na vse strani. Še sem se hotel napiti lepote slovenske zemlje, katero imaš pred seboj v čudovitem okviru gora, na zapadu, jugu in vzhodu zelenih in sinjih, na severu pa belih. Tri dni je, ko sem bil tamle v Jelovci in iskal od tam pogled v to stran; sedaj pa spet „na gorenjsko oziram se skalnato stran, Triglava bleste se vrhovi“...

Pognala sva dalje. Med senožeti in njivami, na katerih šele ječmen zori — drugod so že pšenico poželi — sva brzela dalje. Že se je odprl pogled tja doli v idrijski kotel. Saj to je že Kovačev Rovt! Še dalje, tja gori naprej, tamle je pa že cerkva sv. Magdalene na Gorah.

Cerkvica stoji. Župnišče tudi. Župnika pa ni. Odpotoval je na Sveto goro, kjer imajo goriški in kranjski duhovniki duhovne vaje.

Doli v globini se beli Idrija, nesrečno knapovsko mesto, kjer so v slepoti podrli cerkev, češ da je razmajana od bomb. Podrli so jo; razpeljali ruševine. Sedaj pa jokajo, ker nimajo dostojne hiše božje, kajti oblast ne dovoli zgraditi nove cerkve, češ da je trg bolj potreben.

— Francek, ali res že hodiš v šolo?
— Čakam, da je konec pouka.

—:—

Učitelj vpraša Jakoba: „Zakaj imamo ušesa na glavi?“

Jakob odgovori: „Da bolje vidimo.“

„Teža pa ne razumem,“ se začudi učitelj.

„Tako je, gospod učitelj,“ Jakob potrdi. „Če ne bi imel ušes, bi mi klobuk zlezel prav na nos in tako ne bi videl ničesar!“

Med tem pa se nekdo oglasi za našim hrbtom. Bil je župnik Likar. Avtobus mu ni hotel ustaviti in je ostal na cesti. To se duhovniku kaj rado zgodi in se pač mora spomniti besed Gospodovih: „Ne čudite se, če vas svet sovraži, mene so sovražili, zato bodo tudi vas. Učenik ni nad učiteljem.“

Poslovala sva se, da prideva pravi čas na svatbo.

Tik tak, sva bila na mestu. Prav tedaj so sedali za mizo, kjer so postregli z vsem, kakor je bila nekoč navada, od špehove potice, ki naj bi služila za „aperitivo“ do štraub, katere pridejo na mizo šele naslednje jutro kot poslovalo.

Pele so harmonike, svatje so se vrteli, možje modrovali in šale zbijali. Kaj vse smo se pomenili! Saj je bilo zraven dober del naše žlahte in starih znancev, s katerimi sem se želel kaj pogovoriti.

Pripovedovali so, kako so fantje varovali domačije iz Veharš, kjer je bila postojanka vaških straž in so hodili pomagat dolovskim kmetom v košnji in žetvi.

Kar hitro je bila ura pozna. Zato sva se z gospodom Merlakom poslovala in odbrzela na Petkovec. Dolga je bila tista cesta nekdanje čase, ko sem vozil s „pramčkom“ v Idrijo. Ne konca ne kraja. Sedaj pa z motorjem malo zabrni, pa so za teboj ovinki in daljave in že sva bila v Rupih, kjer naju je čakal počitek. Naslednje jutro naju je zbudil zvon in poklical k maši. Kar dve maši na Petkovcu! Stric in nečak! Kapor pred 31 leti, ko sva imela stric župnik Hladnik in jaz nečak-novomašnik, mašo isti dan v petkovski cerkvi.

OD DOMA

Sporočilo sv. očeta ob novi izdaji slovenskega sv. pisma

Meseca septembra 1959 je lavantinski apostolski administrator škof **dr. Maksimilijan Držičnik** poslal sv. očetu izvod nove slovenske izdaje sv. pisma, I. del. Dne 8. oktobra je dospel odgovor Državnega tajništva, ki se glasi v slovenskem prevodu:

Prezvzišeni gospod!

Z iskrenim veseljem Ti sporočam, da je k vzvišenemu Kristusovemu namestniku dospela knjiga, ki vsebuje nemajhen del sv. pisma, prevedenega na slovenski jezik.

Sv. oče je čedno delo hvaležno sprejel ter se zelo razveselil, ker bo začeta nova izdaja božjih knjig pripomogla, da se bodo večne božje besede bolj in bolj razširjale in bolj goreče ljubile.

Ko zaradi tega Njegova Svetost tebi in prevajalcu čestita, podeljuje v ljubezni tebi kakor tudi vsej duhovščini in vernikom tvoje škofije apostolski blagoslov, zagotovilo nebeških darov.

To priložnost rad porabim, da ti izrazim dolžno spoštovanje tvoji Prezvzišenosti vdani E. Carnagnu.

Duhovniška imenovanja v ljubljanski škofiji

P. dr. Roman Tominec, OFM, je bil imenovan za upravitelja župnije sv. Cirila in Metoda v Ljubljani; **p. Krizolog Zajc**, OFM, za župnijskega upravitelja na Viču pri Ljubljani; **p. Otokar Dernovšek**, OFM, za rektorja božjepotne cerkve na Brezjah; **Jakob Turšič**, SDB, za upravitelja v Mostah pri Ljubljani; **dr. Janez Jenko**, SDB, za upravitelja v Cerknici in

Pokrajina v zimskem sijaju

soupravitelja v Grahovem, **Jože Pušnik**, SDB, za upravitelja presv. Trojice v Tržišču; **Jože Peternel** pa je bil imenovan za upravitelja župnije Rova.

Razstava srednjeveških fresk

V Narodni galeriji v Ljubljani je bila od 30. julija do 30. septembra zelo zanimiva in poučna razstava srednjeveških fresk na Slovenskem. V nekaj dvoranah je bilo zbrano lepo število slik, kopiranih po naših cerkvah od Slovenske Istre čez Dolenjsko in Gorenjsko tja do Prekmurja.

Videli smo — tako poroča list Družina — najznačilnejša dela našega cerkvenega slikarstva iz 15. in 16. stoletja, pa tudi nekaj starejših in nekaj mlajših del. V svetopisemsko snov, ki govori o stvarjenju, o grehu in delu Adama in Eve, o življenju Jezusovem in Marijinem ter o življenju in trpljenju svetnikov, so umetniki položili toliko splošno človeške

topline in domačnosti, pa tudi pristno slovenskih značilnosti, da nas njihova dela še dandanes ogrejejo. Z marsikatero podobe nas gledajo dobrodušni alj hudomušni, mladeniški ali starčevski obrazi davnih prednikov, ki so živeli na slovenski zemlji.

Ob tej priložnosti se je šele prav pokazalo, kakor je nekdo zapisal, kakšno bogastvo skrivajo v sebi naše dostikrat odročne stojče cerkve.

Tržaški škof med Slovenci

Na praznik Kristusa Kralja je tržaški škof dr. Santin obiskal faro sv. Ivana. Je to mestna župnija, v kateri je slovenski živel zelo močno zastopan. Škof se je tam mudil dva dni ter se udeležil raznih slovesnosti.

V govoru se je dotaknil vseh naših dogodkov v župniji, ki je zelo velika, in kot je omenil, zaradi sožitja dveh narodnosti zelo delikatna in terja od obojih vernikov. zrelosti, širokega obzorja in krščanske ljubezni.

Sestanek Slovenske demokratske zveze v Gorici

V nedeljo, 8. decembra, se je vršil v Gorici sestanek volivcev, zaupnikov in somišljenikov Slov. dem. zveze. Na sestanku so razpravljali o zelo važnih zadevah, ki se tičejo naše narodne manjšine na Primorskem. Izgleda namreč, da misli vlada priznati in spoštovati tržaškim Slovincem vse, ali vsaj dober del jezikovnih pravic tudi v javnih uradih, goriškim pa samo šolske pravice, našim bratom v videmski provinci pa prav nič, niti same osnovne šole ne.

Smrt slovenske uršulinke

Dne 4. novembra je umrla v uršulinskem samostanu v Gorici č. mati Regina Majcé. Pokojna mati Regina se je rodila pred 78 leti v znani družini Majcé v Ljubljani. V uršulinski samostan je stopila pred 50 leti v Gorici in se kot mlada učiteljica posvetila Bogu in vzgoji mladine. Bog ji je še dal dočakati zlati jubilej, ki ga je praznovala na praznik Kristusa Kralja, deset dni pred smrtjo. Naj počiva v miru.

Obisk škofa dr. Srebrniča v Gorici

V nedeljo, 22. novembra, smo imeli goriški Slovenci izredno čast, da je prišel med nas škof dr. Srebrnič s Krka. Ob devetih je imel za slovenske vernike sv. mašo v cerkvi sv. Ignacija, pri kateri so mu goriški pevci zelo lepo peli, prevzvišeni sam po nam je govoril in nas blagoslovil. Tako se mu je izpolnila goreča želja, da bi še enkrat obiskal Gorico. kjer je služil kot profesor najprej na javnih šolah, nato v cerkvenih zavodih, ter ustanovil še tiskarno in knjigarno za kulturno izobrazbo našega ljudstva. Poleg Gorice je g. škof obiskal še Čedad, Staro goro, Barbano, predvsem pa svoje sorodnike, ki živijo v Gorici.

Maša zadušnica v goriški stolnici ob osmini smrti škofa dr. G. Rožmana

Mnogi goriški Slovenci in tudi verniki iz okolice so se v ponedeljek udeležili v goriški stolnici maše zadušnice ob osmini smrti škofa dr. G. Rožmana. Mašo zadušnico je daroval stolni župnik msgr. Velci ob asistenci dveh slovenskih duhovnikov. Na koru je možki zbor pod vodstvom prof. Fileja z globokim občutjem pel Perosijev „Requiem“. Po sv. maši je msgr. Velci ob katafalku zmolil „Reši me“. Globoko zbrani so verniki prisostvovali vsem tem obredom in molili za pokoj duše velikega škofa vseh Slovencev. msgr. Rožmana.

Prvi kulturni večer v Gorici

Slovensko katoliško prosvetno društvo je zopet začelo s kulturnimi večeri, katere je tudi letos otvoril č. g. Vinko Zaletel s Koroške. Prikazal nam je lepoto švice in Tirolske ter Dolomitov. Še prej pa se je predsednikSKPD z lepimi besedami spomnil umrlega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana.

Misijon za slovenske vernike v Gorici

Potem, ko so v goriški stolnici zaključili sv. misijon za italijanske vernike, se je v soboto, 5. decembra, začel sv. misijon za slovenske vernike. Vodijo ga trije očetje lazaristi in sicer č. g. Ludvik šavelj iz Trsta, č. g. Ciril Demšar iz Dunaja in č. g. Lojze Luskar s Koroške. O uspehu sv. misijona bomo še poročali.

zakon sta sklenila

Znani psiholog Müller-Freienfels pravi v „pismu nerazumevani ženi“ tako-le: „Nespameten način izražanja imamo, ko pravimo, da smo zakon „že sklenili“. Zakon s poroko šele začnemo, ne pa, da bi bil že sklenjen, končan; zato se mora vsak dan trdneje „sklepati“, se vsak dan bolj „zvezati“.“

Res je ta izraz lahko dvoumen, a

ALI JE VAŠ MOŽ TAK?

- = Ali se spomni Vaših obletnic?
- = Ali Vam kdaj prinese rož?
- = Ali pozna Vaš okus in ga spoštuje?
- = Ali hitro pozabi, če ga kaj polomite?
- = Ali Vas skuša tedaj hitro potolažiti?
- = Ali je zadovoljen z Vašo družbo?
- = Ali se pogovori z Vami o svojih težavah?
- = Ali skuša potrpeti in Vas potolažiti, če ste živčni?
- = Ali ve, kaj so Vaši vzori, kakšna je Vaša želja po sreči?

čudno je, da se nekateri zakonci res tako vedejo, kakor da so s poroko zakon že sklenili, končali, češ „zdaj jo že imam“ ali „zdaj je že moj“; zdaj mi ne bo „ušla“ ali „zdaj mi ga ne bo nobena več prevzela“.

Kako narobe ravnaajo nekateri možje: dokler je bil fant, se je z veliko vnamo potegoval za deklico, da bi je ne odbil od sebe. Nobene prilike ni opustil, da bi ji ne skazal pažnje in občudovanja, da bi jo pritegnil nase in si pridobil njeno zaupanje. Kako skrbno se je premagoval in skrival svoje napake. Kazal se ji je vedno le v najlepši luči. Ravnal je, kot da hoče samo pobožati plaho grlico, ki se izmika njegovi roki. Zato je bila ta roka tako rahla, obzirna in krotka, samo da bi je ne žalil, da bi je ne plašil. Komaj pa je „zakon sklenil“, je že nastopil tako, kakor da je grlico v „kletko zaklenil“, češ zdaj mi ne moreš več uiti, zdaj si moja; delam, kar hočem, in s teboj ravnam, kakor hočem. Zdaj je vseeno, kako gledaš name; zdaj mi ne smeš zameriti, imam vse pravice. In kar je še hujše: zdaj me tvoje zamere nič več ne prestrašijo, mi niso nič več mar.

Na mah je manj tenkočuten, ni več prejšnje krotkosti, obzirnosti, skromnosti, že se začne kazati njegova prirojena, nikoli premagana odurnost, nadutost, brezobzirnost, oblastiteljnost, neodjenljivost. To je prvo razočaranje. Ni hče ne ve zanj, le žena sama zase ugotavlja: „Torej tako bo; nisem mislila, da bo tak...“ Kvečjemu materi, ki jo ob prvem obisku po poroki vpraša, kako se počuti, pove solza, ki se zaiskri v hčerinih očeh...

Za takega moža je zakon s poroko res „sklenjen“. Prav nič se ne zaveda, da se je takrat šele začel, da se mora ljubezen, ki sta jo pred pričami prižgala, nadaljevati, da ji mora vsak dan prilivati olja nove gorečnosti, da mora kot dober

mož ženo vsak dan na novo zasnuti za njeno ljubezen in se zavedati, da bo njun zakon sklenjen šele z njegovo ali njeno smrtjo.

Podobno ali še huje večkrat ravna žena z možem. Ne zaveda se svoje dolžnosti, ki jo je v zakonu sprejela v vsem obsegu. Mnoge žene imajo do moža — ne da bi se tega prav zavedale — približno tak odnos kakor čebele do trotov. Njegova naloga je, da ji pomaga utešiti njeno osnovno nagnjenje: hrepenenje po otroku. Ko pa ji je dal toliko otrok, kolikor si jih je želela, je zanjo svojo dolžnost za vselej opravil. Ničesar več si ne želi, ne mara. Zanj je takrat zakon že docela sklenjena zadeva. Mož je prepuščen sam sebi, postavljen v pa je prepuščen sam sebi, postavljen v kot; pa ne kot nekaj, kar je pri hiši nepotrebno, ne: dela, gara in denar naj le še služi; to je dolžnost, ki jo ima do žene, otroka; žena pa, kakor da je brez vseh dolnosti do moža, ni pripravljena možu ničesar dati; ga v njegovih najtišjih težnjah ne razume in mu življenja po pravicah in dolžnostih zakona noče olajšati. Mogoče se potem še pritožuje, češ da je mož ne razume, da gleda za drugimi. Ne pomisli pa, da je mož samo zato prav ne razume, ker se ona sama vede narobe, tako, kakor bi se žena ne smela. Zato ga pa tudi več prav ne razume, ker ga je s svojim zgrešenim ravnanjem spravila v tako vlogo, ki je njemu „tuja“.

Vsaki ženi se zdj namreč samo po sebi umevno, da se je kot dekle za svojega moža „potegovala“, si prizadevala, da bi ga kot fanta pridobila in ohranila zase; hudo bi ji bilo, če bi ga izgubila. Zdaj se ji zdi, da je drugače, ker zdaj je „njen“, zdaj ga ne more več „zgubiti“; in nato pride še tretje: zdaj ga tudi več ne „potrebuje“.

Taka žena se prav nič ne zaveda temeljne zakonske resnice: za moškega se „potegovati“ je v zakonu še važnejše

ko pred zakonom. Zavedati se mora svoje očarljive moči, ki je z njo vplivala na moža pred zakonom in ki se je je takrat gotovo zavedala. Po mnenju Müller-Freienfelsa „mora žena moža očarati“ s čari, ki so v zakonu njena pravica in dolžnost. Če tega ni, potem ni vedno mož kriv, da življenje v zakonu ni tako srečno, kot bi moralo biti. Če je v ženi vsaj iskrica ljubezni in če ima kaj smisla za trdno vez zakonske zveze, mora ta plamen vzdrževati, potem bo mož kot vroče, žareče železo, ki se da kovati.

Že to je sumljivo, ako žena govori samo o „telesnih odnosih“, ker s tem duševne izloči in jih nekako poniža, kajti v pravem zakonu je telesna združitev samo simbol alj znamenje duševne enote. Kjer pa ta enota živi, pomeni oživljajoč čudež, ki v njem vse drugo dobiva luč in toplino.

Žena, ki tega ne razume, je res zakon že kmalu po poroki „sklenila“, končala, a veliko prezgodaj!

DRAT

KAKŠNA JE VAŠA ŽENA?

Ali opazi, kdaj se vrnete utrujen?

Ali dobro pozna Vaš okus, Vaše želje?

Ali Vam pomaga v vsem, kolikor more?

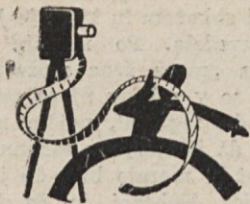
Ali Vam daje pobude pri Vašem delu?

Ali Vas zna poslušati, kadar jiripovedujete o svojih zadevah? Jo zanimajo?

Ali pa te stvari zna pozabiti, kadar je huda?

Ali Vam meče v obraz Vaše navade?

Ali se je naučila pomiriti Vas in ublažiti slabo voljo?

Ste videli deset zapovedi?

Ne morda tistih, ki jih je Mojzes vsekal v skalo, temveč tiste, ki jih je Cecil B. Mille ujel na celuloid in ki bi mu prinesle toliko dohodkov, kakor doslej še noben film, da ni bil prej umrl. Če ste jih, ni namen tega člančica spreminjati mnenje, ki ste si ga morda ustvarili; saj vemo, da ni oporekanje nikomur ljubo. Ne bo morda odveč, če se vprašamo, koliko ta takoimenovani „svetopisemski film“ res zasluži ta pridevek.

Da je naslov vzet iz svetega pisma, ni dvoma, in da nastopajo v filmu osebe s svetopisemskimj imeni v zvezi z dogodki, ki jih poznamo iz Zgodb Stare zaveze, je tudi res, a zdi se, da je to tudi vse.

Na vsak način je glavna pomanjkljivost filma v tem, da je glavno osebo Svetega pisma precej porinil v kot.

Sveto pismo nam opisuje dogodke iz hebrejske zgodovine, riše junake, nasilnike, bitke, preganjanja, navaja zakone in navade različnih dob in krajev; slika veličino in slabosti človeštva, a visoko nad vso to zemsko neznatnostjo in bedo se dviga lik glavne in edino važne svetopisemske osebe — Boga. Vse, kar je pisanega v tej knjigi, ima pomen in smisel le pod tem vidikom. Brez Boga je knjiga knjig nesmiselna in nerazumljiva. V tem okviru beg Izraelcev iz Egipta ni več le navaden upor sužnjev, njih voditelj Mojzes je več kakor nekaj ljudski „osvoboditelj“ v malem in nasprotstva med

poganskim Egiptom in vernim Izraelom ne moremo primerjati, recimo, z rojstvom „demokracije“.

Režicer pa, kakor smo videli, ni bil istega mnenja. Svetopisemsko zgodbo je zbrusil tako, da ne bi „motila“ modernih poganov in je odbrusil iz nje božjega Duha. Boga je postavil s prvega mesta na vlogo statista, da, še manj, na stopnjo filmskega „efekta“.

Prizori in tehnični učinki, ki bi nas navdušili na primer pri Disneyevi „Fantaziji“, so premalo za ponazoritev božje veličine. Če ta ne veje iz vsega filma, iz vsake osebe, je ne more nadomestiti ne „goreč grm“ ne strele v tehnikolorju.

Mojzes zdrkne v filmu od preroka in posrednika med Bogom in ljudstvom do nekega egiptovskega Robin Hooda z močnimi „čarovniškimi“ nagnjenji. Prepad med njegovo osebno zgodbo in usodo izvoljenega ljudstva je tako močan, da ga občutijo celo ljudje, ki niso ravno strokovnjaki v filmski umetnosti ali svetem pismu stare zaveze. Če so avtorji filma pazili na to, da bi bilo delo „neškodljivo“ nevernikom, so uspeli. Noben pogan, naj bo že moderen ali klasičen, ne bo odšel iz dvorane s trohico vere v judovstvo ali krščanstvo, in noben kristjan ne bo zaradi tega filma za spoznanje bolj prepričan o božji navzočnosti v zgodovini človeštva.

Zgodovinski del filma je točen, obleke v skladu z arheologijo, stavbarstvo in obredi baje tudi. Vendar je arheologija očitno preslaba podlaga za film, ki je zaradi pomanjkanja duha kot sijajen okvir, v katerega so pozabili dati sliko.

Je torej film slab? Nikakor! Film ni slab. Če bi mu dali za naslov recimo „Čudoviti doživljaji Abdul-Kogarkoli“, bi bil to najsijajnejši pustolovsko-fantastičen film za mladino. A ker nosi naslov „Deset zapovedi“ in ker ni dvoma, da je to poskus prikaza najveličastnejšega dogodka iz stare zaveze, je pač najmilejše, kar moremo reči tole: film je sicer dokaz bogastva in tehnike, a tudi praznote v ameriški filmski industriji. Režiser, ki misli, da bo z množico ljudi in živali namomestil Duha, je zmožen celo iz božjega libreta „ustvariti“ — pravljico. M. K.

La Pira v Moskvi

Bivši firenški župan La Pira je bil pred nekaj meseci s skupino uglednih osebnosti v Moskvi. Tam je imel tudi zanimiv govor, v katerem je poudaril, da kot katoličan trdno veruje v prihod miru. „Jaz verujem v prisotnost Boga v zgodovini in v zgodovinsko moč molitve. Zato sem sklenil, da naredim most molitve med zahodom in vzhodom. In ker mora imeti vsak most dva stebra, sem šel najprej na Zahodu v Marijino svetišče v Fátimi, kjer je Marija obljubila mir, in potem na dan Marijinega Vnebovzeta sem šel molit v vaš samostan Zagorsk na grob sv. Sergeja.“ Potem je nadaljeval: „Nekateri imajo atomske bombe, drugi imajo bombe molitve. In jaz sem pisal v vse ženske samostane po svetu, naj molijo, da bi bil most miru trden.“

La Pirov govor so v Moskvi poslušali z velikim zanimanjem.

ALI VEŠ?...

- ...Katero je prvo ime za sv. mašo? (1 točka)
- ...katero je bilo prvo krščansko svetišče? (1 točka)
- ...katere tri vrste prostorov so prvi kristjani uporabljali za bogočastje? (3 točke)
- ...kateri so štirje klasični slogi cerkvá? (4 točke)
- ...katere so velike rimske bazilike? (7 točk)
- ...katera cerkev nosi ime „mati in glava vseh krščanskih cerkvá“? (1 točka)
- ...kakšen je izvor kamnov z blagoslovljeno vodo ob vhodu v cerkev? (1 točka)
- ...s katerimi simboli upodabljajo sv. Petra, sv. Jožefa, sv. Janeza Krstnika, sv. Cecilijo, sv. Barbaro, sv. Klaro? (6 točk)
- ...kaj so katakombe po svojem izvoru? (1 točka)
- ...zakaj Cerkev prepoveduje sežiganje mrtičev? (1 točka)

Ocena: 26 točk — odlično znanje; 21 točk — prav dobro; 16 točk — dobro; 11 točk — zadostno; manj kot 11 — nezadostno. Glejte odgovore na strani 110.

^v Zalost med izseljenci

Smrt prevzvišenega gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana je močno pretresla vso slovensko izseljensko skupnost po širnem svetu. Kjerkoli živi večja ali manjša skupina rojakov, povsod so priredili žalne proslave. Rajnega gospoda škofa so se spominjale na svojih sejah razne organizacije. Sožalja so izrazili razni tuji cerkveni in svetni dostojanstveniki.

Da pa bomo bolj živo spoznali, kako je naša izseljenska skupnost ljubila škofa dr. Gregorija Rožmana, naj v nekaj potezah orišemo posamezne kraje.

VELIKI BUENOS AIRES

Slovenska skupnost v Velikem Buenos Airesu je takoj prvo nedeljo po smrti priredila slovesno zadušnico. Bila je, kot smo že poročali v prejšnji številki, v eni izmed največjih bazilik v Buenos Airesu. Udeležba je bila izredno velika.

V soboto, 5. decembra, pa je bila zelo dobro obiskana druga javna zadušnica. Bila je v stolni cerkvi v Moronu, v središču škofije, kjer živi mnogo Slovencev. Sveto mašo je ob asistenci župnika g. Franceta Novaka ter stolnega kaplana g. Franceta Himelreicha opravil generalni vikar moronske škofije msgr. Presas. Pri maši je bil navzoč tudi moronski škof msgr. Mihael Raspanti, ki je po končani sv. maši izmolil tudi molitve „Reši me“ za pokoj duše škofa dr. Rožmana.

Po opravljenih molitvah je škof dr. Raspanti nagovoril slovenske rojake in ostale vernike svoje škofije. V govoru je poudaril, da je bil pokojni škof velik knez katoliške Cerkve, znan po svoji gorečnosti in delu za dušni blagor vernikov v svoji škofiji pred vojno, med komunistično revolucijo in nato po velikem misijonskem delu, ki ga je opravljal iz Severne Amerike za slovenske izseljence, razkropljeno po svetu.

Poleg teh dveh zadušnic so slovenski dušni pastirji po posameznih središčih Velikega Buenos Airesa opravili sv. maše za pokojnega gospoda škofa. Bile so v slovenski kapeli v mestu, v Lanusu, San Justu in San Martinu in seveda v Adrogrueju.

Za 30. dan smrti pa so rojaki v mestu Ramos Mejía, kjer je redna slovenska sv. maša, imeli ob štirih popoldne slovesno zadušnico za pokoj njegove duše. Sveto mašo je ob veliki udeležbi rojakov imel direktor g. Anton Orehar. V govoru je zlasti poudarjal, kako je rajni škof učil svoje vernike doma in po svetu razkropljene slovenske izseljence z molitvijo, besedo in osebnim zgledom.

Molitve „Reši me“ je izmolil ob asistenci naših bogoslovcev iz Adrogrueja g. župnik Gregor Mali. Pel pa je ramoški slovenski pevski zbor pod vodstvom Gabriela Čamernika.

MAR DEL PLATA

Tudi rojaki iz Mar del Plate so se lepo spominjali g. škofa. V tednu pripravne na izseljensko nedeljo, katero je organiziral krajevni škof msgr. Rau, je g. Slavko Tršinar kot zastopnik Slovencev v škofijskem odboru za izseljence, po radju počastil spomin pokojnega g. škofa.

S temile klenimi besedami je javnosti predočil škofa Rožmana: „Ko se slovenska skupnost pridružuje proslavi Dneva priseljencev, izkazuje obenem tudi poslednjo čast svojemu velikemu rojaku dr.

Gregoriju Rožmanu, škofu Ljubljane, glavnega mesta Slovenije, ki je dne 16. novembra, v starosti 76 let, umrl v Clevelandu v Združenih državah. S smrtjo dr. Rožmana Slovenci nismo izgubili samo svojega velikega škofa, pač pa tudi velikega Slovenca in svojega duhovnega voditelja.

Sam izseljenec, je dobro poznal vse nevarnosti, zlasti moralne, ki na vsakem koraku preže na nas, zato se je z vso gorečnostjo posvetil svojemu visokemu poslanstvu učenika, duhovnika in pastirja vseh slovenskih izseljencev. Da je mogel vršiti svoje odgovorno poslanstvo, se ni strašil dolgih in utrudljivih potovanj pri obiskovanju svojih rojakov, raztresenih po tej rezsežni celini, kakor tudi po različnih državah zahodne Evrope.

Spominjajoč se njegovega obiska v Mar del Plata, pred točno 10 leti, se obračamo s svojimi molitvami k Vsemogočnemu s prošnjo, da bi našemu pokojnemu škofu naklonil izpolnitev tudi drugega dela njegovega škofovskega gesla: „Križa breme in plačilo“

MENDOZA

Smrt škofa Rožmana, ki je skupino mendoških Slovencev vedno obiskal, kadar je prišel v Argentino, je tudi močno prizadela.

V ponedeljek, ob osmini smrti, prav na dan pogreba, so se zbrali vsi mendoški Slovenci z mnogimi tukajšnjimi znanci in prijatelji k slovesni maši zadušnici. Sv. daritev je opravil g. Jože Horn, slovenski dušni pastir v Mendoza, asistiral sta mu g. Ivan Tomažič, župnik sv. Roze in g. Bazilij Wymczyk, ukrajinski duhovnik. Sv. maše se je udeležil tudi krajevni škof msgr. Alfonz M. Buteler.

Med sv. mašo in pri slovesni „Liberi“ je prepeval pevski zbor pod vodstvom ravn. M. Bajuka. Skoro vsa cerkev, od najmlajših pa do najstarejših, je v poslednji spomin za pokojnim škofom pokleknila k sv. obhajilu. Po opravljenih ob-

Simboli duhovniškega življenja

rednih molitvah se je škof Buteler obrnil k potrtim Slovincem ter jim položil na srce te-le besede:

„Vaš pastir je zdaj že v večnosti. Preselil se je iz omejenosti časa v večno srečo. Ostali ste sirote; a naj vam bo v tolažbo misel, da bo vaš škof poslej iz neposredne bližine božje Ljubezni lahko storil za vas še vse več. Za nas verne katoličane ni nobene ločitve. Združeni smo in ostanemo slej ko prej v mističnem občestvu sv. Cerkve. Kajti sv. Cerkev, naša skupna mati, nas sprejema vedno in povsod v svoje ljubeče naročje, naj smo kjerkoli.“

Usodni udarec, ki ste ga zdaj doživeli, naj ne zlomi vaše trdne vere, marveč naj jo še poveča in poglobi. Vera je z bolečino v nasprotnem razmerju. Čim manjša je vera, tem hujša je bolečina; čim večja

je vera, tem manjša je bolečina. V globoki veri je rešitev skrivnosti trpljenja in njegovo poveličanje.

Skrivnostna skupnost sv. Cerkve je po Kristusovi evangelijski primeri podobna košatemu drevesu, ki se je razrastlo iz gorčičnega semena. In na eni veji tega drevesa, ki nam je dalo trdnost v veri in zaupanju, tudi zdaj uživata zavetje. Ta veja je moja škofija. Upam in želim, da se v njej dobro počutite. Osirotele ob izgubi pastirja vas z razprtimi rokami vabim: glete v meni ne le svojega škofa, ampak tudi očeta. Z vsem zaupanjem se zatekajte k meni. Odkar vas poznam, vas visoko cenim zaradi vašega zgledega praktičnega verskega življenja v moji škofiji in globoko čutim z vami, ker morate v moji domovini živeti kot izseljenci in begunci. Danes pa se pridružuje še tretji razlog posebne očetovske ljubezni, ker ste osiroтели ob izgubi svojega pastirja. Molimo zdaj očenaš za vašega pokojnega škofa.“

Za konec je zbor še zapel Gallusov „Ecce quomodo moritur iustus“.

KANADA

V soboto, 21. novembra, so naši rojaki v Kanadi napolnili cerkev Marije Pomagaj v Torontu. župnik dr. Kolarič je opravil sv. mašo za pokojnim nadpastirjem dr. Gregorijem Rožmanom.

Žalna svečanost pa je bila v nedeljo popoldne v slovenski dvorani. Tudi pri

tej je slovenska družina v Torontu z obilno udeležbo pokazala, da ji je bil pokojni škof priljubljen nadpastir. Na okrašenem odru je bil postavljen katafalk, odet v črnino. Ob njem so gorele sveče in stala dva fanta v narodnih nošah.

Prireditvev je otvoril Otmar Mauser. Prvi govornik je bil župnik g. dr. Kolarič. V govoru je orisal najprej škofovo življenjsko pot, nato pa ga prikazal kot enega največjih trpinov modernih časov. Drugi govornik je bil P. Markež. Poveličeval je pokojnega škofa kot velikega in neustrašenega borca za resnico in čistost katoliškega nauka in kot vodnika, ki je iz ljubezni do svojega naroda bil vedno pripravljen žrtvovati svoje dobro ime in tudi svoje življenje.

Za slovo so pevci zapeli žalostinko „Vigred se povrne“. Ljudje so z žalostjo v sreih in s solzami v očeh tiho odhajali vsak na svoj dom.

FRANCIJA

Smrt škofa dr. Rožmana je bolešno odjeknila tudi med rojaki v Franciji. Iz Pariza nam sporočajo, da so imeli v francoski prestolnici slovesno zadušnico za pokoj njegove duše v nedeljo, 29. novembra. Imel jo je direktor slovenskih dušnih pastirjev v Franciji gospod Nace Čretnik.

Za mesec januar pa v Parizu pripravljajo slovesno francosko-slovensko žalno proslavo. A. S.

ODGOVORI: 1. Lomljenje kruha; 2. dvorana zadnje večerje; 3. zasebne hiše, judovske sinagoge in katakombe; 4. bizantinski, rimski, gotski in renesančni; 5. Sv. Janez v Lateranu, sv. Peter v Vatikanu, sv. Pčavel zunaj obzidja, sv. Marija Velika, sv. Lovrenc zunaj obzidja, sv. Križ iz Jeruzalema in sv. Sebastijan; 6. sv. Janez v Lateranu; 7. prvotno so bile to velike posode z vodo, da so se umili tisti, ki so se hoteli udeležiti službe božje; 8. s ključi, tilijo in Detetom, pasom in jagnjem, harpo, stolpom, monštranco; 9. pokopališče; 10. ker so svobodomiselnici uvajali to kot orožje proti verski resnici o vstajenju mrtvih.

ŠEST NOVIH MAŠ

Leto 1959 je bilo kar bogato z novimi mašami. Šest rojakov iz Velikega Buenos Airesa je prejelo mašniško posvečenje. Prvi med njimi je bil č. g. Langus Janez, o katerem smo že poročali. Njemu sta sledila dva lanuška rojaka: č. g. Lužovec Ivan, SDB in č. g. Burja Franc, OFM. V nedeljo, 20. decembra, pa so bili v duhovnike posvečeni trije diakoni našega semenišča v Adroqueju: č. g. Borštnar Matko, Grom France in Pintarič Tone.

G. Lužovec Ivan, salezijanec, je doma iz Zg. Brnika, župnija Cerklje na Gorenjskem. Ljudsko šolo je končal doma, srednjo pa začel v Spitalu (Avstrija), kjer je 1948 napravil malo maturo. Po prihodu v Argentino je nadaljeval študije pri salezijancih v Bernalu. Leta 1950 je stopil v noviciat. Bogoslovje je študiral v Córdoba, kjer je bil posvečen 22. novembra. Slovesno novo mašo je pel v nedeljo, 29. novembra, v cerkvi Marije Kraljice v Lanusu. Pridigal mu je č. g. Janko Mernik, SDB.

G. Burja Franc, frančiškan, je doma iz Prikrnice, župnija Moravče. V šolo je hodil doma in v begunskem taborišču v Lienzu in Spitalu (Avstrija). Ves čas po prihodu v Argentino je študiral pri očetih frančiškanih: v Paso del Rey gimnazijo, noviciat v Catamarca, filozofijo in bogoslovje pa v San Antonio de Padua. Posvečen je bil 13. decembra, novo mašo pa je pel v Lanusu naslednjo nedeljo. Novomašni govornik je bil č. g. France Novak.

G. Borštnar Matko je po rodu Gorenc iz Komende. Mladost je preživel v Jaršah pri Mengšu. Pred vstopom v semenišče je vneto sodeloval v KA in v mladinski organizaciji SFZ. Slovesno novo mašo je pel v nedeljo, 27. decembra, v župni cerkvi v San Justu. Pridigal mu je č. g. direktor Orehar Anton.

G. Grom France je doma iz Hote-dršice na Notranskem. Pred vojno je bil trgovski poslovodja v Celju. V taborišču je vzorno vršil službo cerkovnika v Ser-viglianu in Senigallii. Tudi on se je aktivno udeleževal v Argentini pred od-

kaj je novega v argentini?

hodom v bogoslovje v KA in SFZ. Novo mašo je imel v krogu prijateljev in rojakov v Lujanu.

G. Pintarič Tone je štajerski rojak, rojen v fari Polenšak v Slovenskih goricah. Med vojsko je dokončal orglarsko šolo v Ljubljani, nato pa je bil v službi na občini v Begunjah pri Cerknici. V Argentini je bil vnet član KA in SFZ, dokler ga Bog ni poklical za seboj med tihe zidove Adroqueja. Pri novi maši, ki jo je pel na božični praznik v slovenski kapeli v Buenos Airesu, mu je govoril č. g. direktor Orehar Anton.

Koncert mladega „Gallusa“

V nedeljo, 29. novembra, je otroški pevski zbor „Gallusa“ priredil prvi samostojni koncert. Posvetil ga je umrlemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Pred koncertom je spregovoril g. Lipušček. Povedal je, da poleg ostale slovenske skupnosti v Argentini žaluje za umrlim škofom tudi mladi „Gallus“ ne samo zato, ker je bil škof prvi „Gallusov“ častni član in ker smo izgubili z njim spet enega naših velikih mož-vodnikov, ampak tudi zato, ker je bil pokojni velik prijatelj otrok. Saj se vsi še živo spominjajo, kako so se zbirali okrog njega, da jim je delil svoje podpise, jih blagoslavljal, se z njimi pogovarjal. In še posebej zato, ker je skoro vse mlade pevce potrdil s sv. birmo za Kristusove vojščake.

Program je bil pester in obširen. Po vsaki pesmi so poslušalci z navdušenim aplavzom nagradili mlade pevce, njihovo pevovodkinjo gdč. Nušo Kristanovo in dirigenta dr. Julija Savellija. V imenu pevcev je sprejela gdč. Nuša Kristanova dva šopka rož v priznanje za trud, ki ga posveča vzgoji mladih slovenskih grl v tujini. Pelj so ubrano, z zanosom, ki je primeren posameznim pesmim.

Proslava 10-letnice Slovenskega šolskega tečaja v Ramos Mejji

Slovenski šolski tečaj v Ramos Mejji, ki nosi ime po velikem slovenskem škofu Antonu Martinu Slomšku, je v nedeljo, 6. decembra obhajal svoj desetletni jubilej. Proslava je zelo dobro uspela. Zadržala se je dopoldne s sv. mašo, katero je daroval č. gospod Orehar Anton, direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Med sv. mašo je pel Slovenski cerkveni zbor iz Ramos Mejja pod vodstvom Čamernik Gabriela. Po evangeliju je imel g. direktor dnevu primeren nagovor. V govoru je poudaril, da so slovenski tečaja veliko dobro naše skupnosti. Zanj se moramo najprej zahvaliti Bogu, nato pa tudi onim, ki v teh tečajih uče in končno vsem, ki se na ta ali oni način žrtvujejo za našo mladino. Starše pa je prosil, da še vnaprej pošiljajo svoje otroke v slovenske šolske tečaje.

Po sv. maši so rojaki posedli okoli miz ter ostali na vrtu pri skupnem kosilu.

Popoldanski spored proslave pa so iz-

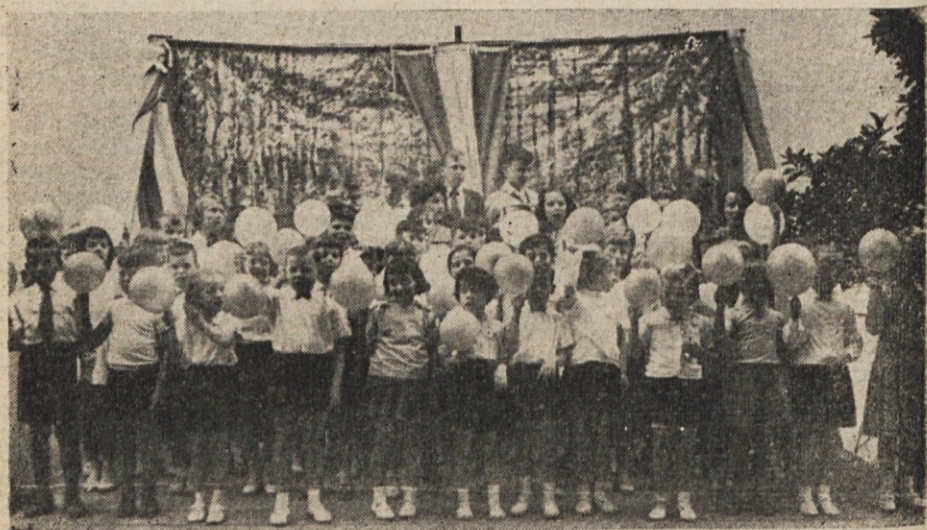
vajali otroci šolskega tečaja v tem kraju. Nastopi otrok so bili tako prisrčni, da jih je bil človek res vesel.

Proslavo je začel predsednik Krajevnega šolskega odbora g. Gabriel Prešeren. Vse je lepo pozdravil; vsem, ki so pomagali tečaju se je lepo zahvalil. Zlasti se je zahvalil gđ. učiteljici Anici Šemrov ter č. g. katehetu Matiju Lamovšku, ki vsa leta z veliko ljubeznijo poučujeta v tem tečaju.

Zatem so oder napolnili otroci ter korajžno zapeli „Sem šolarček mlad“. Deklice so pa izvedle rajalni nastop z belimi, modrimi in rdečimi pentljami po napevu pesmi „Mi se imamo radi“.

Sledil je govor g. Janeza Brula, predsednika prireditvenega odbora. V govoru je živo orisal potrebo in korist slovenskih šolskih tečajev.

Naslednja točka je bil izredno ljubeč prizor, ki ga je za to priliko napisal dr. Jože Krivec. Prizoru je sledil lep govor g. Miloša Stareta, tajnika Narodnega odbora za Slovenijo. V govoru, ki je bil

Ob desetletnici slovenskega šolskega tečaja A. M. Slomška v Ramos Mejji (Argentina) so naši mali nastopili pred številnimi obiskovalci

Na 2. mednarodnem kongresu katoliške mladine, ki je bil v Buenos Airesu v decembru 1959, je bila zastopana tudi skupina naših fantov in deklet

poln tehtnih misli, je med drugim dejal tudi to-le: „Kdor je gledal današnji spored, mora biti vesel in srečen. Otroci, ki naše domovine sploh nikdar videli niso, so govorili o njej s tolikšno ljubeznijo in spoštovanjem, da zaslužijo vse priznanje. To je zasluga požrtvovalnih učiteljev, katehetov in vzgojiteljev.“

Po govoru g. Stareta pa je prišel na vrt otrokom tako priljubljeni in zaželjeni sv. Miklavž.

Sv. Miklavž med rojaki Velikega Buenos Airesa

Letos je bil sv. Miklavž zelo radodaren. Oglasil se je kar na osmih krajih. Že v soboto, 5. decembra, se je ustavil v San Justu ter Lanusu.

V San Justu ga je pripravil Farni oder v Našem domu. Zbralo se je lepo število starih in mladih prijateljev sv. Miklavža.

V Lanusu pa so ga pričakovali v dvorani. Po uvodni igrici je sv. Miklavž razdelil bogata darilo.

V nedeljo, dne 6. decembra, se je dobri zavetnik oglasil v Ramos Mejía, San Martinu, Munru, Berazateguiu ter kraju San José.

V Ramos Mejía je bilo Miklavževanje združeno s proslavo 10-letnice tečaja. Po končani proslavi se je sv. Miklavž pripeljal s svojim spremstvom z avtomobilom.

V San Martinu je bila najprej proslava, katero so pod vodstvom gđc. učiteljice Katicice Kovač, pripravili otroci iz san-martinskega okraja. Proslavo, h kateri se je zbralo veliko ljudi, zlasti staršev, je začel g. prof. Stanko Hafner, predsednik krajevnega šolskega sveta. Po govoru so se vrstili nastopi otrok.

Po proslavi je šolski odbor organiziral družabno prireditev. Proti večeru pa

se je pojavil sv. Miklavž. Tudi tu je številne — nekatere v trepetu pred peklenski — bogato obdaril.

Tudi v Munru je bilo najprej šolska proslava. Nastopili so kar vsi otroci, 20 po številu pod vodstvom g. Jožeta Pirca. Po prisrčnih nastopih otrok se je oglasil sv. Miklavž. Bil je radodaren ter je bogato obdaroval pridne otroke.

V svoji dobroti ni nič zaostajal tudi v Berazategiu ter v kraju San. José.

Prvo sv. obhajilo

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra, smo imeli v zavodu sester dominikank v Ramos Mejji prvo sveto obhajilo slovenskih otrok v Velikem Buenos Airesu. Letos jih je bilo 97. Pred osmo uro so se zbrali pred zavodom, nakar so pod vodstvom svojih učiteljev in učiteljic šli v lepo okrašeno kapelo. Sv. mašo, med katero je prepeval otroški pevski zbor „Gallusa“, je daroval č. g. župnik Gregor Mali. V govoru je zlasti poudaril, da naj Jezusa, ki bo čez nekaj trenutkov prišel v njihova srca, pogosto prejema.

Po sv. maši so se otroci fotografirali. Nato so šli k zajtrku, katerega vsako leto pripravijo dobro srca. Prejeli so tudi lepe prvoobhajilne podobe.

Proslava Brezmadežne

V nedeljo, 13. decembra, sta organizaciji SDO in SFZ pripravili v dvorani Slovenske hiše za svoje članstvo in ostalo mladino proslavo Brezmadežne.

Najprej je bila sv. maša, katero je imel g. direktor Orehar Anton. V pridigi je dejal zbrani mladini, da naj gleda v Brezmadežni svoj vzor in svojo mater. Vzor, h kateremu se mora bližati, mater, h kateri naj se zateka.

Pri polni dvorani mladih obrazov in ob lepo okrašenem oltarčku, se je pričel spored s pesmijo „Marija skoz' življenje“. V zborni recitaciji so nato študentje iz Adroguēja prikazali pobožnost in zapanje slovenskega naroda v Marijo v stiskah in težavah v vsej tisočletni zgodovini.

Avguštin je svoj govor naslonil na Pregljeve stavek: „Ljubil sem zvesto in verno troje: domovino, resnico in mater

Njegovo. Nato je proslavil Brezmadežno že priznani zborček SDO s pesmimi: Pozdravljena Marija, Sto tisoč pozdravov in Zvonček zvoní čez plan.

Govor Železnikarjeve Metke, predsednice SDO, „Prikazalo se je znamenje“ je bil pravi slavošpev Brezmadežni, ženi od vseh najbolj odlikovani.

Pred zaključkom se je pojavil pred oltarčkom še zbor SFZ ter zapel „Večerni zvon“ in „Zgodnja Danica“.

S skupno pesmijo „Zmagala si“ je bila zaključena prisrčna proslava Brezmadežne.

Duhovne vaje

Kot vsako leto, tako so bile tudi letos pred božičem duhovne vaje za žene in moške. Žene so jih imele 12. in 13. decembra. Moške pa 19. in 20. decembra. Prvih je prišlo 116, drugih pa je bilo zaradi nove maše in drugih prireditev le 90. Oboje je vzorno vodil č. g. dr. Rozman Branko.

Občni zbor Slov. kat. akad. starešinstva

V soboto, 19. decembra 1959, je bil v dvorani Slovenske hiše občni zbor Slov. kat. akad. starešinstva. Vodil ga je ravnatelj Ivan Prijatelj. Po komemoraciji za pok. g. škofom dr. Gregorijem Rožmanom, pozdravnem pismu predsedniku NO za Slovenijo, dr. Mihi Kreku, ter poročilih je bil izvoljen naslednji odbor: dr. Leopold Eiletz, predsednik, ter dr. Voršič Alojzij, dr. Bajlec Franc, Ruda Jurčec, Božo Fink, prof. Ivan Prijatelj in Marko Kremžar kot člani.

Božični prazniki

Nad vse lepo so potekli v Velikem Buenos Airesu božični prazniki. Središče je bila polnočna sv. maša. Ker je slovenska kapela Marije Pomagaj v Buenos Airesu premajhna, zato je bila polnočna sv. maša na dvorišču Slovenske hiše. Udeležilo se jo je zelo veliko rojakov. Polnočno sv. mašo je imel č. g. direktor Orehar Anton. Po evangeliju je vsem voščil blagoslovljene praznike. Med sv. mašo, pri kateri pe lepo pel „Gallus“, je pristopilo lepo število rojakov k sv. obhajilu.

Ravnatelj Ivan Prijatelj 70-letnik

V nedeljo, 20. decembra 1959, je v krogu svoje družine in prijateljev praznoval 70-letnico svojega rojstva ravnatelj Ivan Prijatelj, ugledna osebnost naše izseljenske skupnosti.

Ravnatelj Ivan Prijatelj se je rodil 20. decembra 1889 na Gori pri Sodražici. Po ljudski šoli je obiskoval klasično gimnazijo v Ljubljani. Ob izbruhu prve svetovne vojne je moral študij prekiniti zaradi vpoklica v vojaški službo. Služboval je v Tirolah, v Bukovini, na ruski fronti, v Carigradu in Smirni.

Po končani vojni je diplomiral za profesorja prirodopisa ter matematike. Počeval je na gimnaziji v Kočevju in v Mariboru. Leta 1939 je bil imenovan za ravnatelja drž. učiteljsišča v Ljubljani. Vodil ga je vse do maja 1945. Begunska leta je preživel v Monigu, Serviglianu ter Senigalliji v Italiji. Tu je razvil vse svoje bogate talente. Organiziral in vzorno je vodil osnovno in srednjo šolo. Za to ogromno delo mu slovenska skupnost, zlasti še njegovi učenci, ne bo nikoli zadosti hvaležna.

V domovini pa se je poleg profesor-ske službe živahno udeleževal v verskih, prosvetnih in kulturnih organizacijah. Imel je nešteto predavanj, napisal je nepregledno vrsto člankov po raznih revijah.

V mariborskih letih si je jubilent

KAJ SEM NAŠEL V CERKVI?

Neki ameriški pisatelj je po pristopu v katoliško Cerkev na vprašanje, kaj je našel v katoliški Cerkvi, odgovoril:

„Našel sem mir!

Prvič mir v verskih vprašanjih, ker se katoliška Cerkev opira na božjo avtoriteto.

Drugič mir, ki izhaja pri sveti maši iz neprestanega obnavljanja krvave daritve na križu.

Tretjič mir, ki ga ima vsak, ki se zaveda, da so mu grehi odpušteni.

Četrtič mir, ki izhaja iz molitve. Ka-

Ravnatelj Ivan Prijatelj

ustvaril tudi srečno družinsko ognjišče z go. Kristino Rotovnik. Njun zakon je Bog blagoslovil z devetimi otroki. Sin Franček je pred dvema letoma pel novo mašo in sedaj nadaljuje študije v Rimu. Hčerka Vera pa že šest let živi v skritem samostanu bosonogih karmeličank v Buenos Airesu.

Tudi v novem svetu v Argentini se g. ravnatelj živahno udeležuje v slovenski skupnosti. Pri srcu mu je zlasti Slovensko katoliško akademsko starešinstvo, katerega predsednik je bil prav do svoje 70-letnice skozi deset let. — Na mnoga leta!

toliška Cerkev mi je utešila mojo srčno željo, prisrčno moliti v navzočnosti Kristusa. Odslej morem vsako nedeljo zbrano moliti in se pogovarjati z Bogom.

Petič mi je moja poživljena molitev prinesla še en mir: osvobodila me je vseh mučnih osebnih skrbi. Svoje življenje, svojo bodočnost in smrt sem položil v božje roke. Tega miru sploh ne moreš dokazati, da se le doživeti. Katolicizem ni samo nekakšen teološki nazor o Kristusu in njegovem nauku, ampak vsebuje Kristusa samega in njegov mir. In v tem je pomen katoliške Cerkve za vsakega človeka.“

NI VSE ZLATO

Leta 1960 bodo v ZDA predsedniške volitve in veliko je govora o možnosti „katoliškega“ kandidata, ki bi v primeru izvolitve postal prvi „katoliški“ predsednik Združenih držav Severne Amerike. Senatorja Kennedy in Lavše sta dva, ki imata baje največ možnosti od vseh katoličanov, da potegneta za seboj velike množice volilcev. Prvi je iz Bostona, kjer ima njegova družina že star ugled; drugi je slovenskega porekla in je bil dolgotletni governer države Ohio in še prej župan mesta Clevelanda.

Res je, da je sedaj javno mnenje nekoliko manj nenaklonjeno zamisli, da bi imela ZDA katoličana za predsednika, kot je bilo leta 1928, ko je katoličan Al Smith bil poražen kot predsedniški kandidat, ali vseeno verski predsodki in neosnovana sumničenja še vedno onemogočajo katoličanu, da bi zavzel najvišje mesto v državi.

Cincinatski nadškof Karel Alter je pred tedni izjavil, da so ti predsodki dokaz, „da se duhu demokracije ni uspelo zasidrati v vesti velikega številca državljanov ZDA. Zanje — je dejal nadškof — so določbe ustave, ki zagotavljajo versko svobodo in enakost za javne službe, le gole besede.“

Nekako čudno zvenijo te besede, ako pomislimo, kako pogosto slišimo pohvale polne besede o „vzornosti“

verske strpljivosti v ZDA. Torej, kaj je z versko strpljivostjo v Sev. Ameriki? Obstoja ali ne obstoja?

Preden moremo pošteno odgovoriti, si moramo poklicati v spomin dejstvo, da bi bilo zelo nerealno od nas, ako bi hoteli vse stvari pobarvati le z dvema barvama: belo in črno. Nista samo ti dve barvi v naravi in mavrica je sestavljena iz množice barvnih odtenkov. „Ako kdo ni z nami,“ ne sledi nujno in neobhodno potrebno, „da je proti nam“. In ako rečem na primer, „to ni slabo“, še nisem s tem rekel, da je dobro. Različnost sicer teži k primerjavi, a bi bilo zmotno, ako bi končala v izreku bolj ali manj vrednosti, ker različen enostavno pomeni, da je razlika, a ne, da je „boljši“ ali „slabši“.

Brez nadaljnega moremo reči, da je ameriška verska strpnost precej različna od evropske, četudi so gotovi družabni faktorji isti na obeh celinah.

Mnogi prezrejo dejstvo, da verska množičnost ni le značilnost ZDA, temveč je lastna tudi Evropi. V Evropi obstojajo „državno priznane“ vere le na skrajnem severu (luteranska v Skandinaviji) in Veliki Britaniji (anglikanska) in na jugu v Grčiji (pravoslavna), Italiji in Španiji (katoliška); ostale evropske države, v številni Portugalsko — ne dajejo nobenih predpravil tej ali oni veroizpovedi, temveč sledijo načelu svobodnega sodelovanja na podlagi dogovorov ali konkordatov med državo in Cerkvijo z izjemo Francije, kjer je bila izvršena ločitev Cerkve od države.

Z izjemo španske, Portugalske in Italije, kjer so protestanti nepomembne manjšine, in Skandinavije, kjer je poleg večine luterancev le malo katoličanov, moremo najti v Evropi katoličane, pravoslavne, razne protestantske sekte, Jude, agnostike in celo

mohamedance, da ne omenjam predstavnik različnih manjših protestantskih ločin ameriškega izvora kot mormone, metodiste in prekrščevalce, tako

imela Evropa v zgodovini veliko hujše verske vojne in verska preganjanja, kot so jih imeli v Ameriki, je sedaj evropsko stališče do drugih verstev

Slovenski kmetiški dom, v katerem je bil človek nekdanj prost in zadovoljen

da je neosnovana trditev, da je množica verstev ali verski pluralizem tipični izraz in problem Združenih držav Severne Amerike.

Enako kot v ZDA morajo tudi v Evropi različne veroizpovedi živeti v rami ob rami druga poleg druge in to soživljenje se izvaja v Evropi nekoliko drugače kot v ZDA. Četudi je

veliko manj sovražno, kot je v ZDA.

Marsikateremu bo težko „prebiti“ to trditev, ker ga je uspavala ameriška propaganda, ki vedno kaže ZDA kot deželo skrajne strpljivosti. Poglejmo nekoliko dejstva in le ta naj govore in ne prazno besedičenje!

V Evropi celo protestantsko zagrižena Prusija, ki je bila vedno bolj

ali manj sovražno razpoložena do katolištva, in kjer so katoličani neznatna manjšina, dovoljuje katoličanom telovsko procesijo. V ZDA, deželi „verske strpnosti“, katoličani nimajo nikjer javne procesije s svetim Rešnjim Telesom, niti ne v Bostonu, ki je tri četrtine katoliški.

Ako pogledamo na razmerje med državo in vero s stališča šolskega sistema, bomo videli znova dejstva, ki ne odgovarjajo trditvam in ne dajejo časti idealu demokracije, a zahtevajo od katoličanov velike finančne žrtve, ki že mejijo na krivičnost v zakonodaji.

Predvsem si bodimo na jasnem, da enako kot v Jugoslaviji in ostalih komunističnih državah, tako tudi v ZDA ni verskega pouka v javnih šolah. Tako v komunističnih državah kot v ZDA, morajo katoličani vzdrževati te javne šole, kjer je verski pouk prepovedan in je vzgoja v premnogih slučajih brezversko usmerjena.

V Evropi so katoličani neprijazno razpoloženi proti takšni vladi, a v ZDA so katoličani zvesti državljani, oziroma se vsaj tako hočejo vedno izkazati. Mnenja sem, da katoličani v ZDA morajo ali se vsaj čutijo obvezane vedno znova dokazovati, da so dobri in zaupanja vredni, ker ta predpostavka tu na splošno velja avtomatično le za protestante. In tako so tu katoličani vedno v defenzivi. Samo en primer:

Letos sem poučeval istočasno na dveh vseučiliščih. Eno je katoliško, drugo anglikansko. Na dan proslave Washingtonovega dne je katoliški zavod imel pouka prosti dan, da tako pokaže svoj „american feeling“ (ameriško zavest), a protestantski zavod je šel mirno mimo tega dneva brez vsake najmanjše komemoracije in

imel predavanja kot vsak drugi šolski dan. Njemu ni treba dokazovati, da je „ameriški“ zavod. Ob tej priložnosti bi še omenil, da na katoliškem vseučilišču nismo praznovali dan sv. Tomaža Akvinskega, patrona katoliških vseučilišč.

Na ameriških državnih univerzah in visokih šolah je katoliški vpliv neznaten. Katoličani so sicer zastopani v profesorskem zboru, a jih je zelo skromno število, ki poučujejo modroslovje. Razlog je v tem, ker jih dolžijo neobjektivnosti in verske zagriženosti ter doslednosti. Seveda so katoličani obdavčeni za te univerze ravno tako kot nekatoličani, a v primeri z njimi niso številčno sorazmerno enako zastopani.

Za osvetlitev ameriškega položaja moramo omeniti POAV organizacijo, v kateri so združeni protestanti z agnostiki in brezverci z namenom, da preprečijo katoličanom možnost dejanskega uživanja pravic, ki so dane po ameriški ustavi vsem državljanom.

P.O.A.V. ni nobena tajna organizacija in mnogi ugledni državljani, ki se s ponosom sklicujejo na ameriška demokratska čustva, so njeni člani in pokrovitelji. Nekaj podobnega smo imeli v Evropi (sedaj saržo v državah za železno zaveso) v drugi polovici prejšnjega stoletja. Da bi pa sedaj obstajalo v svobodni Evropi kakšno odkrito protikatoliško društvo ali kakšna protiprotestantska zaveza, ki bi skušala okrniti ali onemogočiti pravice in svoboščine pripadnikom te ali one veroizpovedi, je nekaj, na kar sploh ni mogoče pomisliti. Gotovo je, da še vedno obstajajo manjši spori med pripadniki različnih verstev, a obstoj kakšne organizirane akcije in formalnega društva s članstvom, članarino, propagandnimi letaki in sestanki... vse to bi izzvalo v Zapadni Evropi veliko

ogorčenje prebivalstva in javni škandal.

P.O.A.V. je moderna organizacija tega stoletja, ki ima svoj izvor v dveh političnih gibanjih prejšnjega stoletja. Prvo, imenovano „Ameriška domačinska stranka“ (Native American Party), ki je prišla prvič do veljave tam okoli l. 1835 v glavnem v večjih mestih držav Massachusetts, New York in Pennsylvanija in ki na političnem polju ni dosegla večjih uspehov, četudi se je zelo izkazala v pouličnih nemirih, razgrajanju, uničevanju lastnine katoličanov in tehniki protikatoliških demonstracij.

Drugo gibanje — ki je verjetno nastalo v New Yorku leta 1850 — je bilo v začetku podtalno in se je imenovalo „Vrhovni red ameriške zastave“ (The Supreme Order of the Star Spangled Banner), a ker so njeni člani imeli navado odgovarjati pred policijskimi in sodnijskimi oblastmi na vsa* vprašanja z enostavnim odgovorom „Ne vem ničesar“, je ljudstvo začelo imenovati to gibanje „Ničesar ne vem stranka“ (Know nothing party), ki je hitro rastla in je že leta 1854 odvrгла svoj tajni značaj in prišla v „legalo“. Stranka je pozneje si-

* A. J. Beveridge: Abraham Lincoln, 1809—1858, Vol. III, stran: 354: „Our progress in degeneracy appears to me to be pretty rapid. As a nation we began by declaring that „all men are created equal“. We now practically read it, „all men are created equal, except Negroes“. When the Know-Nothings get control, it will read, „all men are created equal, except Negroes, and foreigners, and Catholics“. When it comes to this, I shall prefer emigrating to some country where they make no pretense of loving liberty — to Russia, for instance, where despotism can be taken pure, and without the base alloy of hypocrisy.“

Hiša, v kateri se je rodil največji slovenski pesnik dr. France Prešeren

cer prišla v muzej, a njen smoter: boj proti katoličanstvu, je ostal.

Predsednik ZDA, Abraham Lincoln, je bil velik nasprotnik te stranke in je leta 1855 zapisal tole: „Naš napredek v degeneraciji je po mojem mnenju zelo hiter. Kot narod smo začeli z izjavo, da „so vsi ljudje ustvarjeni enaki“. Sedaj mi dejansko bremo to, da so „vsiljudje ustvarjeni enaki z izjemo črncev“. Ko bodo „Ne vem ničesar“-ji zasedli oblast, se bo bo bralo: „vsiljudje so ustvarjeni enaki, z izjemo črncev, tujcev in katoličanov“. Ko bo prišlo do tega, se bom rajši izselil v kakšno državo, kjer se ne pretvarjajo ljudje v ljubitelje svobode, v Rusijo na primer, kjer se daje čisti despotizem, brez podle zmesi svetohlinstva.“*

Zato je Evropejcu nerazumljivo vse to (sedanje) razpravljanje o katoliškem predsedniku. V močno katoliški Avstriji imajo protestantskega predsednika in enako v Franciji, ki je pretežno katoliška, so imeli pogosto presbiterijanskega predsednika, židovskega ministrskega predsednika in nobeden časopis se ni spotikaval. In enako je imela Ogrska regenta, ki je bil protestant, in Čehoslovaška novo-

husita in nikjer ni bilo nobene gonje s strani katoliškega prebivalstva. In mi v Evropi se nikoli ne trkamo na prsa z versko strpljivostjo, kot delajo to naši demokratski bratci preko luže. Kako je s temi super-tolerantnimi prebivalci v ZDA?

Finska, ki ima komaj dva tisoč katoličanov, ima svojega poslanika pri Sveti stolici in nikoli ni bilo slišati, da bi bili finski luteranci kaj protestrali. Ima v Vatikanu diplomatskega zastopnika tudi „liberalna in antiklerikalna“ Francija, da ne omenjam nekršćanskih držav kot n. pr. Kitajska, Japonska, Egipt, Indonezija, in „muslimansko nestrpni“ Pakistan.

Pred meseci so v Avstriji izdali več serij spominskih znamk z nadplačilom v korist pozidave najstarejše protestantske šole v Avstriji. Katoliške šole v ZDA ne kaj takega ne morejo računati.

Katoliške države v Evropi, na primer Belgija in Avstrija, plačujeta protestantske pastorje in židovske rabine, da poučujejo verouk v javnih šolah. Zakaj tega ne storijo ZDA? Amerikanec kot naučen papagaj takoj odgovori, da je to zato, ker je v ZDA Cerkev ločena od države, a se mu niti ne sanja, da sta tudi v Franciji Cerkev in država ločeni, a vseeno država podpira verske šole.

Zakaj v ZDA ljudje v isti sapi trdijo, da so katoličani nasprotni kulturnemu napredku in, da imajo preveč šol? Zakaj trdijo, da imajo katoličani rajši diktature kot demokracijo, ko vsi vemo, da so katoličani največji borci proti komunizmu in so bili prav tako najgorečnejši nasprotniki nacionalsocializma in fašizma? Zakaj?

DR. STANKO A. MIKOLIĆ, USA

ALI VESTE, DA SO PO SPLOŠNIH CERKVENIH ZAKONIH PREPOVEDANA: ZLASTI:

1. Vsa dela, ki branijo krivo vero ali razkol;
2. Vsa dela, ki kakorkoli skušajo rušiti temelje vere, ki zanikujejo n. pr. bivanje božje, nesmrtnost duše, ali ki izpovedujejo splošni skepticizem.
3. Knjige, ki nameroma napadajo nrvnost ali vero.
4. Knjige nekatoličanov, ki razpravljajo izrecno o veri, razen če je gotovo, da ni v njih nič, kar bi bilo proti katoliški veri.
5. Knjige, ki napadajo ali smešijo kako katoliško resnico.
6. Knjige, ki branijo zmote, katere je sveta stolica obsodila.
7. Knjige, ki pišejo prezirljivo o bogočastju, ki skušajo omajati cerkveno disciplino, ki nameroma grde cerkveno hierarhijo ali duhovski in redovni stan.
8. Knjige, ki uče dopustnost dvoboja, samomora ali razporoke.
9. Knjige, ki razpravljajo o framasonstvu in o drugih podobnih družbah ter branijo mnenje, da so take družbe koristne, Cerkvi in državi neškodljive.
10. Pornografična dela, ki obravnavajo, pripovedujejo ali uče nameroma nrvno spolzke ali umazane reči.

NOVI KNJIGI

Alojzij Košmerlj, Marija v družinah slovenskih izseljencev v Argentini (Šmarnice 1959).

Slovensko dušno pastirstvo nam je letos za Marijin mesec (od 7. novembra do 8. decembra) poklonilo izredno lep dar — knjižico z naslovom: Marija v družinah slovenskih izseljencev v Argentini. Knjižica, ki obsega 154 strani, je vsebinsko tako lepa, bogata, sodobna in pestra, da je vredna, da jo berejo, preiščujejo in naroče ne samo slovenski izseljenci v Argentini, ampak po vsem svetu.

Ali bomo Slovenci v tujini ohranili svojo vero in narodnost? To vprašanje vznemirja vsakega zavednega, poštenega slovenskega izseljenca. Naša izseljenca bodočnost je odvisna predvsem od naših družin. Če bodo naše družine ostale verne in narodno zavedne, se bo naša slovenska skupnost v tujini ohranila. Ako pa bodo naše družine začele versko in narodno propadati, bomo Slovenci kmalu utonili v tujem morju.

Duhovni svetnik Alojzij Košmerlj, ki je napisal to knjižico, se je tega dobro zavedal. Zato je kar 18 preiščevanj posvetil izseljenski družini. Vsa preiščevanja so kratka, jedrnata in jasna. Že naslovi dokazujejo, kako globoko posegajo v življenje naših družin, opozarjajo na nevarnosti, ki jim pretó in odločno kažejo pot, po kateri naj hodijo, da se bodo rešile. Razpravljajo o družini, očetu, materi, o otrocih, o vzgoji in dolžnosti otrok; o bratih in sestrah, o pokojnih družinskih članih; o jutru in večeru v družini, o molitvi Angel Gospodov in o rožnem vencu; o življenju družine med tednom in v nedeljo; o godovih, boleznih in smrti v družini.

V naslednjih trinajstih preiščevanjih pa govori o važnih pripomočkih za versko in narodno ohranitev naših izseljenskih družin. Ti pripomočki so: prvi petki in prve sobote, prejemanje svetih zakramentov, skrb za doraščajočo mladino, slovenska društva v tujini, povezanost med domom in šolo; naš tisk, pravo razmerje družine do duhovnika, naša romanja k Mariji in slovenski dnevi. Posebno važna so navodila, ki jih daje v zadnjih treh preiščevanjih, katerih naslovi so: Naše dolžnosti do stare domovine, nevarnosti nove domovine in naše poslanstvo v Argentini. Marija, naše upanje in rešitev je naslov zadnjega, zelo prisrčnega in globokega preiščevanja.

Posebna odlika te knjižice je v tem, da posega v življenje, ki ga živé naše izseljenske družine v tujini. Njena vsebina dokazuje, da je preiščevanja napisal duhovnik, ki ima za seboj bogate življenske in dušnopastirske skušnje. Vso knjižico preveva tudi pisateljeva iskrena, srčna želja, da bi vse naše družine v tujini ostale zveste Bogu, Cerkvi, narodu in domovini. Zato zasluži priporočilo rajnega škofa Rožmana ki se glasi: „Vzemite ta preiščevanja; ob njih se boste naučili, kako naj Marijo častite vse leto in vse življenje... Naj bodo to vaše domače, družinske šmarnice, šmarnice tihe večerne ure po končanem delu.“

G. M.

KOLEDAR „AVE MARIJA“ 1960

Slovenski frančiškani na ameriških Brezjah v Lemontu, Ill., U.S.A., so tudi za leto 1960 izdali Koledar „Ave Marija“ z zelo bogato in pestro versko vsebino. Že naslovi člankov dokazujejo, da je namen tega koledarja ohraniti, poživiti in poglobiti vero naših slovenskih izseljencev.

Na prvem mestu je slika sedanjega papeža in vsebina njegove okrožnice, ki jo je izdal 29. junija 1959 V njej govori o resnici, edinosti in miru, o treh duhovnih vrednotah, ki jih današnje človeštvo najbolj potrebuje.

Vsi izseljenci, zlasti tisti, ki so domá

v Ribnici in njeni okolici bodo z velikim zanimanjem brali zgodovino Nove štifte pri Ribnici. Popisal jo je zelo živahno in zanimivo pater Odilo Hanjšek. V njej omenja tudi škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je vodil več slovesnosti in tem Marijinem svetišču.

Odličen je tudi članek dr. Franceta Jakliča: „Kaj nam je Cerkev?“ Ta članek bi moral večkrat prebrati vsak izseljenec in ga v tihih urah premišljevati.

Kdor ima v duhovnem življenju velike težave, bo z zanimanjem bral članek: „Hudič ima prste vmes“, ki ga je napisal S. K. V njem tudi opisuje, kako je vrag napadal in zapeljeval arškega župnika, svetega Janeza Vianneya.

Lojzka Verbic nam v kratkem članku poroča o jokajoči Mariji in o načrtih za izašanje nove cerkve njej na čast.

P. Bertrand Katnik, frančiškan, razpravlja o začetku in razvoju krščanstva v Grande Traverse (Veliki zaliv), kjer je prvi sejnal seme božje besede škof Baraga sam; za njim pa njegovi nasledniki, med katerimi sta bila tudi misijonarja Pirc in Baraga.

V člrtici „Pridiga na cesti“ nam pisatelj Miha Meho zelo zanimivo opisuje župnika, ki vodi procesijo, pa bi tudi tistim, ki ne hodijo v cerkev, rad povedal, kar jim mora.

Ena izmed šolskih sester opisuje vzgojno in socialno delo, ki so ga v petdesetih letih izvršile slovenske šolske sestre v Severni Ameriki. Članek je vreden zanimanja in branja.

Zadnji članek „Semeniške Brezje v Argentini“ je napisal dr. Filip Žakelj. V njem nam nazorno in podrobno poroča, kako so naši bogoslovci in gojenci slovenskega semenišča častili Marijo in kaj vse so storili za njeno čast in slavo. Kdor bo prebral ta članek, bo z menoj vzdiknil: „To je pravo Marijino semenišče!“ Prav gotovo ga je vesel škof Rožman v večnosti. Veseli pa ga moramo biti tudi vsi slovenski izseljenci, saj nam Marijin duh v našem semenišču v Argentini budi veselo upanje, da bo naš narod ostal Marijin narod, dokler bo imel take bogoslovce in vzgojitelje.

Koledar „Ave Marija“ ima tudi nekaj

odlomkov iz spisov naših pisateljev in nekaj pesmi naših pesnikov (Pregelj, Gregorčič, Cankar, Jakopič). Posebno poživljajo koledar zanimive slike iz verskega življenja naših izseljencev v Severni Ameriki.

G. M.

„MEDDOBJE“ RAZPISUJE NAGRADE ZA ESEJ ALI RAZPRAVO

„Meddobje“ razpisuje za vse, ki se poklicno ali privatno zanimajo za kulturno-filozofska vprašanja, tri nagrade in sicer z namenom, da poživijo slovensko ustvarjalno delo, pa tudi zato, da si pridobi novih sotrudnikov. Izrecno vabi k sodelovanju našo akademsko mladino, po vsem svetu.

1. Nagrade so tri (vsaka po 1.000 argentinskih pesov).

2. Prispevki morajo biti izvorni (esej ali razprava) in morajo biti iz obče filozofskega ali pa kulturno filozofskega območja. Prispevki iz slovenskega območja so zaželjeni, vendar bo v vseh primerih kakovost edino merilo.

3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči Slovenec.

4. Rokopis je treba poslati do 30. septembra 1960 v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Ruda Jurčec (Meddobje) Olazabal 2338/5, Buenos Aires, Argentina.

5. Rokopis sme obsegati do 20 strani, pisanih v dvojnem razmaku in mora biti opremljen s šifro. Pravo ime ali psevdonim (ki pa mora biti znan vsaj enemu članu žirije) je treba poslati v rokopisu priloženi kuverti, ki nosi isto oznako kakor rokopis. Odpro se samo kuverte nagrajenih avtorjev.

6. Žirijo sestavljajo gg.: dr. Vinko Brumen, dr. Milan Komar, dr. Ignacij Lenček.

7. Izbrani teksti bodo objavljeni v Meddobju. V primeru, da se vsi trije nagrajeni teksti ne objavijo istočasno, vrstni red njih objave nima nobene zveze z njih višjo ali nižjo kvaliteto.

8. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu.

Brez družine, pa nikdar sam

Naslov francoskega izvirnika: UN VIEUX CELIBATAIRE — Spisal Jules Pravierux
v slovenščino prevaja Jože Jurak

ZMAGA LJUBEZNI

Spet sem bil v Romenayu. Kuharica Prudencija mi je hitro povedala, da me je v moji odsotnosti obiskal pastor Asseler in hotel vedeti, kdaj se bom vrnil iz Pariza. Tudi mi je sporočila, da se govori, da gospa Asselerjeva ni ušla od doma, temveč da jo je mož iz hiše pognal. Tako ljudje že niso več dobro vedeli, čemu naj verjamejo. Gospe so bile razočarane nad Asselerjevo „krutostjo“. Bolj všeč bi jim bilo, če bi bil samo trpin, ne pa tudi mož, ki je sam rešil pobožaj.

Meni so te vesti prav prišle, saj so govorile v prid Maksimilijanu. Odločil sem se, da javnosti sporočim resnico o begu Asselerjeve gospe. In katerega sredstva naj bi se poslužil, da bila romenayska skupnost čim preje obveščena? Morda prižnice? Kaj še! Vso zadevo sem zaupal kuharici Pru-

denciji, potem ko sem ji zabičal, naj tega nikomur ne pravi. Še isti dan je Romenay vedel, kako je pravzaprav bilo z „ugrabljenjem“ pastorjeve žene.

Naslednje popoldne sem sklenil posvetiti gospe Ferrandiére. To je bil dan v tednu, ko sem jedel v njeni hiši. Pogumno sem ji razkril vso resnico. Hitro sem jo prepričal.

„Če je tako, nimam nič proti — je dejala — da se Maksimilijan Thury poroči z mojo hčerko. Česar se bojim, je Kamilina trma. Ne vem, če bo hotela spremeniti svoj sklep, čeprav jo vidim, da zelo trpi. Gotova sem, da Maksimilijana še ni pozabila.“

Pri zadnjih besedah je prišel služabnik in nama javil, da je že vse pripravljeno za kosilo. Vstopil sem v obednico, kjer sem našel Kamilo. Z mehkim nasmeškom me je pozdravila in odmolila

svoj Benedicite, nakar smo se vsedli k mizi. Med kosilom sem pripovedoval, kako mi je šlo v Parizu. Tisti del o Maksimilijanu sem pridržal za konec.

Že smo jedli pecivo, ko sem omenil njegovo ime.

„Kaj?“ je živahno vzkliknila Kamila, „in vi ste obiskali tega gosпода?“

„Da, hči moja.“

„Gospod, ki je prisegel večno ljubezen nekemu dekletu, pa je potem pobegnil s poročeno žensko.“

Povedal sem vse, kar sem vedel. Pohvalil sem njegovo plemenitost, ne-sebičnost in obzirnost.

„Ta pa je dobra,“ se Kamila ni dala pomiriti. „Če je tako kreposten, zakaj ste pa toliko nasprotovali, ko sva se želela poročiti?“

„To je skrivnost, ki je nikomur ne smem zau-

pati," sem odgovoril. Priznam, da sem se zmotil."

Kamila že ni vzdržala več. Bruhnila je v jok in odhitela iz sobe, med tem ko je govorila: „Moški, ki ugrabi ženo, je sedaj največji junak. In to celo v očeh gospoda župnika.“

Gospa Ferrandiére je pohitela za njo, da jo potolaži. Čez čas se je vrnila in mi dejala: „Moja hči vas prosi, da ji odpustite, če se ne bo več vrnila k mizi...“

Moj poraz je bil popoln. Videl sem, da se nisem odvil za te vrste poslanstvo, kako spraviti skupaj ranjena srca. Najraje bi vse pustil na miru, toda držala me je pokoncu obljuba, ki sem jo dal Maksimilijanu. Nisem mogel ostati brezbrizen v zadevi, ki sem ji sam dal drugo smer, kot bi jo morala imeti.

Med potjo proti Romeyayu sem še enkrat premislil, kako pripraviti Kamilo k odpuščenju in pravi. Odločil sem se za načrt, ki je bil drzen, a zato najbolj učinkovit. Bil sem prepričan, da bom uspel. Saj me je celo narava vzpodbujala, naj se ne dam oplašiti. April je bil v deželi in toplo pomladansko sonce je bilo priča splošnega vstajenja iz naročja matere zemlje. Mehki vetrič mi je odgovoril o prihodu pomladi. Beli in črni trn sta že bila polna popkov in stala samo še čakala, da jih

odpreta sončnim žarkom. Veje na drevesih so bile muzevne in vsepovsod je bilo videti poganjajoče listje... Kako biti torej malodušen, ko pa mi je vsa narava klicala, naj bom pogumen?

*

Zapustil sem stezo in zavil na cesto, ki pelje v Romenay. Zadel sem na lekarnarja Cobicheta, ki je peljal pod roko svojo hčerko Ernestino.

„Oho, gospod Cobichet — sem ga ogovoril — vi pa gotovo greste pomladi nasproti.“

„Nikakor, gospod župnik — je lekarnar odgovoril — le rad bi nabral nekaj vijolic za svoja zdravila.“

„Ti že, jaz pa ne — je popravila Ernestina — jaz si želim trobentic in marjetic, da z njimi naredim šopek.“

„Nikdar ne boš življenjska,“ jo je nežno pokaral oče. „Narava nam daje cvetke zato, da z njimi lajšamo bol bližnjemu.“ Nato se je obrnil k meni in mi dejal:

„Gospod župnik, prosim za oproščenje. Zadnjič sem vas prosil, da bi posredovali glede Ernestine pri gospodu Asselerju. Jemljem sedaj svojo besedo nazaj. Spoznal sem, da sem prosil preveč, saj vidva ne pripadata isti veri.“

„Bila sem jaz tista,“ se je vmešala Ernestina, „ki sem očetu razkrila nespametnost njegovega

početja. Poleg tega se mi je ljubezen že prešla. Dokler sem mislila, da ga je žena zapustila, se mi je zdel simpatičen. Toda odkar vem, da jo je on pognal iz hiše, imam strah pred njim. Nikdar se ne bi upala poročiti se z moškim, ki lahko vzdrži en mesec brez žene, ne da bi šel ponjo in se spravil z njo.“

„Hči moja,“ sem pohvalil Ernestino, „vesel sem, da ste ozdravljena svoje bolezni. Načrt, ki ga je imel vaš oče, je bil neizvedljiv. Pač pa sem mnenja, da bi bilo prav, če bi mislili na zakon, ki bo res zakon v vsakem oziru.“

„Saj si sama to tudi želim,“ je vzkliknilo dekle.

„Že,“ se je vmešal lekarnar, „kaj vse to poma, če pa zavrže vsakega kandidata, ki ji ga jaz predložim.“

„Ko pa mi vedno ponuja nemogoče moške,“ je sramežljivo izustilo dekle.

„Ah, ta deklina!“ se je hudoval lekarnar, „od mene zahteva, naj ji najdem moža, ki naj odgovarja njenim sanjam. Toda kje naj ga dobim, ko pa imam tako ozek krog prijateljev? In če bi ti kdo drugi, Ernestina, preskrbel moža, postavimo gospod župnik, bi ga sprejela?“

„In še kako rada, kajti želim se poročiti.“

Namig je bil preočiten, da bi mogel ostati tiho.

„Če vam torej predstavim fanta, bi ga vzela za moža?“ sem se obrnil do dekleta.

„V primeru, da je zdravnik, gotovo. Celo vzljubila bi ga morda...“

„Že vem dosti,“ sem veselo potrdil. „Prav te dni sem dobil pismo od duhovnega sobrata. Prosi me, naj njegovemu nečaku, ki opravlja zdravniško službo v enem sosednjih okrožij, „odkrijem“ primerno življenjsko družico. In, dobro: danes sem „odkril“ vas. Še to noč bom sporočil sobratu, naj pride čim prej z nečakom k meni na obisk. Slučajno se boste potem dobili pri meni v župnišču...“

„Je to mogoče?“ je bil Cobichet presrečen.

„In jaz si moram takoj urezati novo obleko vijolične barve,“ je bila vesela Ernestina.

„Kaka čast zame,“ je vzklikal lekarnar. „Imeti zdravnika za zeta. Zdravniki niso kot oni nesrečni literati, ki „umirajo od lakote“. Zdravniki rešujejo ljudi, so dobrotniki človeštva...“

„...in so spoštovani,“ je dodala Ernestina. „Ljudstvo jih voli za poslance, pridejo v parlament, časopisi govore o njih. Vsi okrožni poslanci so zdravniki.“

Izrabil sem trenutek, ko me je Cobichet proglasil za prvega dobrotnika družine, da sem se globoko priklonil in ubežal zgovornima znance-

Slovenska pokrajina je vedno lepa, naj bo v poletju ali pozimi, spomladi ali v jeseni

ma. Kar dobro se mi je zdelo, da sem končno le mogel tudi Cobichetu storiti uslugo. Saj sem mu vse doslej le podiral, kar si je on v svoji domišljiji zamislil. Čudil sem se sam sebi. Tak sem bil, da če bi na potu v Romenay našel zaljubljene pare, bi jih pri pričji nagovoril, naj gredo z menoj v cerkev, da jih povežem za

vso večnost. Kajti tisti dan bi si bil upal brez strahu poročiti ves svet!

*

Osem dni nato je prišel k meni Oktavij Ferrandiére. „Gospod župnik,“ je zasopleno pripovedoval, „Maksimilijan je „ozdravel“ in čaka v gradu Randon, da ga pokli-

čete in spravite s Kamilo. Da bi pomiril svojega očeta, mu je sporočil, da se bo poročil s Kamilo, v upanju seveda, da boste vi vse prav uredili. Če ne uspete, bo stari Thury spet zahteval, da vzame Garetinovo, ki je vse preje kot brihtna, pa še žabje oči ima. Tega Maksimilijan ne bi prenesel. Odšel bi v svet...“

„Prav,“ sem prekinil Oktavija, „sedaj potrebujem vašega sodelovanja.“

„Tu me imate!“

„Dobro. Privedite mi jutri ob dveh popoldne Kamilo v župnišče!“

„Prijetna naloga. In če ne pride?“

„Mora.“

„Toda, kako naj jo pričam?“

„Vaša stvar!“

„Pripeljal jo bom, čeprav bi jo moral preje zvezati,“ je bil Oktavij odločen stvar dobro izvesti.

„To še ni vse. Pol ure preje naj bo tu v župnišču tudi Maksimilijan. Toda Kamila ne sme nikakor zvedeti, da se mladji Thury mudi v njeni bližini.“

„Razumem,“ je potrdil Oktavij. „S te strani ne bo težav.“

Naslednji dan je Maksimilijan prišel ob dogovorjeni uri. Povedal sem mu, da pričakujem Kamilo. Vest ga je vznemirila.

„Bojim se, kaj bo,“ mi je zaupal.

„Bodite močni, kajti zmaga bo naša,“ sem mu dal poguma.

Točno ob dveh sem zaslišal Oktavijev glas. Hitel sem k vratom, da jih odprem. Hvala Bogu! Kamila je bila z njim. Oblečena je bila zelo okusno in na glavi je imela klubuk, poln pomladanskih cvetic. Če ne bi bile tako lepe, bi jih smatral za naravne.

„Gospod župnik,“ me je med smehom ogovorila, „doma trdijo, da sem se zadnjič pri kosilu do vas neprimerno vedla. Pa sem prišla, da vam dokažem, da sem dostojnega značaja.“

„O tem sem tudi jaz prepričan,“ sem odvrnil, „in to tako zelo, da boste imeli takoj priliko to dokazati.“

Spremljal sem ju v obednico. Kamila se je vesledla v naslonjač, Oktavij pa se je oprl na skrinjo. Vprašal sem najprej po zdravju gospe mame, nato pa kar naravnost udaril: „Kamila, eden vaših prijateljev vas želi videti.“

Njeno čelo se je narahlo nagubalo. Videlo se je, da mi ne zaupa. „Eden od prijateljev? In zakaj?“

Namesto da bi odgovoril, sem odprl vrata svoje spalnice. Prikazal se je Maksimilijan. Kamila je zardela, poskočila iz naslonjača in prav nevoljna vzkliknila: „Pa to je čisto navadna zaseda! In kar je še grje, pripravili ste jo vi, gospod župnik.“

Pograbila je plašč ter rokavice in hotela oditi skozi vrata, ki odpirajo v

vežo. Toda brat jo je prehitel. Zaprl je vrata in ključ mirno vtaknil v žep. Revica je nato stekla k vratom, ki držijo v mojo spalnico. Pa je bil Oktavij spet preje pri njih in se polastil ključa.

„Hočem, da me spustiš domov,“ je Kamila sikala v Oktavija. „Ne preje,“ je brat odgovoril, „dokler gospod župnik ne da dovoljenja za to.“

„Pomirite se, Kamila,“ sem sedaj jaz spregovoril. „Saj boste lahko šli domov, a preje bi rad jaz z vami malo spregovoril.“

„Dobro, tu sem!“ je bila mladenka odrezava.

Sedaj šele je prišel Maksimilijan do glasu. Boječe se ji je približal in ji dejal z nežnim glasom: „Kamila, prihajam, da vas prosim odpuščenja.“

Dekle je odločno zamahnilo z roko. „Prepozno! Ne maram vas več.“ Začela je hoditi razburjeno po sobi, ponavljajoč neprestano: „Prepozno, prepozno!“

Oktavij je postal negotov in je molčal. Maksimilijan me je vprašujoče gledal. Še sam za trenutek nisem vedel, kako nadaljevati. A zmagati sem moral.

„Gospodična,“ sem začel, „ali bi bila toliko dobra in me poslušala eno minuto?“

„Poslušam,“ je odvrnila, potem ko se je postavila predme s prekrižanimi rokama in me nepremično gledala.

„Gospod Maksimilijan Thury bi rad pojasnil svoje vedenje!“

„Zelo lepo vedenje! Gospod, ki pobege s poročeno žensko!“

„Prisegam vam,“ je pribil Maksimilijan z vso odločnostjo, „da nisem nikdar ničesar čutil do Asselerjeve žene.“

„Že dobro, že dobro,“ je revsknila Kamila in znova začela koračiti po obednici.

Obrnil sem se k Maksimilijanu. „Kot vidite, tu ni pomoči. Želeli ste se spraviti z gospodično, predno odidete v prekomorske dežele. Pojdite v božjem imenu in pozabite, kar ste v tem kraju neprijetnega doživeli.“

„Prav, gospod župnik, vaš svet se mi zdi dosleden. Jutri bom v Parizu — Maksimilijanu se je začel glas tresti — podpisali bodo moje imenovanje, in čez osem dni že ne bom več v Franciji.“

Ob teh besedah se je Kamila, ki je vedno bolj divjala po sobi, v hipu ustavila. Sklonila je glavo in čez čas započila oči naravnost v Maksimilijana in ga vprašala: „Torej je res, da je nikdar niste ljubili?“

„Če vam prisežem!“ je odvrnil mladenič.

„Dobro, potem vam odpustim,“ je dejala Kamila nežno in mu ponudila roko. „Sicer sem vam že zadnjič odpustila v srcu, ko je bil gospod župnik pri nas, toda odločila sem se, da se ne predam tako poceni. Kaj bi pa sicer mislili o meni? Hotela sem vzdržati en mesec; hotela sem vas sovražiti, biti jezna in morda bi

tudi uspela, če ne bi začeli govoriti o kolonijah. Res, kakšna misel! Pustiti dekle in oditi v prekomorske dežele!“

Pustila sva mlada zaljubljenca, da si naprej pripovedujeta vse, kar se je v zadnjem času nabralo v trpinčenih srcih in se z Oktavijem tiho odstranila iz sobe.

„Čestitam, gospod župnik, bili ste čudoviti. Zadeli ste Kamilo na najbolj občutljivem mestu.“

Čez čas sem se vrnil. Maksimilijan in Kamila sta se držala za roki in smejala.

„Gospa Ferrandiére mi je dala glede vaju vsa polnomočja“ — sem dejal. „Ker vem, da se ljubita, bom vse storil, da se čim preje poročita. In ker ne bom mogel biti na poročnem slavlju — določbe naše škofije mi to prepovedujejo — vama bom že danes povedal nekaj misli na pot življenja. Smešno se sliši, a je tako: hvaležna mi morata biti, da sem nasprotoval vajini ljubezni. Če bi tega ne storil, bi bila že eno leto poročena in morda že naveličana drug drugega. Tako pa sta svojo ljubezen očistila, utrdila in poglobila. Najlepsi pri vsaki sreči je začetek. Doživela bosta sladke mesece: mesec zakonske pomladi. Srečna bosta, ker Kamila iskreno ljubi Kristusa in bo tudi vas, Maksimilijan, nekega dne privedla do njega. In še to bi vaju rad opozoril, da bo vajina ljubezen šla pot svojega razvoja. Sčasoma bodo

čustva zgubila svojo prevlado in se umaknila globokemu prijateljstvu. Tedaj se bosta spominjala vseh, ki so vama ustvarili to srečo. Vključita v svoje srce tudi mene in tako bom odšel s tega sveta v zavesti, da sem osrečil dva človeka, ki sta se imela iskreno rada. Sedaj pa: pojdita in oznanita svojo radost svojima materama.“

Nista si dala dvakrat reči. Gledal sem za njima in zazdelo se mi je, da je v sobi ostal vonj po vijolicah.

*

Marsikdo bi mislil, da je naša povest že končana. Pa ne smemo pozabiti, da je prav Maksimilijanova zgodba bila povezana z imenom pastorjeve žene.

Nekaj dni potem, ko sta se dve srci spet našli, me je obiskal gospod Asseler in mi sporočil, da odhaja.

„Kaj? Vi nas zapuščate za zmeraj?“ sem bil v resnici presenečen.

„Da! Vračam se k očetu in Alzacijo. Samo on mi lahko vrne srčni mir in me potolaži. Moje poslanstvo... Le kaj naj še tu delam po vsem tem, kar se je zgodilo? Pridigal sem o zakonski zvestobi in bila je moja žena, ki jo je nesramno pošteptala. Vedeti morate, da je ves čas mojega bivanja v Romenayu vzdrževala pismeno zvezo z nekim ljubimcem v Parizu. Ta pisma sem odkril in šo neizpodbiten dokaz njene verolomnosti.“

„Toda,“ sem ga sočutno prekinil, „sedaj mora biti vaši ženi gotovo hudo, kar je storila.“

„Zame to ni več važno. Vsak dan prejmem od nje proseče pismo. Zadnje je prišlo danes. Vrgel sem ga v ogenj, ne da bi ga prebral.“

„Pa ji boste kdaj odpustili?“ sem vprašal.

„Ne, nikoli!“ Bilo je v tem odgovoru toliko odločnosti, da sem takoj uvidel, da bi bilo vsako pregovarjanje zaman.

„Ah, gospod župnik, kolikokrat sem v zadnjem času mislil na pogovor, ki sva ga imela na potu v Romenay. Takrat sem vam proslavljal zakonsko srečo. Nisem vedel... to morem navesti kot edini izgovor. Srečni, ki so zmožni odpovedati se ljubezni do žene, ko hočejo služiti svojim bratom v Kristusu! Še se spominjam, da sem vam s sočutnim glasom takrat dejal: „Oh, vi samec!“ Danes sem samec tudi jaz, a drugače kot vi. Ne smem iskati tolažbe v spominih preteklosti. Ljubil sem... in ljubezen je vzbudila v meni potrebo po nežnosti... postaral se bom, ne da bije ob meni srce v taktu z mojim, ne da me čustva ljubečega bitja spremijo na pot proti večnosti. Preteklost mi je postala neljub spomin. Bodočnost pa me plaši. Kar sedaj potrebu-

jem, je sočutje. Zato pa gospod župnik, boljši del ste si zvolili vi!“

Pastor je umolknil. Oči so se mu zapičile v tla, plavajoče v žalostnem premišljevanju. Nato sem zapazil solze, ki so mu začele polzeti po licih. Stresel je z glavo, kot da bi se hotel prebuditi iz morečih sanj.

„Z Bogom!“ je kratko dejal. Približal sem se mu in ga iskreno objel. „Ne pozabite name, gospod pastor! Župnik v Romenayu bo ostal vse življenje vaš prijatelj!“ Spremil sem ga do vrat. Ni več obrnil obraza proti meni. Sledil sem mu s svojim pogledom, dokler ni izginil v svoji hiši. Vedel sem, da ga ne bom videl nikdar več. Nikdar! Je to beseda, ki včasih zvenj v naših dušah kot udarec, ki ga zada agonija poslednjih ur življenja.

*

Vrnil sem se v župnišče. V veži sem srečal kuharico Prudencijo, ki je iz kuhinjskega okna opazovala, kako se je nesrečni pastor poslovil od mene.

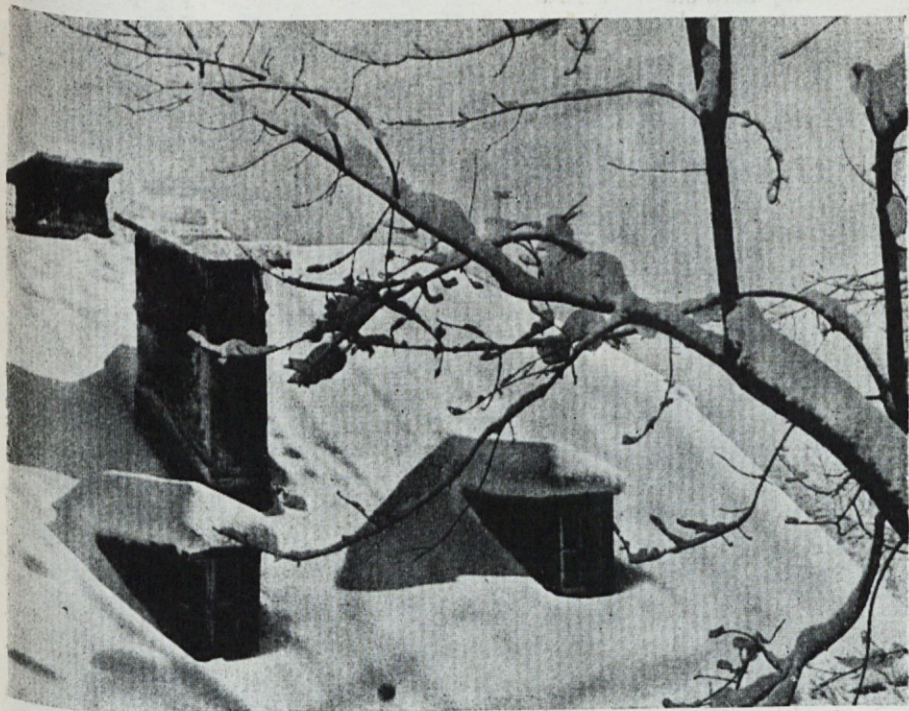
Menim, da bo najbolje, če našo zgodbo zaključim z njenimi besedami:

„Ah, gospod župnik, kako bi premikastila no žensko, ki je pustila pastora za tui v tako žalostno dušno stanje! Dober ta človek, pri moji veri!

Če bi bila jaz na njegovem mestu, to bi ji pokazala, kaj se pravi zlorabljeni plemeniti čustva, kot je ljubezen. Toda, je kakaj se je poročil? Če kdo hoče biti duhovnik, naj se ne poroči! Duhovnik ne sme imeti drugih žene kot vere. Duhovnik, ki se poroči, je enak svetu. Se zaljubiti in joj, videti zaljubljenega duhovnika, to je višek! Ves dan bo klical po župnišču: „Moj mucek! Moja zlata! Moj srček!“ In groza! Poročen duhovnik, ki objemlje v župnišču in gre nato pred oltar. Po stanovanju je videti obešeno žensko obleko, duhovnikov brevir kje med ženskim nakitom, duhovnikov talar kje med ženskimi krili. In zakonska spalnica! Bog se nas usmili! Najprej bi jo bilo treba pokropiti z blagoslovljeno vodo, potem šele vstopiti, kajti notri se je naselil sam hudič... Poročen duhovnik, oh, oh, oh... Gospod župnik, verjemite mi, to ne gre, zarves ne, s tem ne bi bili zadovoljni ne ljudje ne Bog!“

Nič nisem rekel na ta izliv zgovorne Prudencije. Zatekel sem se v obednico. Skozi napol odprta vrata pa sem jo moral še dolgo poslušati, ko je ropotala z lonci in stresala nad njimi svojo sveto nevoljo.

KONEC

*Vsi letni časi so lepi, a najlepše je pozimi,
ko beli sneg pokrije našo domovino.*

POVERJENIKI:

Argentina:
Dušnopastirska
pisarna,
R. Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058
Sao Paulo,
Brasil

U.S.A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
88 Victor Ave,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva
Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošil-
jajte Mohorjevi
družbi v Celovec

Celoletna naroč-
nina za Argen-
tino in države,
ki nanjo mejijo,
(razen Urugua-
ya) 230 pesov;

za Uruguay je
naročnina 300 \$;

za U.S.A. in Ka-
nado 5 dolarjev;

za Avstrijo 95
šilingov;

za Italijo 2000
lir;

drugod
protivrednost
dolarja.

